

DARBININKAS

Vol. LIX Nr. 2,
Sausis - January 11, 1974

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

Savaitės įvykiai Sausio 1-7

Politinė tyla metų pradžioje: Kongresas iki sausio 21 atostogauja; konferencija Vienoje dėl kariuomenės mažinimo Europoje iki sausio 15 atostogauja; Arabų-Izraelio taikos konferencija Ženevoje buvo išaldyta iki Izraelio rinkimų gruodžio 31. Tylėjo kurį laiką net Sovietai dėl triukšmą sukėlusios Solženitsyno naujos knygos Paryžiuje.

Tylą ardė betgi sen. Ervin komisija, reikalaujama, kad prezidentas duotų per 500 įrašų, dokumentų, net savo dienos pastabų knygelę. Prezidentas atsakė — ne. Tylą ardė Sueso kanalo zonoje ir Golan aukštumose kasdieniniai Izraelio susisaudymai su arabais. Tylą nutraukė pagaliau Sovietai, kaltindami Vakarų imperialistus, detente ardytojus, kad jie išleido Solženitsyno knygą, o ji patį apšaukė šmeižiku; apšaukė Sovietai ir apsaugos sekr. Schlesingerį, kad apsiginklavimas raketom būtų viena prieš vieną.

Tylą ardė viduje 110 mil. automašinų, laukdami prie gazolino stočių ištisas valandas ir koliodami netvarką bei kylančias kainas. Ardė tylą kaltininkų dėl gazolino ieškojimas, garsiai skelbiami planų planai — planas racionuoti ir planas vėl neracionuoti.

Tokioje atmosferoje keletas konkrečių įvykių.

Kokioje padėtyje Izraelio-Arabų derybos

Ženevoje deramasi dėl Izraelio ir Arabų kariuomenių atitraukimo, vad. nusiangažavimo, kad tarpą tarp jų galėtų užimti J. T. daliniai. Ligi Izraelio rinkimų tegalėjo derėtis dėl bendrybių — dėl "principų". Gruodžio 31 rinkimai susilpnino Meir vadovaujamą socialistų partiją — turėjo 56, gavo 51. Tačiau valdžioje išsilaisvęs koalicijoje su tautine religine partija, turinčia 11 atstovų. Bendras skaičius 62 parlamente, kuris turi 120 atstovų. Tačiau pastaroji partija griežčiau reikalauja išlaikyti Izraelio užimtas žemes — ne tiek Sinajų, kiek vakarinę Jordano krantą su visa Jeruzale. Tad čia Meir bus labiau spaudžiamas kietesnėm derybom.

Po Moshe Dayan sausio 4-5 apsilankymo pas Kissingerį ir Schlesingerį labiau aiškėja Izraelio nusistatymas dėl kariuomenių atitraukimo kanalo zonoje. Izraelis sutiksias atitraukti kariuomenę per 30 mylių nuo kanalo, bet už tai reikalaus, kad Egiptas sumažintų savo kariuomenę rytiniame kanalo krante, ypačiai tankus. Reikalaus, kad kanalu galėtų būti gabenamos ir Izraelio prekės.

Sausio 15 į Maskvą skrenda Egipto užsienių reikalų ministras. Tada aiškės, kiek arabai nusileis nuo jiems palankaus Saugumo Tarybos sprendimo — grąžinti 1967 metų sienas.

Atkreipta dėmesio, kad Meir atsiuntė į Washingtoną ne užsienių reikalų ministrą, bet apsaugos. Teigiama, kad norėjo sustiprinti jo poziciją. Jis esąs numatomas naujoje Meir vyriausybėje užsienių reikalų ministru.

Pro arabų embargo naftos į Ameriką vis dėlto pralenda apie 700,000 barelių dienai.

Amerikos siūlytus lėktuvus F-4 Phantom Saudi Arabija atmetė. Nepriimtinos Amerikos sąlygos — neperduoti trečiai valstybei ir nepanaudoti prieš Izraelį. Saudi Arabija susitarė su Prancūzija.

Amerikos lėktuvų linijos dėl gazolino stokos sumažino 700 skridimų kasdien ir atleido 11,000 tarnautojų.

METAI PRADĖTI BE ŠYPSNIO

Kai visų rūpesčiai nukreipti dabar į vidaus gyvenimą, tuo galįs pasinaudoti draugas Brežnevas ekspansijai

1. Nelinksmi "pranašavimai": "1974 metai rodo ženklų, kad jie gali būti vieni iš kritingiausių per eilę dešimtmečių", pradedama įžvalga "U.S. News..." ir tęsia: "Daugeliui amerikiečių staiga ima rodytis, kad jų kraštas atsidūrė grėsmėje prarasti kontrolę savo paties likimui".

"Užmirškite, kad esame numeris pirmas. Tai reiškia — užmirškite paskutiniuosius metus dažnai kartojamus žodžius, kad kariniu atžvilgiu esame galinčiausi, ūkiniu atžvilgiu esame turtingiausi ir išlaidžiausi, politiniu atžvilgiu — teisingiausi". Tais žodžiais metus pradėjo Charles W. Yost, buvęs Amerikos atstovas J. Tautose (Monitor sausio 3).

Ir spauda išskaitinėja problemas, paveldėtas ir vis sunkiau sprendžiamas.

2. Rūpesčiai daugiausia vidaus reikalams:

Dėmesys labiausiai nukreiptas į vidaus problemas: laukia didėjančios infliacijos, ūkinio brangimo, bedarbių skaičiaus augimo, energijos stokos didėjimo; mato įtampą tarp Kongreso ir prezidento tik didėsi; korupcija valdžios įstaigose tebedidėja visuomenės nepasitikėjimą valdžios įstaigom ir partijom dėl jų korupcijos, dėl nesugebėjimo palaikyti stabilumo, kurio vietoj prezidentas siūlo naują gyvenimo stilių — susitūrinimą, susiprastinimą, diržo susiveržimą. Ir tai busia toliau dar blogiau.

3. O iš užsienio:

Populiarioji spauda mažiau serga užsienio reikalais. Pastebi betgi, kad atoslūgis tarp Amerikos ir Sovietų daros trapus, nepatikimas, pastebi net abejojimus, ar atoslūgis yra bendra nauda ar vienpusė. Konkretiau, ties užsienio reikalais, santykiais su Sovietais, įspėjimai sustoja specialus žurnalas "Aviation Week and Space Technology" (kurio ištrauka mus pasiekė J. R. dėka).

Straipsnyje apie "Sovietų numatomus globalinius proveržius trim frontais" teigiama, kad artimiausiu laiku Sovietai nori pasinaudoti susilpninta Amerikos vidaus ir tarptautine pozicija ir ekspansiją rodyti trim kryptim.

(a) Viduriniuose rytuose Sovietai siekia laimėti sau patogią sutartį tarp Izraelio ir Arabų. Diplomatinis spaudimas parems tebestiprinama ginkluota jėga. Esą Egipte į rytus nuo Kairo yra dvi sovietinių raketų "Scud" brigados. Šios raketos yra su atominiais smaigaliais, jos galinčios pasiekti Tel Aviv ar kitus Izraelio centrus. Jos buvo atgabentos iš Juodosios jūros rugsėjo 2, vadinasi, beveik mėnesį prieš karo pradžią spalio 6. Jos vadovaujamos rusų.

Antra sovietinė bazė proveržiui viduriniuose rytuose — laivynas Viduržemio jūroje. Ten Sovietai jau turi 90 laivų dau-

Charles Bohlen, ilgametis diplomatas, buvęs Rooseveltui vertėjas Teherano konferencijoje, laikomas "taikingos koegzistencijos" skelbėjas, mirė sausio 1.

Kongresas patvirtino Izraeliui 2.2 bil. paramą. Sen. Humphrey sakė, kad Izraelis per karą turėjęs nuostolių 6 bil. — daugiau nei visas jo metinis biudžetas. Sen. Fulbrightas reiškė nuste-bimą, kad 3 milijonų gyventojų Izraeliui paskirta pusė visos užsieniui remti skirtos sumos — 5.5 bil.

giau nei amerikiečiai, ir su viršum pusė tų laivų yra kovos laivai. Sovietų Mig-25 Foxbat, aukštojo skridimo žvalgybinis lėktuvas, iš Egipto prieš pat karo pradžią buvo atitrauktas. Dabar jis vėl grąžintas prie Kairo ir atlieka žvalgybinius uždavinius.

(b) Kubos fronte Sovietai skatina ginkluotą pasikėsinimą prieš Amerikos bazę Guantanamo įlankoje. Castro niekad nepripažino Amerikai teisės išsilaikyti šioje bazėje ir įrengė artilerijos lizdus Sierra Maestra kalnuose, nukreiptus į bazę. Tuo pat metu Kubos sargybiniai laivai esą aprūpinti sovietinėm Styx raketom, skirtom prieš laivus. Numatomai akcijai yra suderinta veikla iš sausumos ir iš jūros.

(c) Šiaurės Vietname dideliu mastu rengiamas pasikėsinimas prieš šiaurinę Pietų Vietnamo dalį pagal Sovietų "suorkestro" programą. Vietkongo puolimas bus paremtas sovietinių Migų, kurie laikomi atremontuotose buvusiose amerikiečių aviacijos bazėse.

Nuo sausio 27, kada buvo tartos paliaubos, Š. Vietnamas infiltravo į P. Vietnamą 194,000 kariuomenės ir 250 tankų. Didžioji dalis infiltruotos kariuo-

menės ir tankų esą parengti smūgiui.

Amerikos strategai — rašo žurnalas — mano, kad spaudimas gali būti suderintas iš karto visais trim frontais per kokius 2-3 mėnesius. Nebūtina tai reiskia karą. Tai gali reikšti karinį šantažą, kad Amerika darytų politines nuolaidas. Sovietai pasitiki, kad Amerika gali nebūti atspari, kada ji yra savo viduje suskilusi; kada Kongresas sukurstytas nukreipti dėmesį į nepasitikėjamą prezidentui ir kada Kongreso eilėse buvo infiltruota idėja, jog net prezidento pasipriešinimas viduriniuose rytuose karinių jėgų aliarmu būvęs be pagrindo, o tik savam prestižui gelbėti. Tokia Amerikos vidaus padėtis negali neprovokuoti Sovietų.

Taigi metų pradžioje numatymai nelinksmi. Bet 1973 metai buvo pradėti su dideliu entuziazmu ir šviesiais pažadais. Metai baigėsi ne taip šviesiai. Gal 1974 metai eis priešinga kryptimi — nuo juodų pranašavimų prie šviesesnių įvykių?

BRAZINSKŲ BYLA VĖL ATIDĖTA!

1973 gruodžio 25 Ankaros teismas, pradėjęs svarstyti Prano ir Algirdo Brazinskių bylą ir radęs dokumentuose neaiškumų, bylos svarstymą atidėjo 1974 vasario 11 dienai. (E)

SUIMTI KOMUNISTAI UŽ PRITARIMĄ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBEI

Muenchene leidžiamas žurnalas "ABN Correspondence" 1973 m. rugsėjo-spalio paskelbė straipsnį apie Lietuvą "Resistance and Arrests in Lithuania" (Rezistencija ir suėmimai Lietuvoje).

Straipsnyje rašoma, kad, protestuodamas prieš laisvės užgniaužimą Lietuvoje, 1972 spalio mėn. poetas Egidijus Steponavičius persipiovęs gyslas prie Vilniaus Lenino mauzoliejaus priešais KGB štabą. Jis buvęs patalpintas į psichiatrinę ligoninę ir ten išlaikytas du mėnesius. Turėjęs išeiti pilną gydymo kursą su padidintomis aminarino dozėmis. Po to, kaip psichiškai nesveikas ir aplinkai pavojingas asmuo, buvęs atleistas šeimos globon. 1973 m. balandžio mėn. Steponavičius pasiuntęs peticiją vyriausiem organam, reikalaujamas, kad būtų praves-tas referendumas Lietuvos nuo Sovietų Sąjungos atsiskyrimo klausimu.

Straipsnyje rašoma, kad, protestuodamas prieš laisvės užgniaužimą Lietuvoje, 1972 spalio mėn. poetas Egidijus Steponavičius persipiovęs gyslas prie Vilniaus Lenino mauzoliejaus priešais KGB štabą. Jis buvęs patalpintas į psichiatrinę ligoninę ir ten išlaikytas du mėnesius. Turėjęs išeiti pilną gydymo kursą su padidintomis aminarino dozėmis. Po to, kaip psichiškai nesveikas ir aplinkai pavojingas asmuo, buvęs atleistas šeimos globon. 1973 m. balandžio mėn. Steponavičius pasiuntęs peticiją vyriausiem organam, reikalaujamas, kad būtų praves-tas referendumas Lietuvos nuo Sovietų Sąjungos atsiskyrimo klausimu.

KGB tebetęsiasi suėmimus ir tardymus ryšium su 1972 m. demonstracijomis Kaune. Esą 1973 metais Vilniuje ir Kaune buvę areštuoti 23 studentai. Jie laikomi KGB kalėjime. Į visus

mybei. Du Lietuvos KP Centro Komiteto nariai 1972 m. vidury buvę slapta pašalinti iš Komiteto, suimti ir išvežti nežinoma kryptimi. Jų pavardės neatskleistos. Geležinkelių KGB skyriaus viršininkas Vikentij Fidelskij, pasigėręs, prasitaręs, kad tiedu Lietuvos KP CK nariai ruošę sąmokslą atskirti Lietuvą nuo Sovietų Sąjungos, bet kad KGB juos susekė. Užklaustas, kas atsitikę su sąmokslininkais, Fidelskij pasakęs, kad Sibiras esąs platus, ten galėtų sutilpti visa Lietuva.

Kauno 1972 m. demonstracijų metu tarp kitų plakatų buvę tokie: "Žydai atgavo laisvę, dabar mūsų eilė", ir plakatas, raginęs Lietuvos jaunimą atsisakyti tarnauti Raudonojoje Armijoje.

KGB tebetęsiasi suėmimus ir tardymus ryšium su 1972 m. demonstracijomis Kaune. Esą 1973 metais Vilniuje ir Kaune buvę areštuoti 23 studentai. Jie laikomi KGB kalėjime. Į visus

LIETUVA ŠEŠĖLIŲ SLĖNYJE

Šioje detente eroje mes negalime užmiršti kovos, kuri tebėra prieš akis tautinėm mažumom Sovietų Sąjungoje. Katalikiškoje Lietuvoje, iš tradicijos toleratingoje šalyje, laikai yra rūstūs

Tokia antrašte ir poantraštinis įrašų jėzuitų žurnalas "America" 1973 gruodžio 22 pradėjo straipsnį apie Lietuvos tikinčiųjų padėtį.

Straipsnis per tris puslapius, išsamiai, rimtai ir su tylia šiluma, dėsto konkrečius faktus. Sumini masines peticijas Lietuvoje nuo 1968 (dėl kurių kun. Kunevičius dingo ir buvo rastas darbo lageryje). Sumini Klaipėdos bažnyčios statybos istoriją, vyskupų Steponavičiaus ir Sladkevičiaus likimą. Duoda ištraukas iš memorandumo J. Tautų gen. sekretoriui, Rugienio suorganizuotą pareiškimą Lietuvos vyskupų vardu. Mini kun. Šeškevičiaus, kun. Zdebskio, kun. Bubnio persekiojimus dėl vaikų katekizavimo; tėvų ir vaikų pasipriešinimą.

Tai vis faktai paimti iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Pačią Kroniką autorė sieja su rusų samizdato populiariausiu leidiniu "Bėgamųjų įvykių kronika" (dabar jau likviduota). Pastebi, kad esama (idėjinio) ryšio tarp Rusijoje už Žmogaus teises kovojančių ir jų bendraminčių Baltijos valstybėse. "Baltijos kaliniai Sovietų lageriuose yra laimėję Aleksandro Solženitsyno susižavėjimą. Dabar randam, kad tokios psichiatrinės ligoninės vartojamos ir Baltijos valstybėse disidentam be teismo (ne tik katalikam, bet ir įsitikinusiems komunistam, kurie pasisako prieš intensyvią rusifikaciją ir Baltijos kalbų bei kultūrų prispaudą)".

Pabrėžtinai sumini Lietuvoje esančių apkartimą, nusivylimą ir net desperaciją, kad nesusilaukia moralinės paramos. Kartoją autorė vieno žydo emigranto informaciją, kad jis niekad neįjautęs tokio nusivylimo ir desperacijos kaip dienomis po Velykų. Esą vienas kunigas verkdamas sakęs: "Mes tikėjome, kad šiuo metu Šventasis Tėvas malonės bent palinkėti mum Lietuvoje laimingų Velykų. Bet net šiuo metu, kaip ir seniau, mes tegirdėjom radijo siunčiamus sveikinimus rusam, mūsų prispaudėjam... Už ką mus taip apleido?"

apie juos pasiteiravimus KGB agentai teatsaką, kad tardymai dar nebaigti.

Specialioje psichiatrinėje klinikoje esąs uždarytas lietuvis skulptorius. Tai įvykė 18 mėnesių po jo susitikimo su JAV ambasados tarnautoju Maskvoje. Skulptorius prašęs ambasados pagalbos jam išemigruoti į JAV pas savo motiną.

Nervų sistemą suardą vaistai turėję būti įsvirkšti Kudirkai. Tačiau gydytojas atsisakęs tai padaryti ir vyriausias Vilniaus psichiatras dr. Gutmanas buvęs atleistas iš darbo. (Elta)

Nusivylimo esama ir dėl kitų priežasčių. Lietuvoje taikomi didesni suvaržymai nei Rusijoje. Maža yra lietuvių, kurie rodytųsi rusam patikimi tiek, kad leistų jiems aplankyti kitus kraštus. "Jauni lietuviai žiūri į savo kraštą kaip į didžiulę kalėjimo stovyklą". Esą vasarą ir rudenį 1970 m. keletas jaunų universiteto personalo narių, komunistų, bet lietuviško nusistatymo, žuvo paslaptingom aplinkybėm.

Prie tos desperacijos reiškinių priskiriamas ir Romo Kalantos susideginimas Kaune gegužės 14. Po to ir po tų demonstracijų rusai padarė mažų nuolaidų, bet vis tiek nesustabdė eigos visiškai sunaikinti Bažnyčią.

Kokia ateitis? Nėra negalima — sako laikraštis —, kad ateity Bažnyčia tegalės veikti pogrindy kaip rytų apeigų Bažnyčia, kuri uždaryta nuo 1946.

"Istorija Lietuvos, kovotojos už laisvę, tolerantingos kitiem — sakysim, žydam — gali neleisti lietuviams priimti tokius kompromisus kaip iš tradicijos pasyviai Rusijos ortodoksų Bažnyčiai.

"Lietuvos krikščionys yra didelio tikėjimo, bet turi ir didelių problemų, o tarp jų ir nuolankumo (problema) savo žiauriam prispaudėjui. Jie reikalingi išminties, kad teisingai apsispręstų. Jie reikalingi mūsų padėjimui, kad jie nėra užmiršti, tytom apeinami, nors nutylėti patogiau, kadangi akibrokštas Rusijai šiom dienom laikomas bloga politika. Mūsų nuolatinės maldos galėtų daug padėti."

Pagaliau — sako autorė — jie galėtų gauti tam tikro padėjimo iš tos Bažnyčios, kurios jie tariasi nemėgstą dėl jos nuolaidžiavimo — iš rusų ortodoksų. Nes šioje Bažnyčioje šiandien, nėra abejonės, Šventosios Dvasios ugnis dega šviesiai, ir tai patiria daugelis lankytojų, kuriem tenka pamaldose pabuvoti. Dievas veikia daugelio širdyse. Daugel suaugusių nori apsikrikštyti. Net ir šešėlių slėny yra Dievas. Ir per nukryžiuvi-mą ateina prisikėlimas.

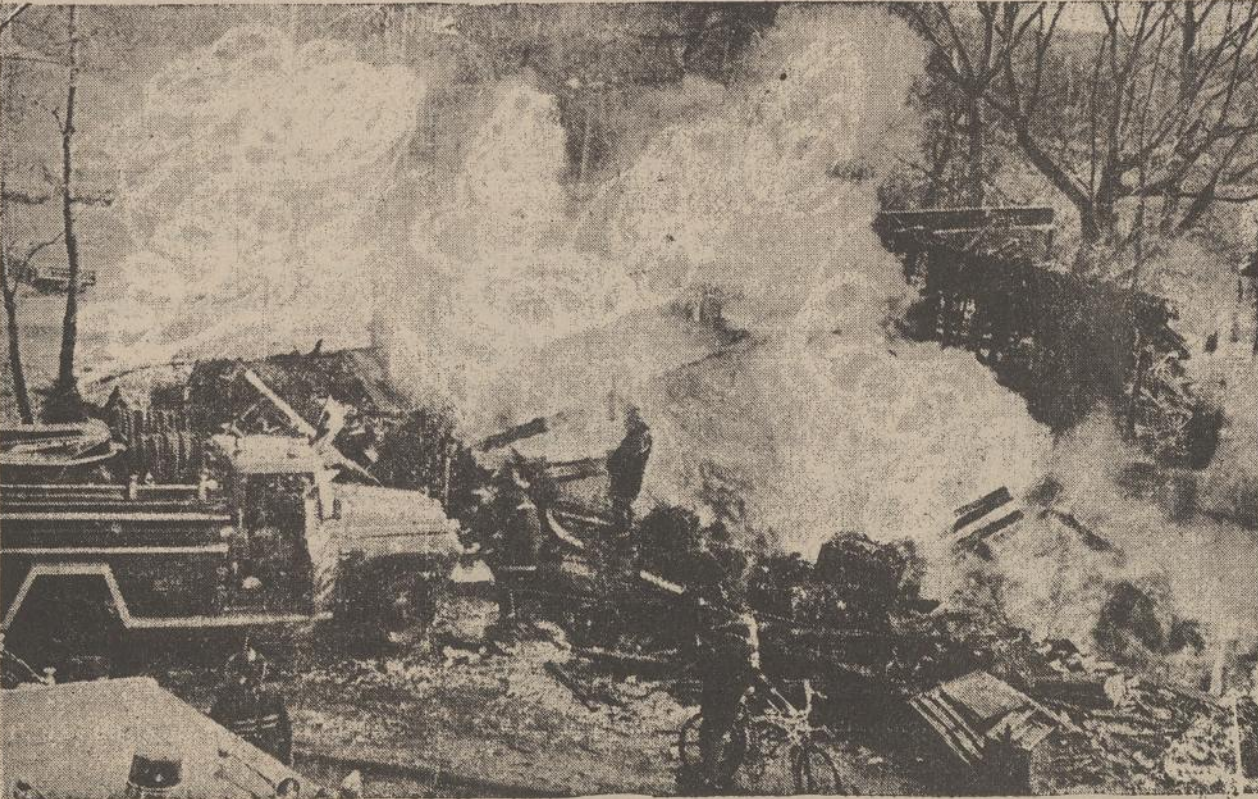
Tais žodžiais baigiamas rašinys aname jėzuitų žurnale. Rašinys, kurio autorė yra Janice A. Broun, Skotų episkopalo narė, gyvenanti Glasgove, paskutiniu laiku labai studijuojanti Bažnyčios likimą rytų Europoje — kaip pastebi žurnalo redakcija.

Tariame, su dėkingumu su-tiktų šį rašinį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" autoriai, nes matytų, kad jų balsas pasiekia pasaulį; jų paskelbtieji faktai čia kartojami ir sudarinėja opinią. Juo labiau gali kelti dėkingumą, kad į katalikų balsą atsiliepė autorė nekatalikė, tuo parodydama, kad ekumenizmas yra gyvas kentėjime ir tiesoje.

Sustojame betgi prie autorės paskutinių sugestijų, kurios sibi-liškai gali būti suprostos. Imti padėsinimo iš ortodoksų Bažnyčios gali būti suprasta dvejopa. Viena, nors ir kaip yra pavergta ortodoksų Bažnyčia valdžios direktyvom, žmonėse tikėjimas yra gyvas. Antraip gali būti suprasta — ortodoksu Bažnyčios vyresnybė yra prisiderinusi — tapusi ateistinės valdžios propagandiniu įrankiu; gal ir Lietuvos katalikų Bažnyčiai tai išmintingiausias kelias? Tokios mintys ne vienam galėjo kilti ir Lietuvoje.

Nesprendžiant šioje vietoje, kuri išeitis yra išmintingesnė ir Bažnyčiai tinkamesnė, tebus tik pažymėta, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčia yra kitokios sąly-se nei Rusijos ortodoksų Bažnyčia. Rusijoje ateistai tekojavo su tikėjimu, o Lietuvoje kovoja ir su tikėjimu ir su tautišku.

Sovietinės valdžios įnirtis čia aštresnis, nes, kaip sovietiniai pareigūnai skelbia, katalikų tikėjimas ir nacionalizmas eina kartu ir vienas kitą remia.

Worcester, Mass., Kalėdų naktį sudegė Maironio parkas. Nuostolių padaryta apie pusę milijono dol. Nuotraukoje — baigia degti Maironio parko pastatai. Nuotr. E. Meilauš

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, Nr. 6

KASMET KELIOS PARAPIJOS LIEKA BE KUNIGO

KAUNO ARKIVYSKUPIJA

Kaunas. 1973.IV.17. Kauno arkikatedroje-bazilikoje J. E. vysk. Labukas suteikė kunigystės šventimus penkiems IV teologijos kurso auklėtiniais. Vienam dėl ligos šventimai buvo atidėti.

Pateikiame kai kuriuos duomenis apie kunigų būklę Lietuvoje:

1962 valdžia leido įstoti į seminariją 5 kandidatams; 1963 — 5; 1964 — 4; 1965 — 5; 1966 — 8; 1967 — 7; 1968 — 6; 1969-70-71-72 — po 10.

Šventimus gavo: 1968 — 6; 1969 — 3; 1970 — 8; 1971 — 4; 1972 — 6.

Mirė: 1968 — 19; 1969 — 15; 1970 — 18; 1971 — 12; 1972 — 19.

Kasmet Lietuvoje kelios parapijos lieka be kunigo.

(Arestuoti):

Kaunas. 1973 kovo pabaigoj Kaune buvo areštuoti:

1. Povilonis Vidmantas, inžinierius;

2. Sakalauskas Antanas, Politechnikos instituto statybos fakulteto dėstytojas;

3. Zukauskas Šarūnas, Medicinos instituto VI kurso studentas;

4. Rudaitis, gydytojas.

Balandžio viduryje areštuotas Juozas Rugys. Kratos metu rastas šriftas.

Politechnikos instituto IV kurso studentas Kruminis Viktoras pašalintas iš instituto.

V. Povilonio motina kreipėsi į LTSR KP CK sekretorių, prašydama, kad sūnus būtų paleistas. LTSR prokuratūra pranešė, kad V. Povilonis yra suimtas ir patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už itin pavojingo valstybinio nusikaltimo padarymą. Jis priklauso antitarybinio pobūdžio grupei ir 1972 vasario mėn. Kaune platines antitarybinius atsišaukimus.

(Talka, kad mokiniai Velykų nešvestų):

Kaunas. Artėjant 1973 Velykų šventėms, Kauno mokyklose buvo paskelbta — balandžio 22 būsianti komunistinė talka. Moksleiviai subruzdavo. Siūlėsi dirbti kitomis dienomis, tik ne per Velykas. Kai kuriose mokyklose ši talka buvo atkelta anksčiau, o kitose...

1973.IV.20. Kauno II aštuonmetės mokyklos mokytoja Stacionienė gąsdino vaikus: "Per Velykas nė vienas neikite į bažnyčią, nes tenai stovės milicija ir jus visus suims." Viena mergaitė atsiliepė: "Aš eisiu į bažnyčią su mamyte ir tėveliu — jie mane apgins nuo milicininkų."

1973 Velykų rytą Kauno miesto A. Mickevičiaus vidurinėje mokykloje buvo suorganizuota lenininė talka mokyklos kieme. Vaikai buvo priversti kasti mokyklos daržą, valyti mokyklos teritoriją. Eidami po prisikėlimo iškilmių, tikintieji gėdino mokytoją: "Kaip jums negėda vaikus versti dirbti tokią dieną. Jei negerbiate mūsų švenčių, tai bent savo leniną pagerbkite. Juk šiandien ir jo gimimo diena."

XXIV vidurinėje mokykloje per Velykas į komunistinę talką iš VIII klasės neatėjo nė vienas moksleivis;

I Komjaunimo mokykloje visą savaitę vitrinoje kabėjo skelbimas, kad sekmadienį, balandžio 22, būsianti talka. Mokytojams ir mokiniams prieštaraujant, talka buvo atkelta į Didįjį Seštadienį. II aštuonmetėje mokykloje balandžio 22 liko nenuneštos prie Lenino paminklo gėlės, nes susirinko labai mažai moksleivių.

S. Neries mokykloje mokytojai, išleidę iš talkos mokinius anksčiau, direktorės buvo išbarti.

XII vidurinėje mokykloje paskelbus, kad balandžio 22 būsianti talka, vyresniųjų klasių moksleiviai sakėsi neateisiant, todėl per Velykas turėjo "talkininkauti" tik V-VII klasių moksleiviai. Kai kuriose klasėse mokytojai vaikus gąsdino, kad neatvykusius į talką perduosią valdžiai, į pažymėjimus surašysią nepatenkinamą elgesį ir t.t. Nedaugelys vaikų per Velykas talkoje reikėjo atsisėsti iš tėvų paaiškinimus. Mokytojai teisinosi, kad įsakymas balandžio 22 organizuoti talką atėjęs iš aukščiau.

XXX vidurinėje mokykloje ruošiamai per Velykas talkai prieštaravo mokytojai ir moksleiviai. Direktorė aiškinosi, kad potvarkis atėjęs iš švietimo skyriaus. Pradžioje gąsdino "susi-doroti" su neklusniais mokiniais, o kai tai nepadarė, grąžino prašę atvykti į talką. Į moksleivių dienoraščius buvo įrašyta pastaba, kad sūnus-dukterė sekmadienį būtų talkoje. Nedaugelys vaikų talkoje turėjo rašyti pasiaiškinimus, o jų tėvai buvo kviečiami pasiaiškinti, kodėl neleidė savo vaikų į talką.

Panemunės rajono švietimo skyriaus inspektorius Stašaitis, mokytojams, siūliusiems atkelti komunistinę talką, atkirto: "Tai ką, mes taikysimės prie jų švenčių? Tegu jie taikosi prie mūsų."

Kauno miesto partijos komitetas siuntė pedagogus-seklus stebėti Velykų švenčių progą atėjusius į bažnyčią moksleivius ir užrašyti kunigų pamokslus. Atsakaite sekliai privalėjo duoti raštu.

Kaunas. Artėjant R. Kalantos tragiškos mirties metinėms Kaune jaučiamas nerimas. Gatvėse pilna milicijos ir draugininkų. Miesto sode nuolat būdi saugumo pareigūnai. Moksleiviams įsakyta gegužės 14 nepasirodyti Laisvės Alejoje. Dalį moksleivių planuojama metinių progą išvežti iš Kauno.

(Ragino tėvus nemokyti vaikų tikėjimo):

Kaunas. 1972.XII.19. Kauno XII vidurinėje mokykloje buvo suauktas tėvų susirinkimas. Politechnikos instituto lektorius, skaitydamas ateistinę paskaitą, priekaištavo tėvams, kodėl moko vaikus religijos. Nepakęsdami lektoriaus netaktiškumo, kai kurie tėvai garsiai pareiškė, kad lektorius liautųsi melaves ir kalbėjęs nesąmones. Salėje kilo

triukšmas. Lektorius toliau kalbėjo, kad kai kurie tėvai yra atsilikusių pažiūrų ir nesugeba teisingai auklėti savo vaikų. Gyrė vaikus, kurie "susipranta" ir laiko tėvus tamsiais ir neteisiais. Salėje kilo pasipiktinimo audra.

— Iš kur mokyklos vadovybė gavo šitokią teisę — nustatyti vaikus prieš tėvus? — paklausė vienas tėvas.

— Aš esu netikinti, bet, girdėdama tokią kalbą, pasipiktinau, — kalbėjo viena motina.

Lektorius toliau "švietė" tėvus, pasakodamas, kad vyrai negali gyventi su tikinčiomis žmonomis, o žmonos su tikinčiais vyrais. Salėje vėl kilo didelis triukšmas. Direktorius V. Kamaitis neištvėrė ir pasiūlė, kuriems nepatinka — išeiti iš salės. Triukšmui nemažėjant, "švietėjai" turėjo apšviesti salę. Išėjęs lektorius pareiškė, kad

Kokioje padėty yra gazolino reikalai

Kongresas, klausimo nesprendęs, išsiskirstė atostogų. Įstatymu numatytos tvarkos nėra. Chaosą mėgina sutvarkyti prezidento paskirtas federalinis energijos direktorius William E. Simon.

Racionuos ar ne? Simon skelbia, kad vyriausybė racionuoti nenori. Betgi Simon įsakė spausdinti korteles, kurios bus išduotos vairuotojams po 18 metų amžiaus. Korteles mėnesiui numato 32-35 galonus. Jos pradėsiančios veikti nuo kovo. Nesuvaržytas galima būsia parduoti "baltojo rinkoj".

Kainos kils ar ne? Neabejotinai. Skelbiama, kad galinčios pakilti iki 75 cn. Simon paneigė, kad pakils iki 1 dol.

Guodžiamasi, kad Amerikoje gazolinas visticie yra ir bus pigesnis nei Europoje ir Japonijoje, nes Amerika turi du trečdalius savos naftos, o anie kraštai 70-80 proc. priklauso nuo arabų. Jau dabar ten gazolinas brangesnis, o numato dar padidinti. Esą Italijoje dabar galonas 1.30 dol., numatoma 1.60; Japonijoje 1.15 — 1.35; Vokietijoje 1.21 — 1.27; Prancūzijoje 1.10 — 1.19; Šveicarijoje 0.93 — 1.05; Anglijoje 0.87 — 0.96; rytinėje Kanadoje 0.54 — 0.64; vakarinėje Kanadoje 0.48 — 0.58.

Kas kaltas dėl gazolino trūkumo ir kainų kilimo? Kaltina vieni kitus. Naftos pramonininkai kaltina vyriausybę: esą jie prieš porą metų įspėję vyriausybę mažėsiant gamybą; mažėsiant dėl dviejų priežasčių — "gamtos mylėtojų" pasipriešinimo naujiem gręžimam, vyriausybės nustatytos pigios kainos, kuri neleidžianti pramoninkam gamybos plėsti, pigiau atsieina importuoti Lėktuvų linijos apkaltino naftos pramonę, kad ji perdaug norinti pelnyti. Ir tikrai: U. S. News... lentelėje 1972 metais Exxon pelnas nurodytas 1,039 mil., 1973 m. 1,656 mil., vadinasi, pelnas 1973 pakilo 59 proc.

ir ateityje dėsias visas pastangas subedievinti mokinius. Jei kai kurių mokinių nepavyks perauklėti, tai charakteristikoje įrašysias, kad neapsišvietę ateistiškai.

Šioje mokykloje ir kitaip "šviečiami" mokiniai. Sakysime, piešimo mokytojas Mačys liepė mokiniams nupiešti ką nors antireliginio, pvz. kaip kunigas laimina kareivius, vykstančius į Vietnamą, kaip renka aukas iš pensininkų ir t.t. Kitą pamoką tiems moksleiviams, kurie šia tema nepiešė, beveik visiems surašė dvejetus, o "geriausiesiems" piešiniais buvo pažadėta premija.

Mokytoja M. Babeckienė skaitė šeštokams paskaitą, pasakodama, kad Kristus — legendarinis asmuo, kad seniau kunigai vaikus gąsdindavo: jei nepaklausysi kunigo, tai Dievas gali liežuvį ištraukti per pakaušį ir t.t.

Nenuostabu, kad taip auklėjamoj mokykloj 1972 VIII klasės mokinė tapo nėsčia, kad piešimo kabinete po pamokų pasilieka berniukai ir mergaitės "pasimylėti". Tėvai pagrįstai susirūpinę.

(Bus daugiau)

Naftos didžiuosius koncernus kaltina ir smulkieji nepriklausomieji gazolino pirkliai. Kaltina, kad 10 didžiųjų sutarę pirmiausia išstumti iš apyvartos smulkiuosius nepriklausomus, nes jie keliais centais pardavinėjo pigiau negu tų didžiųjų firmų gazolino stotys. Ir didiesiems pasisekė: per 1973 metus iš 200,000 nepriklausomų stočių užsidarė 10,000; per kitus dvejus metus turėsią užsidaryti dar 40-60,000. Pašalinę varžovus didžiosios firmos ir kelia kainą, pasiteisindamos visuotiniu pabrangimu ir importo stoka.

Ar kalti arabai? Dar neseniai arabų smėlyje imta eksploatuoti nafta. Eksploatavo amerikiečiai, mažus pelnus palikdami vietos gyvenimui. Kai arabai pajuto, kad jie ekonomiškai išnaudojami, atidavę koncesijas, pradėjo nacionalizuoti; kai pajuto, kad jų žemės turtas turi būti jų rankose ir pakėlė kainas, kainos savaime kilo ir Amerikoje bei Europoje. Kai arabai pajuto, kad nafta gali tarnauti politiniams reikalams, kaip kitur politiniams reikalams tarnauja kariuomenės ir atominės bombos, tada jie ir pavartojo šią priemonę kovoje prieš Izraelį, nors Amerikoje dalis spaudos apšaukė juos už tai išnaudotojais, šantažininkais. NYT vedamajame mėgino prašnekti į juos racionaliais argumentais: esą jiems reikalingos pramoninės prekės, reikalingi kviečiai, technologiniai gaminiai irgi gali būti kontroliuojami jiem prieš jų vartojamą naftos embargo.

(Šis argumentas vargiai išgąsdins arabus; jie galės atsakyti: kviečių tai mum pakankamai pasiūlys Sovietai, kurie juos pigiau nupirks iš Amerikos!).

-o-

AMERIKOJE:

Bedarbių gruodžio mėn. buvo 4.9 proc., lapkričio 4.7, spalio 4.5.

Dolerio vertė pakilo. Liepos 6 buvo nustatyta už dol. 2.28 markės; pereitą savaitę mokėjo 1.783 markės. Priežastis — Amerika mažiau paliesta naftos trūkumo, jos prekyba antrą pusmetį be deficito.

Viceprezidentas Fordas pagal Harris anketas kaip galimas kandidatas į prezidentus pralenkė Kennedy 48:44, Jacksoną 43:41.

Prezidentui nepasitikėjimo byla pagal Gallupą remia 44 proc., prieš 45 proc. Pastarųjų argumentas: nepasitikėjimas gali kelti didesnę netvarką.

Traukiniais tarp New Yorko ir Washingtono kelevių skaičius padidėjo 30 proc., tarp New Yorko ir Bostono 37 proc.

— Dail. Adomo Varno suaktyvinė paroda įvyks gegužės 24-27 Chicagoj, Tautiniuose namuose.

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigliausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N. Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

BUYYS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermerinis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakyamus vestuvėms ir pobūvims. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užekite ir įsiti-kinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, Lietuviškam rajone — Lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą. 107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

AMERICAN FABRICS. Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina, ypač siuntiniam į Lietuvą. (Polyester-Knits jardas \$2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus. Monika Macėžinskaitė, sav. 55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas), Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. 456-5046. (Traukinio stotis Wyckoff, autobusas Putnam.)

Lietuviško stiliaus paminklai
sukuriami ir velni pristatomi
visas kapines New York,
New Jersey ir Connecticut
valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LĖKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas TRAUKINIAI	INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietais) GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

Mokslų ir kūrybos antrojo simpoziumo dalyviai Chicagoj. Nuotr. Z. Degučio

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352.

Business Office 827-1351.

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vėl iltys iš po avies kailio

Maskva įniršo dėl Solženitsyno knygos apie sovietinius koncentracijos lagerius. Įnirši nukreipė ne tik prieš autorių, bet ir prieš leidėją — kam jis „ardo detente!“

Tom pačiom dienom ir kita knyga susilaukė panašaus įniršo — A. Rukšėno knyga apie Simą Kudirką „Day of Shame“.

Anoniminiais lapeliais, platinamais iš Chicagos, norima įtikinti amerikiečius, kad S. Kudirka buvo blogas žmogus, nes griovė krikščionišką šeimos nesuardomybę, palikdamas žmoną ir vaikus. Esą tokiem Amerika negalinti būti prieiglobstis.

Lapelio autoriai sakosi kreipsiasi į prezidentą, Kongreso narius ir informacijos tinklą, kad būtų sudrausti ne tik tokie bėgliai, bet ir tie, kurie apie juos rašo ir laiko herojais. Esą „mes neeisime, kad maža maištininkų grupė griautų tai, ką mūsų tėvų tėvai ir jų ainiai per paskutinius du šimtus metų sukūrė“.

Pernai panašus lapelis buvo platinas iš Miuncheno. Jo anoniminis autorius dėjois esąs didelis lietuvis patriotas, išseivijos antikomunistam veikėjam priesamas agentavimą komunistam. Išseivijoje buvo greitai supasta, kieno iltys slepiasi po tuo avies kailiu.

Dabartinis anonimas iš Chicagos dedasi krikščioniškosios moralės saugotoju, amerikinio patriotizmo riteriu, žadėdamas prašnekti į amerikiečius apie tuos, kurie tą moralę naikina ir Amerikos patriotizmą žemina.

Ir šis triukas labai jau permatomas... O su pažadais ginti Amerikos tradicijas pasivėlinio kreiptis į spaudą, į prezidentą, į Kongresą. 1970-71 metų Amerikos spaudoje retai kas kitas sukėlė tiek pasipiktinimo kaip Kudirkos išdavimas, kuris pažeidė Amerikos tradicijas ir pažeidė tarptautines sutartis. Ir prezidentas pareiškė tuo išdavi-

mu pasipiktinimą. O Kongresas paskyrė specialią komisiją, kurios apklausinėjimai ir išvados išleistos stora knyga. Joje pamerktas S. Kudirkos išdavimas.

Lapelio autoriai priklauso kaip tik prie tos „apgaulė veikiančios grupės“, kuri turi slap-tą norą Amerikos tradicijas sugriauti ir kuri labai įsiskaudino, kai knyga veiksmus prieš Amerikos tradicijas demaskavo.

Belskite, iki atidarys...

Spauda pranešė, kad Romoje buvo susirinkę ukrainiečių rytų apeigų katalikų aukštieji dvasininkai, ir juos visus, 15, vadovaujamus kardinolo Slipij, audiencijos priėmė popiežius Paulius.

Ši audiencija laikoma vienu žingsniu arčiau prie ukrainiečių katalikų tikslo. Jau eilė metų jie kreipiasi į Vatikaną, kad paskelbtų kardinolą Slipij ukrainiečių rytų apeigų katalikų patriarchy, ukrainiečių Bažnyčios galva, priklausančia popiežiaus.

Tos pastangos reiškia ukrainiečių norą atsiskirti nuo priklausomybės Maskvai, kurios ortodoksų Bažnyčios vyresnybei jie prievarta atiduoti nuo 1946 metų. Maskvos įsakymu, tada suorganizuotas sinodas nutarė rytų apeigų katalikų Bažnyčią sulieti su ortodoksais.

Ukrainiečių katalikų esą apie 5 mil. Likę tėvynėje turėjo eiti į pogrindį. Gyvenantieji Vakaruose dėjo pastangas atgauti Bažnyčios nepriklausomybę, paskelbiant patriarchy. Vatikano diplomacija ilgą laiką nesutiko, vengdama įtampos su Maskva. Bet ukrainiečiai de facto laikė savo patriarchy kardinolą Slipij, išbuvusį kalėjimuose 18 metų, paleistą 1963, dabar jau 81 metų.

Ši audiencija laikoma pagerėjimo tarp ukrainiečių ir Vatikano ženklu. Gal tai reiškia taip pat Vatikano suabejojimą laimėti Bažnyčiai laisvę diplomatiniais kanalais.

New Yorko viešosios bibliotekos patalpose, 5 Ave. ir 42 St., antrame aukšte, Slavonic Division vadovybė, vadovaujant es-tui dr. Kavessar, suruošė gana įdomią Lietuvos Statuto parodą. Paroda tęsiasi nuo gruodžio 28 iki vasario 28. Lankymo laikas kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 vakaro. Ji yra pavadinta „Library Exhibits Highlights of 16th Century Lithuania“, arba „Five Centuries of the Statute of the Grand Duchy of Lithuania“.

Ši Lietuvos Statuto paroda duoda mum progą prisiminti jo kilmę, trijų redakcijų raidą, turinį ir galiojimo laikotarpį.

Didžiojo Lietuvos kunigaikščio įsakymai ir vietos papročiai buvo pirmieji nekodifikuoti Lietuvos įstatymai. Pirmasis kodifikuotas bandymas buvo 1488 Kazimiero paskelbtas teisynas, kuris jau turėjo 28 straipsnius, bet apėmė tik baudžiamąją teisę.

Kai Lietuva unijoj su Lenkija iš monarchinės valdžios sparčiai ėjo prie luominės ir ėmė grėsti pavojus susiliesti su Lenkija, tai akylesnieji Lietuvos didikai ėmė ginti valstybės savarakiškumą ir reikalavo savo luomo teisių arba privilegijų patvirtinimo. Šių pastangų dėka buvo jiems suteiktos 1447, 1492 ir 1506 m. privilegijos.

Pagaliau Alberto Goštauto vadovaujama bajorija 1514 ir 1522 iš Žygimanto II jau reikalavo statuto. Žygimantas II leido jį paruošti ir paruoštą 1522 gruodžio 6 patvirtino; galutinai paruoštas, jis įsigaliojo 1529 rugsėjo 29. Tai yra pirmoji Lietuvos kanclerijos slavų kalba paruošta Lietuvos Statuto redakcija.

I Lietuvos Statutas turėjo 13 skyrių ir 282 straipsnius. I skyrius kalba apie bendrąsias teises garantijas ir nusikaltimus

LIETUVOS STATUTO PARODA NEW YORKE

VIKTORAS
GIDŽIŪNAS, OFM

valstybei; 2 — apie krašto gyny-mą; 3 — apie valstybę ir jos sienų neliečiamumą ir bajorų laisves; 4 — apie našlių bei mergaičių paveldėjimo teises; 5 — apie globą; 6 — apie teismų santvarką; 7 — apie užpuolimus ir užmušimus; 8 — apie sprendimą ginčų dėl žemės; 9 — apie medžiokles, girias, bitininkystę ir žvejoną; 10 — apie praskolintus ir įkeistus dvarus; 11 — apie užmušimą valstiečių ir vergų; 12 — apie kaimynų ginčus dėl skriaudų; 13 — apie vagystes. Šis I Lietuvos Statutas galiojo 37 metais (1529-66), kol buvo paskelbta II Lietuvos Statuto redakcija.

Paskelbus I Lietuvos Statutą, netrukus paaiškėjo, kad jis nepakankamas, ypač buvo trūkumų proceso teisė, dėl to jau 1544 seimas prašė kunigaikštį jį pataisyti. Gavus leidimą, 1551 buvo sudaryta komisija, 1561 pristatiusi savo projektą, kuris, pilnai suredaguotas, buvo patvirtintas ir įsigaliojo tik 1566 sausio 26. Statuto redagavimas ilgai truko, nes tuomet vyko greitas Lietuvos keitimasis iš absoliutinės monarchijos į lenkiško tipo bajorišką valstybę. Ta linkme reikėjo suredaguoti ir II Lietuvos Statutą.

II Lietuvos Statutas yra žymiai platesnis už I-ąjį; jis turi 14 skyrių. 1-3 skyriai skirti viešajai teisei; 4 — teismam ir proceso teisei; 5-10 — civilinei teisei; 11-14 — baudžiamajai teisei. Šis statutas, kaip ir I-asis,

buvo parašytas kanclerine slavų kalba ir vėliau buvo išverstas į lotynų kalbą. Didž. Lietuvos kunigaikštijoj jis galiojo 22 metus (1566-88), kol buvo paskelbtas III Lietuvos Statutas. Tačiau tose srityse, kurios Liublino unija 1569 buvo atplėštos nuo Lietuvos ir prijungtos prie Lenkijos, kaip Volinijoj, Padolėj ir Kijevo srityje, jis galiojo net iki tol, kol XIX amž. buvo įvesti rusiškieji įstatymai.

Greitai vykstant valstybės reformom ir socialiniam pasikeitimam, ir ši statuto redakcija neatitiko visų reikalavimų. Be to, lenkai Liublino unijos akte įrašė, kad būtų atšaukti visi įstatymai, draudžiant lenkam įsigyti žemių ar aukštų vietų Lietuvoj. Pribrendus naujos redakcijos reikalui, vicekancleris Leonas Sapiega sudarė komisiją, paruošusią III-ąją Lietuvos Statuto redakciją. Čia nebuvo atsižvelgta į lenkų norus, dėl to jie seime nesutiko tokio statuto patvirtinti. Tik kai lietuvių delegacija 1588 nesutiko patvirtinti lenkų išrinkto karaliaus Žygimanto Vazos, lenkai buvo priversti statutą patvirtinti.

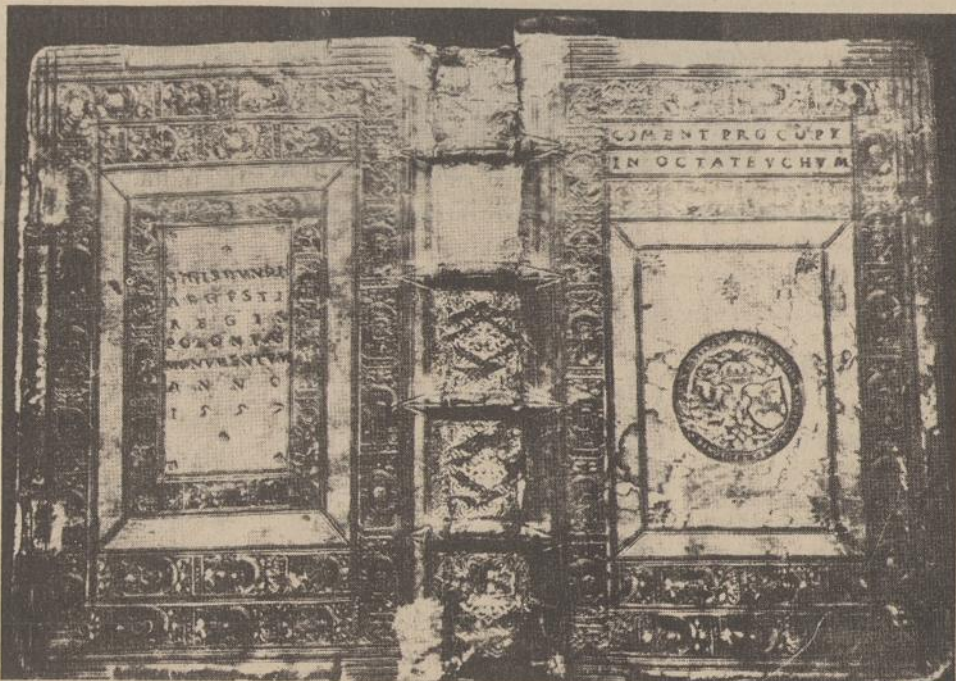
Šio III Lietuvos Statuto pagrindą sudarė II Lietuvos Statutas, papildant tai, ko reikalavo anų laikų patyrimas. Jis yra žymiai platesnis, nes turi 120 straipsnių daugiau už II-ąjį, ypačiai yra išplėsti skyriai, liečiantieji bajorų, baudžiamąsias ir proceso teises. Šis statutas galiojo apie 200 metų, iki Lietuvos valstybės galo. Kai 1795 Kotryna II, Lietuvą prijungusi prie Rusijos, įvedė rusų įstatymus,

tai jis nustojo galiojės, bet jos įpėdinis Paulius I Lietuvai grąžino joį veikusį statutą. Taip III Lietuvos Statutas galiojo vėl iki 1840. Pirmieji du statutai savo galiojimo metu nebuvo išspausdinti, o šis paskutinisys tuoj pat po savo patvirtinimo buvo išspausdintas Vilniuj. Be to, jis greitai buvo išverstas į lenkų kalbą ir turėjo daug laidų.

Grįžtant prie viešojo New Yorko bibliotekoj suruoštos Lietuvos Statuto parodos, tos pačios bibliotekos biuletenis iškelia šio statuto reikšmę ir vadina jį juridine ir politine Rytų Europos kolona. Pasak jo, teisės žinovai pripažįsta jo didelę įtaką vėlesniam Maskvos kodeksui. Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos statutas buvo paskelbtas Didž. Lietuvos kunigaikščio. Jis veikė visoj Lietuvoj, kuri XVI amž. apėmė Lietuvą, Ukrainą ir Gudiją.

Parodoj yra trys eksponatų stalai, ant kurių po stiklu padėta 15 nenumuotų eksponatų. Sekant chronologinę tvarką, kurios ne visur laikomasi, 1 eksponatas yra Mamoničių spaustuvėj Vilniuj slavų kalba išspausdinta Biblija, kaip pavyzdys, kokiomis raidėmis 1588 buvo tos pačios spaustuvės išspausdintas III Lietuvos Statutas; 2 — yra II ir III statuto reprodukcijos iš 1959 Maskvoj išleistos knygos faksimilių; 3 — tai 1588 statutas, išleistas Maskvos istorijos draugijos 1854; 4 — Dzialynskio studija, nagrinėjanti 1529 statutą Slucko kodekso šviesoj, išleista Gudų Mokslo Akademijos 1900; 5 — XVI amž. Lietuvos žemėlapis, atverstas dideliame atlase, išleistame 1638 (apima ano meto Didž. Lietuvos kunigaikštijos teritoriją, parodoj panaudotas nurodymui ploto, kuriame veikė Lietuvos Statutas); 6 — duodamas dar ir kitas XV-XVI amž. Lietuvos žemėlapis, jau mūsų laikais spausdintas, pabrėžimui, kad toj teritorijoj veikė Lietuvos statutas, o dabar ten yra sovietinės Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos respublikos; 7 — III Lietuvos Statutas, spausdintas Mamoničių spaustuvėj Vilniuj 1588 (čia vėl informuojama, kad šis statutas turėjo didelės įtakos vėlesnei Maskvos legislacijai); 8 eksponatu galėtume pavadinti 1529, 1566 ir 1588 reprodukcijų lapus, kuriais išklotas visas trečiojo stalo dugnas, ant kurio pa-

(nukelta į 5 psl.)

Karaliaus Zigmanto Augusto bibliotekos knyga iš 1557 metų Vilniaus Universiteto senųjų knygų skyriuje.

PAS WATERBURIO LIETUVIUS

PAULIUS JURKUS

3

Pas Joną ir Albiną Brazauskus bevakarieniaujant ir bejuokaujant, prie durų privažiavo mašina ir supypino. Taip skubiai reikėjo atsiveikinti su mieliais stalo bičiuliais. Atvažiavo Adolfas Čampė manęs pasiimti. Pas jį reikia įsikurti visą šį parodos laiką.

Šokau į mašiną. Pajudėjome. Naktis. Automobilio lempos žvalgosi po gatves, griebia į kalną, kur parudė medžiai. Sukamės ir šen ir ten, keliamės kalniukais. Waterburis turi savo kalniukus. Kai iš miesto slėnio pasikeli į viršų, atsiveria tolimi plotai, sodai, namukai, apsupti spalvingų rudens medžių ir didelės ramybės.

Šnioksdama mašina plėšėsi į kalniuką ir pasuko į kiemą. Reiškia, atvykome. Mašinos šviesoje mačiau naujos statybos namus. Iš gatvės pusės degė ir žibintas, pasitikdamas šeiminką. Šeiminkas ilgai dirba ir paprastai tokiu laiku, apie 11 val., grįžta iš darbo. Grįžtančio laukia ir žiburiai, ir Kazimiera, žmona, ir juodas katinas.

Išskome į namus. Naujos statybos namai, kur sienos jau turi kitas paskirtis. Štai svetainė

jungiasi su valgomuoju, o valgomasis savaime „išstipsta“ virtuvėje. Čia sienose dekoratyvūs langeliai, čia kitokie išmislai, atitvėrimai, stalai, staliukai. Už jų prasideda kambarių kompleksas. Vienas yra darbo kambarys su knygomis, rašomuoju stalu, už jų du miegamieji.

Ponia Kazimiera neleidžia lūkuriuoti, jau stalas užtiestas, viršum stalo dega lempos ir apšviečia stiklų spindėjimą. Ir indų, indų, ir valgių, valgių! Taip pradedama vakaronė, keliaujama į Žemaitiją, į prisiminimus.

Waterburyje Adolfas Čampė pirmininkauja Altui. Jo rūpesčiu čia rengiamos nepriklausomybės šventės, renkamos aukos, iškeliomos vėliavos prie miesto rotušės. Apie Alto reikalus jis mėgsta kalbėti, jais rūpinasi, nepalieka gulėti lentynoje tarp kitų popierių. Čia yra pakvietęs kalbėti įvairių žmonių, ieškojės ryšių su kitom organizacijom.

Jis yra gimęs ir augęs vargonininko šeimoje. Jo tėvelis buvo vargonininkas, visą gyvenimą praleidęs Žemaitijoje. Teko jam būti Mėsodyje, Šilalėje, Sedoje ir kitur. Barstyčiuose jis mirė.

Ir taip nutiko, kad pažinau jo

tėvelį. O tai buvo Sedoje, kai ten lankiau vidurinę mokyklą. Jis tuo metu vargonininkavo vietinėje parapijoje ir drauge dėstė muziką vidurinėje mokykloje. Dėstė gana trumpai, paskui atėjo pradžios mokyklos vedėjas Pleskūnas. Bet ir šiandien liko įspūdis, kaip visada švariai apsirengęs vaikščiojo ponas Čampė, tamsus drabužis, visada balta krūtinė, stati balta apiklė, parišta juoda „peteliškė“, per krūtinę ėjo grandinėlė auksinė. Vadinasi, buvo su liemene, ir nešiojo laikroduką. Rūkė papirosus.

Seda buvo labai senas miestelis, kažkur užsilikęs nuo visų keionių, neramių laikų. Miestelis turėjo labai gražią padėtį. Varduvo upė, atėjusi iš Žemaičių Kalvarijos, prie pat bažnyčios darė kilpą ir aprietė visą miestą. Vienoje vietoje buvo prakasė ir jos vagą sujungė. Ten buvo malūnas.

Ant upės kranto buvo medinė labai sena bažnyčia. Kam teko studijuoti liaudies meną, tas tuoj rado ir Sedos bažnyčią. Ji įrašyta į pačių gražiųjų bažnyčių sąrašą. Su tokiu mokslu ir man teko susidurti. Buven maloniai pradžiuojantis, kad ten prof. P. Galaunės knygoje radau net dvi bažnyčios nuotraukas.

Bažnyčia buvo pastatyta paprastų liaudies menininkų, nutašyti rąstai kirvuku. Bažnyčios prieangyje, prie didžiųjų durų, buvo iškalti ir metai. Jei nekly-

tu, buvo parašyta — 1775. Bažnyčia buvo kryžminio plano, su galerijom abiejuose šonuose. Į tas galerijas buvo galima užlipti, ir mum, mokinukam, tai sudarė gana malonią pramogą ir savotišką egzotiką.

Presbiterijoje buvo tarp dviejų sienų balkis su statulomis. Šis gotikinės statybos atributas buvo patekęs į Žemaitiją ir tarnavo jau kaip graži bažnyčios puošmena. Ten buvo kryžius su dviem statulom iš šonų.

Šventoriuje buvo sena varpinė, senoviški kryžiai. Ir čia buvo savotiškai gražu. Pamenu, buvo gegužis ar birželis. Kaip ten viskas nepaprastai žaliavo. Medžių šakos tokios šviesiai žalios, o prie jų seni, seni apsamanoję kryžiai. Koks peizažas — senovė ir pavasaris!

Šitame šventoriuje sukiojosi ir garsus dailininkas M. Dobužinskis. Jis čia nupiešė bažnyčios vaizdą nuo upės kranto ir tai panaudojo savo dekoracijom „Aukso gromatos“ veikale.

Prie bažnyčios buvo eilė namų ir gatvė į Telšius. Į miestelį einant, reikėjo pereiti dar kitą upeliuką, atitekantį iš ežeriuko, ir pelkes. Toliau jau pats miestelis su senais „kromais“. Tai buvo architektūrinis paminklas, pastatytas didiko Sapiegos. Viduryje tų krautuvijų buvo kiemas su kolonom.

Už miestelio krautuvijų, už malūno buvo kita Sv. Jono bažnytelė ir grūdų sandėliai — ma-

gazinai. Iš tokio vieno buvo padaryta ir mūsų vidurinė mokykla, kurią teko lankyti.

Anamė vaikystės pasaulyje, miestelio sename fone ir iškyla pono Čampės figūra. Jis ten derinosi prie to peizažo, prie senovės. Jis spaudė nuo laiko pageltusius vargonų klavišus, vaikščiojo gatvėm, tiltukais, važiavo į tolimas kapines.

Toje mokykloje mokėsi ir Adolfas Čampė. Jo neberadau, jis buvo išvykęs į aukštesnės mokyklas, bet to užtenka, užtenka, kad buvau anoje mokykloje, kad aname paveiksle mačiau jo tėvelį, ir mes tuoj susėdė grįžtame į praeitį. Jis kalba su entuziazmu apie tuos laikus, su pietizmu žiūri į savo tėvų šeimą. Visada mūsų pokalbio dalį sudaro Seda, anoji mokykla. Jis ten mokėsi anksčiau, bet liko buvusių mokytojų vardai. Jis matė tą patį peizažą, pergyveno tuos pačius šaltus vėjus, kurie pūtė prie bažnyčios nuo Varduvo. Jis matė užšalusį ežeriuką, matė, kaip lede spindi mėnesiena. Ir koks tai buvo neišdildomas įspūdis!

Prie Sedos yra gražios apylinkės — Užpiliai, kur Varduva raitosi tarp kalniukų, sudarydama gražius šlaitus. Ten keliavo mokiniai laisvu laiku, ten buvo ir bendros ekskursijos.

Vėliau jam teko daug kur gyventi, teko mokyti net užsienyje, buvo išsiųstas į Čekoslovakiją studijuoti tekstilės. Teks-

tilės pramonėje jis ir dirbo Lietuvoje. Paskutinė jo vieta buvo Biržai. Ten Astravo dvare vadovavo linų fabrikui.

Ir ten jis ir iškeliavo į Vokietiją ir į Ameriką. Augęs vargonininko šeimoje, aišku, negalėjo taip apenkti pianino ir muzikos. Teko išmokti skambinti, vargonais groti. Muzika buvo ir liko viena iš svarbiųjų gyvenimo dalių.

Su ta muzika jungia ir žmona Kazimiera, kuri irgi žemaitė, iš dainingos šeimos. Pati, būdama Klaipėdoje, dainavo rinktinuose choruose, operų pastatymuose. Jos brolis dabar Kaune yra operos solistas. Ir čia Waterburyje nuo atkeliavimo įlipo į Sv. Juozapo bažnyčios viškas ir prisijungė prie choro. Jau bus dvidešimt metų, o gal ir net daugiau, kaip ji dalyvauja Sv. Juozapo parapijos chore, kuriam vadovauja muzikas Aleksandras Aleksis.

Jų sūnūs baigė aukštąjį mokslą. Nenukrypo į muzikos sritį, bet pamėgo griežtuosius mokslus. Įsigijo doktoratus. Vienas jų, kai buvo rengiamas inžinierių ir architektų suvažiavimas Washingtone, buvo vienas iš organizatorių.

Čia praleidau dvi naktis, ir kiekvieną vakarą rengėm vakarones, pasakojimus apie visokių laikus ir žmones, apie Žemaitiją. Buvo miela, jauku ir visada vaišinga.

(Bus daugiau)

PERKŪNO CHORO DEŠIMTMETIS

New Yorko lietuvių vyrų choras Perkūnas švenčia savo veiklos dešimtmetį. Tai sukačiai atžymėti sausio 19, šeštadienį, Kultūros Židinyje rengiamas didelis koncertas, kuriame programa bus palydėta simfoninio orkestro. Tai bus tikrai retas įvykis — didingas sukačtuvinis koncertas.

-o-

Laikas taip greitai bėga. Rodos, taip neseniai įsikūrė tas vyrų choras, o jau yra dešimt metų! Chorą ėmė organizuoti muzikas Vladas Baltrušaitis, tuo metu buvęs Apreiškimo parapijos vargonininkas. Jis per spaudą, per radiją kreipėsi į vyrus, kad jie įsijungtų į organizuojamą chorą. Į pirmąjį kvietimą 1963 gegužės 12 atsilankė 12 vyrų. Pirmoji repeticija — susirinkimas įvyko gegužės 26. Tada jau atvyko 14 vyrų. Šie ir buvo dainos entuziastai, tolimesni choro ugdytojai, statytojai.

Choras atsidėjęs dirbo, ir štai pirmasis choro koncertas buvo 1964 gegužės 24 Franklin K. Lane mokyklos salėje. Chore tada buvo 26 asmenys, jų tarpe buvo ir dabartinis choro dirigentas Vytautas Strolia.

Vladas Baltrušaitis 1967 persikėlė į Chicago. Jo prašymas chorui buvo: neišsiskirstykite, vyrai. Choras tada dirigentu pasikvietė savo narį muziką Vytautą Strolia, kuris sėkmingai dirbo su moterų Operetės choru ir visą laiką aktyviai reiškėsi muzikiniame New Yorko gyvenime.

Vytautas Strolia nuo to laiko ir vadovauja chorui.

Per 40 pasirodymų

Choras dešimtmetį praleido darbingai. Viso turėjo per 40 pasirodymų. Pats surengė 18 koncertų, dalyvavo kitų rengtose programose. Su koncertais lankėsi Baltimorėje, Bostone, Philadelphijoje, Hartforde, Newark, Washington, Elizabeth, praeitą rudenį labai sėkmingai gastroliavo Clevelande.

New Yorke surengė 7 koncertus. Šis, pats didžiausias, palydėtas su simfoniniu orkestru, yra atstuntas koncertas.

Repertuare turi 85 dainas. Jas sudaro lietuvių liaudies harmonizuotos dainos, lietuvių kompozitorių kūriniai, ištraukos iš operų. Ir šiame koncerte bus atliktos ištraukos iš operų.

Choras išleido dvi plokšteles, kurios abi jau išparduotos.

1971 lapkričio 6 choras pasivadino Perkūno vardu.

Choro nariai ir valdybos

Per dešimtį metų chore dainavo apie 70 vyrų. Pastoviai visą dešimt metų dainuoja 14 choristų.

Choras išsirenka savo valdybą ir kaip organizacija tvarko visus reikalus. Tokiais choro pirmininkais buvo Kazys Skobeika, Petras Vasiliauskas, Vytautas Alksnins, dabar pirmininku yra Zenonas Jūrys.

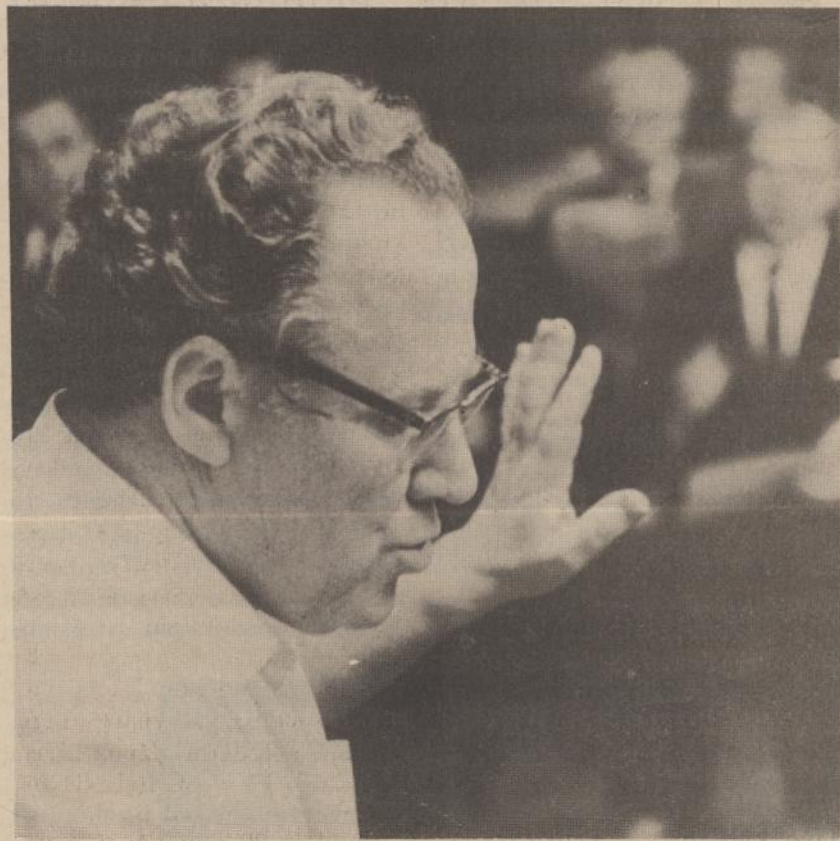
Choro valdybą sudaro: pirm. Zenonas Jūrys, ūkio vadovas Vitas Labutis, sekretorius Stasys Vaškys, išdininkas Gediminas Rajeckas, archyvo vedėjas Jonas Jankus ir narys gaidų reikalui Petras Tutinas. Dirigento asistentas Vytautas Daugirdas.

K.Ž. statytojai

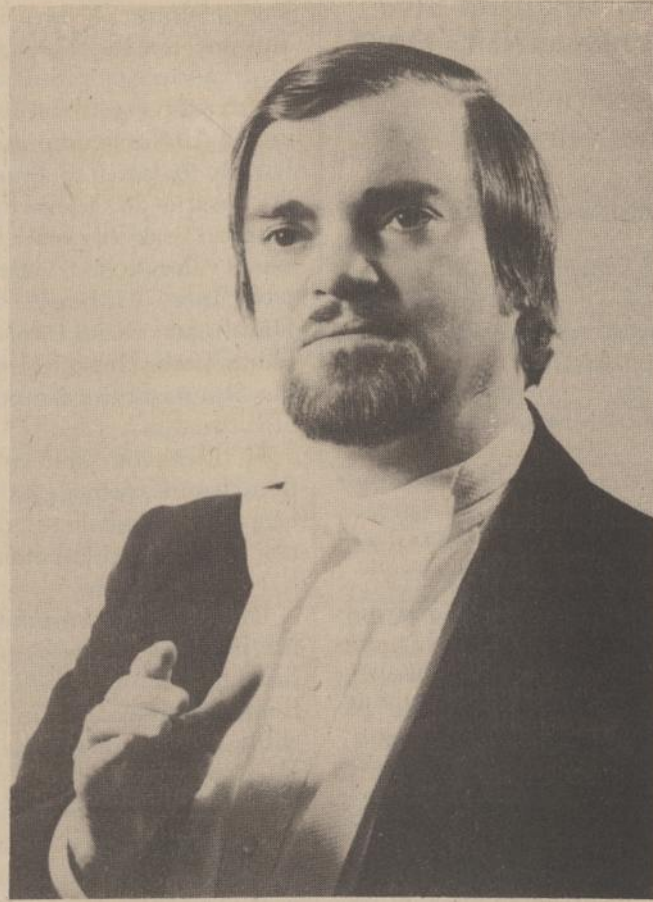
Pirmosios repeticijom choras rinkosi į tuometinį Atletų Klubą, kuris turėjo salę ir pianiną. Paskui Klubas patalpas pardavė, chorui teko ieškoti kitos vietos. Buvo prisiglaudęs Baltojo Žirgo restorane Woodhavene, bet ir ten buvo nepatogios darbo sąlygos.

Choras tada prisiglaudė Kultūros Židinyje. Jis nusikraustė į rūšį ir ten pradėjo dirbti. Židinys pasidarė choro jauki buveinė. Vyrai su visu nuoširdumu įsijungė į Židinio statybą. Pirmą atsinaujino savo patalpas. Nesigailėjo nei laiko, nei pinigų ir įrėngė gražų kambarį. Kambaryje buvo net baras ir gaidų

(nukelta į 12 psl.)

Muzikas Vladas Baltrušaitis, New Yorko vyrų choro organizatorius, diriguoja vyrų chorui.

Muzikas Vytautas Strolia, dabartinis Perkūno choro dirigentas.

KONCERTAS IR POKONCERTINIS APMĄSTYMAS

T. LEONARDAS
ANDRIEKUS, OFM

Bostono konservatorijos salėį gruodžio 9 išklaušė dar vieną kamerinės muzikos koncertą, kurį pateikė smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, akomponuojant jo sūnui Vyteniui ir klarinetui talkinant David Mott. Šis nenuilstas mūsų smuikininkas ar tik nebus laimėjęs rekordą koncertų srityje. Savo gyvenime jis yra jų suruošęs 250. Vien tik Bostono ir New Yorko garsiosiose muzikos salėse nuo 1960 įvyko 20 jo koncertų. Paskutinytis, atliktas Bostone, buvo skirtas V. K. Banaičio kūrybai.

Pirmąją dalį, trukusią beveik valandą, sudarė "Rapsodinė sonata" ir "Lietuvos idilė", atliktos smuiku ir pianu. Ką labiausiai galima pasakyti apie šiuos kūrinius — tai jų lietuviškumas bei priimlumas. Nuolat įvairiausiai ten pinasi girdėtos liaudies melodijos, kurios atplaukia ir nuplaukia piemenėlių improvizacijom, našlaičių skundais, kaimiškų šokių bei dainelių motyvais. Visa tai suauga į solidų kūrinį — į muzikinį vietą, teikiantį tyro džiaugsmo ir pridengto liūdesio. Kai įsiklausai į tas muzikines pynes, rodos, skamba tavo paties siela arba dar daugiau — Lietuvos melodinga vasara laukuose bei paežeriuose. Įsijungęs klarinetas aidai skudučiais ir vamzdeliais, dar labiau išskleidamas švelnų lietuviškos idilės gaudulį. Vietomis jauti, kad smuikas ir klarinetas sueina į dialogą, lyg norėdami vienas antrą pralenkti melodinga iškalba. Antroji koncerto dalis, pusiau trumpesnė, turėjo įdomių dramatiinių elementų, tačiau mes jų, bangaujančių sonatinę srovę, bemaz neįjautėm. Daugiau smigo širdin tas gailus liūdesys, kiurai per-

sunkius lietuvišką liaudies kūrybą.

Programai jaukumo suteikė ir patalpa, skirta, matyt, kamerinės muzikos koncertam, kurie paprastai maloniau išsitenka mažesnėse patalpose. Klausytojų buvo daugiau kaip 200. Tai iš dalies Izidoriaus Vasyliūno mokiniai — studentai ir jau subrendę muzikos mylėtojai. Geras būrys buvo ir lietuvių, kurie čia į koncertus atskuba taip pat iš Providence, Worcesterio ir kitur. Vasyliūnas grojo apypilnei salei, ir tai jam teikė savotiško įkvėpimo.

-o-

Dalyvaujant tuose gausiuose Izidoriaus ir Vytenio Vasyliūnų koncertuose ar bent juos sekant spaudoj per daugelį metų, tenka kiekvienam iš mūsų susimąstyti. Pirmiausia, juk tai nepelningas ir gana daug įtampos reikalaujantis užsiėmimas. Dar prisideda ir nedėkingumas iš mūsų visuomenės, kurį dabar mūsų spaudoj naujai iškėlė sol. Kazys Yakutis Kuprevičiaus koncerto proga Town Hall salė New Yorke. Vasyliūno atveju atsimintina, kad jis, Elenai Kuprevičiūtei apsilus, liko vienintelis aktyvus lietuvis smuikininkas už tėvynės sienų. Jis ne tik aktyvus, bet entuziastiškas ir nepalaužiamas. Su kliūtimis Vasyliūnas nesiskaito — jam galioja tik muzika, kurią ne vien atlieka, bet ir propaguoja, telkdamas fondus gaidom leisti.

Jeigu kas klausytų, kodėl Vasyliūnas ruošia tiek daug koncertų ir jų išlaidas apmoka pats iš savo kišenės, reiktų atsakyti, jog tai daryti jį stumia įgimtas noras meniškai išsireikšti ir taip pat įnešti estetinio grožio į mūsų šios tremties gyvenimą. Tai auka, kuri kartais gali pasilikti bendrosios visuomenės nesuaprasa, bet tai yra tikra auka,

(nukelta į 8 psl.)

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— Moterų choras organizuojamas New Yorke. Iniciatyvos ėmėsi buvusios Operetės choro kelios narės ir kviečia moteris jungtis į chorą. Choro vadovu kviečiamas muzikas Vytautas Kerbelis.

— Bažnytiniai chorai, kurie veikia Apreiškimo, Angelų Karalienės ir V. Atsimainymo parapijose (visi New Yorke) yra šiemet sustiprėję. Kalėdų švenčių metu visi chorai atliko gražią kalėdinių giesmių programą prieš Bernelių mišias vidurnaktį.

— Lietuvių Muzikologijos Archyvas prieš Kalėdų šventes išleido 26 puslapių leidinuką angliskai apie Juozą Žilevičių, lietuvių muzikologą. Straipsnį parašė Leonardas J. Šimutis, muzikos daktaras. Leidinys iliustruotas, parinkta įdomių nuotraukų iš praeities. Iš leidinuko visi, kurie domisi muzikos istorija, galės susidaryti vaizdą, kas buvo lietuvių tautoje. Išleidimą finansavo Valdas Adamkus. Spausdino Morkūno spaustuvė. Leidinuką švenčių proga kaip pasveikinimą atsiuntė prof. J. Žilevičius, drauge pridėdamas ir kortelę, pagamintą specialiai Liet. Muzikologijos Archyvu.

— Vilties choras Philadelphijoje išleidžia religinių giesmių plokšteles. Chorui diriguoja Leonardas Kaulinis.

— Sydnejaus naujųjų operos rūmų atidarymo proga surengtuose tautinių grupių koncertuose muz. Br. Kiverio vadovaujamos "Dainos" choras atliko rengėjų komisijos pasirinktas dainas "Anoj pusėj Nemunėlio" ir "Voveraitė", tautinių šokių grupę "Grandinėle" — "Malūną". Operai Australijos Lietuvių Bendruomenės vardu A. Milvydas ir N. Liutikaitė padovanojo E. Lašaičio ir J. Gudaičio sukurta lietuvišką pakelės koplytėlę, kuri bus įstatyta naujuosiuose rūmuose.

— Solistė Gina Capkauskienė kovo mėnesį išvyksta į Australiją ir koncertuos didesnėse lietuvių kolonijose. Priėmimu ir koncertų paruošimu rūpinasi Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto taryba.

Nuo kompozitoriaus K. V. Banaičio mirties per Kalėdas suėjo dešimt metų. Kompozitorius, atvykęs į šį kraštą, gyveno Brooklyne, čia ir mirė 1963 gruodžio 25.

— Chicagos Lietuvių opera naujame sezone statys G. Verdi operą "Kaukių balius". Vyriausiu meno vadovu bei dirigentu pakviestas maestro Vytautas Marjosiūš. Dekoracijas sukurs Adolfas Valseška.

— Muz. Klemensas Bagdonavičius su žmona Ona paskyrė 2000 dol. lietuviškam giesmių nui leisti. Giesmyną leidžia Amerikos Lietuvių Muzikų ir Vargonininkų Sąjunga.

— Kompozitoriaus Miko Petrasausko 100 metų gimimo metinės buvo paminėtos Valstybinėje filharmonijoje, Vilniuje. Šia proga atidengta paminklinė lenta, pažymint, kad 1906 buvo pastatyta jo parašyta pirmoji lietuviška opera "Birutė".

Išleidžiamas naujas Br. Budriūno kūrinys

Liet. gydytojų korporacija Fraternitas Lithuania buvo paskelbusi konkursą sukurti dainai, kuri atžymėtų lietuvių tremimus į Sibirą. 1972 buvo atrinktas ir premijuotas dainos tekstas. Teksto autorė yra Birutė Pūkelevičiūtė. 1973 konkurso keliu atrinkta ir pati daina. Konkursą laimėjo kompozitorius Bronius Budriūnas.

Dabar ta pati gydytojų korporacija kūrinių išleidžia atskiru leidiniu. Gaidų bus 3 puslapiai. Be to, bus viršeliai, kur bus parašyta, kaip šis kūrinys atsirado, kas paskelbė konkursą, kada atrinktas tekstas, kada sukurta melodija, kam tas kūrinys skiriamas. Kūrinio gaidos jau parašytos ir parengtos spaudai. Dabar aiškinamos kitos redakcinės smulkmenos.

PAMINĖTAS A.A. MUZ. JUOZAS ŽEMAITIS Dainavo sol. R. Kazys Yakutis

WORCESTER, MASS.

Moterų Sąjungos 5-oji kuopa gruodžio 2 surengė buvusio ilgamečio Šv. Kazimiero parapijos vargonininko, daug nusipelnusio parapijai, a.a. muz. J. Žemaičio minėjimą.

4 val. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje įvyko šventoji valanda. Ją vedęs kun. J. Bakanas pasakė trumpą pamokslėlį ir pasidžiaugė, kad beveik pilna bažnyčia prisirinko žmonių.

5 val. parapijos salė įvyko koncertas.

Pagerbiama velionies žmona

Kuopos pirm. J. Mack pasveikino visus susirinkusius. Pristatė publikai a.a. J. Žemaičio žmoną Mariją Žemaitienę ir prisegė jai gražiausią orchidėją. Ši staigmena iki ašarų sujaudino M. Žemaitienę. Ji į Moterų Sąjungą įstojo 1939. Apdovanota gražiu balsu, kartu su savo vyru vargonininku ruošdavo muzikines programas ir pati jose dalyvaudavo. Kuopoj ir apskrityje jo įvairias pareigas valdyboje. 22-ajame seime išrinkta sekretore, o 1951 metų seime — centro izdo globėja; ėjo ir pirmininkės pareigas viename seime, labai sklandžiai jį vedama. Ištikimai dirba Moterų Sąjungai iki šiai dienai. Padėjo organizuoti įvairius moterų klubus. Į garbės nares pakelta 1963. Dabartiniu laiku valdyboje eina finansų raštininkės pareigas. Nepaprastai mylėjo savo parapiją. Visa širdim jai atsidavusi, dirbo eilę metų.

Pirmininkė pristatė ir M. Žemaitienės seimą: du sūnus, dukterį, jų vaikus ir kitus gimines.

Pasirodo choristės

Moterų Sąjungos 5-osios kuopos choras padainavo: Lietuva

brangi (Naujalio), Miškas užia, Gintinė (J. Bertulio), Kaipgi gražus rūtelis darželis, Rausvuose rytuose, Tykus buvo vakarėlis, Naktis svajonėm papuosta ir daugiau dainų. Tos pačios sąjungietės, būdamos jaunos mergaitės, šias dainas dainavo muz. J. Žemaičiui vadovaujant.

Havajų dainą ir "The Bells of St. Mary's, pritariant gitarom a.a. J. Žemaičio proanūkim, padainavo dalis giminaičių.

Chorui vadovavo garbės narė C. Kaneb, akomponavo O. Keršytė.

Publika choristes labai šiltai sutiko ir nesigailėjo plojimų.

Dainuoja R. K. Yakutis

Entuziastingais plojimais buvo sutiktas ir solistas Robertas Kazys Yakutis. Jis padainavo keletą arijų iš operų ir keturias dainas, bet publika jam taip plojo, kad jis dar porą dainų pridėjo.

Dainuojant arijas, akomponavo buvusi solisto mokytoja Mary Lynch; dainuojant dainas, akomponavo jo sesutė.

Solistas publiką žavėjo gražiu balsu, vaidybinio menu, lietuviška dvasia ir paprastumu.

Solisto vertinimai

San Francisco Chronicle laikraštis jį vadina gausią patirtį turinčiu baritonu, kurio balsas šiltas ir skambus.

San Francisco Examiner jį laiko išskirtinio stiliaus dainininku, randančiu ekspresyvią priėjimą prie dainos, turinčiu ryškią menininko dvasią.

Worcester Evening Gazette po jo koncerto džiaugiasi, kad jis taip pamilęs muziką ir skubus jos lobiasis dalintis su klausytojais.

Worcester Telegram gėrėjosi, kad jis įstengia taip pajėgiai per-

duoti stipriuosius tonus ir švelnią muziką.

San Francisco News-Call Bulletin apie jį kalbėjo, kad tai didelio skonio jaunas baritonas, turįs gilių teksto pajautimą, tariąs be priekaištų, vis paimdamas saugią intonaciją, suprantąs apie dainavimo spalvingumą.

Tai muzikos kritikų vertinimai.

Daug kur dainavęs

Su San Francisco simfoniniu orkestru R. K. Yakutiui teko dainuoti "Hoffmano pasakose", dalyvauti operoj, koncertuose, televizijoje. Gavęs stipendiją ir gilindamas studijas Stanfordo universitete, jis dainavo Paisello operoj "Karalius Teodoras Venecijoje". Karinė vadovybė jį parinko atstovauti kariuomenei televizijos programose. Eilė jo programų buvo nufilmuotos pademonstruoti kariniam daliniam įvairiomis progomis.

(nukelta į 8 psl.)

Dalyvavę koncerte, kuriuo buvo prisiminta persekiojama Bažnyčia Lietuvoje. Iš k. muzikas J. Stankūnas, dr. A. Janaičienė, pianistė Aldona Kepalaitė, solistė Irena Stankūnaitė, kun. L. Budreckas, S. Liaukutė. Nuotr. P. Ažuolo

JAV NAUJOSIOS KRAŠTO VALDYBOS PIRMASIS POSĖDIS

JAV Lietuvių Bendruomenės naujoji krašto valdyba gruodžio 7 buvo susirinkusi savo pirmojo posėdžio.

Ši valdyba tik nežymiai skiriasi nuo buvusios. Nauji veidai: Balys Raugas — vykdomasis vicepirmininkas organizaciniam reikalui, Rimas Česonis — vicepirmininkas, Antanas Gailiūsis — sekretorius. Vytautas Maciūnas, buvęs administratorius, tapo vicepirmininku jaunimo reikalui.

Posėdžio pradžioj susikau-pimo minute buvo pagerbtas neseniai miręs buvęs LB garbės teismo pirmininkas ir tarybos narys V. Sidzikauskas.

Nors senoji krašto valdyba savo kadenciją baigė spalio 7, o naujoji buvo patvirtinta tik lapkričio 21, tačiau valdybos veikla nebuvo sustojusi. Apie paskutinių dviejų mėnesių darbus ilgesnį pranešimą padarė pirmininkas Juozas Gaila.

Su pasisekimu praėjo mokslo ir kūrybos simpoziumas Chicagoj, susilaukęs gausaus dalyvių skaičiaus ir išskirtinio dėmesio mūsų spaudoj. Ypatinga padėka šio simpoziumo programos pirmininkui dr. S. Vardžiui ir organizacinės komisijos pirmininkui J. Jurkūnui. Krašto valdyba, kaip simpoziumo iniciatorė ir glėbėja, yra išpareigojusi padengti simpoziumo rengimo nuostolius, jei tokių būtų, tačiau, stebint rengimo komisijos kruopštų darbą, neatrodė, kad šis simpoziumas finansiskai būtų buvęs nuostolingas.

Pirmininkas buvo pakviestas ir dalyvavo Tautinių Šokių Instituto suvažiavime Chicagoj. To suvažiavimo dalyviai pageidavo, kad ateity, sudarant tautinių šokių švenčių rengimo komitetus, krašto valdyba tartųsi su instituto vadovybe; to praėity nėra buvę. Prašyta taip pat finansinės paramos įvairiems institutų darbam, nes pastarasis paruoš atnešančius tautinių šokių šventės repertuarą, rūpintis vadovų kursais, vadovėliais ir t.t. Krašto valdyba nutarė remti instituto darbus, pasidžiaugė, kad jo pirmininke išrinkta energingoji J. Matulaitienė iš New Yorko, tik išreiškė susirūpinimą, kad, instituto valdybos nariam gyvenant skirtingose vietovėse, gali būti sunku efektingai veikti. Šį instituto suvažiavimą finansavo krašto valdyba, paskyrusi tam 1000 dolerių.

Toliau pirmininkas J. Gaila apgailestavo, kad dėl laiko stokos negalėjęs dalyvauti sporto sąjungos suvažiavime. Nutarta LB vardu pareikšti padėką buvusiam ŠALFASS pirmininkui

S. Bariui, energingai vadovavusiam sportininkams ir palaikiusiam glaudžius ryšius su LB.

Altos seime nedalyvauta ir LB vardu nebūta sveikinimo, nes krašto valdyba iš Altos negavo kvietimo. Pirmininko dalyvauta Vliko seime Toronte. Jis trumpai perteikė savo išpučius iš seimo, ypatingai vertindamas Vliko vicepirmininko J. Valaičio pranešimą, kuriame buvo jaučiamas realus žvilgsnis į tikrovę ir rimtas susirūpinimas mūsų susiskaldymu laisvinimo darbuose. Peržvelgus Tautos Fondo pranešimą, posėdyje apgailestauta, kad tame finansiniame pranešime visiškai nebuvo minimos aukos iš JAV LB, nors pastaroji tiesiogiai per krašto valdybą ir netiesiogiai per apylinkes duodanti Vlikui, proporcingai pagal surinktas Vasario 16-tosios aukas, nė kiek ne mažiau, kaip kitos pranešime suminėtos organizacijos. Nusistebėta taip pat, kad didelė dalis Vlikų sudarančių sąjūdžių nėra susimokėję net savo metinio mokesčio, kai tuo tarpu Vliko valdyba kreipiasi į JAV LB, prašydama finansinės paramos.

K. v. išdininkas P. Mitalas supažindino naujuosius valdybos narius su išdo padėtim. Paskutinių laikų finansiskai buvo paremtos šios organizacijos: ŠALFASS — 500 dol., Studentų Sąjunga — 200, Tautinių Šokių Institutas — 1000 dol. Nutarta paremti ir Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimą, skiriant 200 dol. Nei už solidarumo įnašus, nei už Bendruomenės mėnesį apylinkės dar nėra atsilýginusios. Maloni išimtis — Beverly Shores vietovė, per J. Eigelį atsiumtusi 223 dol. Nutarta kontaktuoti apylinkių pirmininkus, prašant kuo greičiausiai atlikti finansinį atsiskaitymą.

Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas A. Gečys painformavo, kad tarybos sudėtis pasikeis, bus taip pat sudaryta patariamoji komisija ilgalaikių darbų planavimui. Jis pristatė JAV LB išleistą ispanų kalba leidinį apie žmogaus teisių varžymus okupuotoj Lietuvoj, LOS VIOLACIONES DE LOS DERECHOS HUMANOS EN LITUANIA OCUPADA POR LOS SOVIETICOS. Leidinys jau platinamas Pietų Amerikoje ir Ispanijoje. Tai 79 psl. knygelė, kurios vertimas į vokiečių kalbą pasirodys 1974. Šis vertimas turėjo pasirodyti 1973; deja, problemos, tiek techninės, tiek finansinės, reikalą užvilkinio. Buvę tikėtasi, kad tą darbą finansuos Vokietijos LB, tačiau, pastarajai finansiskai nepajėgiant, nutarta išleisti Vokietijos LB vardu, tikint, kad lietuvių visuomenė šiuos k.v. darbus parems Vasario 16-tosios minėjimų aukomis. Bus dar išleistas anglų kalba leidinys apie žmogaus teisių varžymus okupuotoj Lietuvoj 1973 metais, ypatingą dėmesį kreipiant į religinį persekiojimą. Dalis to leidinio bus išleista Kanados LB vardu, kad galėtų būti platinama Kanadoj. Užplanuotas ir didesnis anglų kalba veikalas apie pokarinę rezistenciją okupuotoj Lietuvoj. Pastangos gauti žymesnį amerikietį advokatą Simo Kudirkos bylai iki šiol nesėkmingos. Gauta svarbios medžiagos apie S. Kudirkos motinos gimimą Amerikoje.

Labai trumpai dalinę savo ateities planų apžvalgą padarė vykd. vicepirmininkas org. reikalui B. Raugas. Pirmiausia apygardų valdybom išsiųstina anketa, kuri duotų tikrą apylinkių skaičiaus vaizdą, jų veiklą ir efektingumą. Didelis dėmesys bus kreipiamas į naujų apygardų ir apylinkių steigimą, ypač Pensilvanijoje ir Floridoj. Ateinančiais metais šauktinas visų apylinkių atstovų suvažiavimas.

Diskutuojant santykius su įvairiomis organizacijomis, sutartinai nutarta kreiptis į Altos vadovybę su pasiūlymu sausio mėn. sušaukti JAV k.v. ir Altos valdybos posėdį santykiams tarp šių organizacijų išlyginti. Pažy-

mėtina, kad jau dabar kai kuriuose darbuose vieni kitiem talkina, gi oficialus, nors ir dalinis, susitarimas prieš Vasario 16-tąją būtų gražiausia dovana mūsų visuomenei. Kadangi praėity LB k.v. atstovai net du kartus vyko į Chicago pasitarimam su Altos valdyba, šį kartą nutarta Altos atstovus kvieisti į Philadelphiaj.

Posėdyje perskaityta eilė sveikinimų pirmininkui ir naujai krašto valdybai iš įvairių organizacijų, apylinkių ir asmenų. Pasidžiaugta, kad teatro festivalį vėl sutiko rengti rašytojas A. Kairys, ir nutarta parengiamiesiems darbams iš Kultūros Fondo kasos paskirti 1000 dol. Ryšininku prie valstybės departamentų buvo sutartinai patvirtintas Algimantas Gureckas, einąs šias pareigas nuo B. Nainio pirmininkavimo laikų. A. Gureckui už nepailstamą darbą išreikšta krašto valdybos padėka. Persvarstyta Lituanių Fondacijos reikalai, žurnalo pareigūnų sąstatai ir patvirtinti nauji Fondacijos direktoriai 1974 metams. Padėkota Fondacijos administratoriui Jonui Kučėnui už kruopštų darbą vedant Lituanių vaju. Ilgiau svarstyti lietuviškosios spaudos reikalai. Nutarta 1974 per apylinkes praveisti lietuvių laikraščių platinimo vaju. Svarstyta Clevelando vyrų oktoetų pasiūlymas išleisti dainų plokšteles. Plokštelei būtų įreikiuotos paprastai harmonizuotos dviem balsams dainos, pritaikytos jaunimo stovykloms. Gautas taip pat Clevelando Grandinė-

A. Kirvaitytė dainuoja ir D. Ruminaitė kanklėmis pritaria lietuviškoje televizijos programoje Chicagoje. Nuotr. M. Nagio

lės prašymas, ieškąs finansinės talkos filmo susukimui. Filmas būtų pagamintas iš "video" juostos, kuri buvo pagaminta kun. K. Pugevičiaus iniciatyva, talkinant Baltimorės apylinkėi. Posėdyje nutarta šiais klausimais gauti daugiau konkrečių informacijų, susisiekiant su vyrų oktoetu ir Grandinėle.

Šis pirmas naujosios JAV LB krašto valdybos daugiau informacinio pobūdžio posėdis truko 4 valandas.

JAV LB Inf.

Po Chicago's dangum

Tradicinės Kūčias Jaunimo Centre gruodžio 16 turėjo Vilniaus krašto draugija, o viršutinėje salėje — skautai. Gražiai pabendrauta.

Balfo vajuos pabaigtuvėse, kurios įvyko Chicago's Taupymo Banko kambaryje, dalyvavo tik kvietiniai Balfo talkininkai ir rėmėjai. Vajuos rezultatas dar nėra galutinis, nes dalis atstovų ir rinkėjų neatvyko; spėjama, kad surinkta netoli 30 tūkstančių dol. Pabaigtuvėse dalyvavo mūsų konsulė ir daugumas direktorių. Padaryti pranešimai. Pasidžiaugta, kad visuomenė Balfui yra dosni. Nedidelis 108 skyrius, kuriam pirmininkauja Aldona Daukas, per savo radio programą kasdien dekodavo aukotojams; surinko net 669 dol.

Lietuvių televizijoj gruodžio 16 Alvdou pusvalandis su dr. J. Adomavičium buvo įvairus. Čia A. Kirvaitytė solo giedojo Mairo nio "Apsaugok, Aukščiausias", Danutė Ruminaitė kanklėmis ir gitara grojo lietuviškas melodijas ir dainavo. Puikiai pasirodė akt. Alf. Brinka, skaitęs apie dabartį ir ilgesį, meilę ir sielvartą, apie mūsų mylimą Lietuvą. Jo skaitymo metu buvo matomi įvairūs Lietuvos vaizdai. Sol. Kalvaitytė-Velbasienė giedojo kalėdines giesmes, akomponuojant Mitchell-Aleksiaunaitė. Buvę rodoma lietuviška eglutė su papuošalais, pagamintais iš šiaudelių; ją papuošė Vaitiekienė ir Kriaučiūnienė. Gaila, kad nebuvę vaikų, kurie prie Kalėdų

eglutės galėjo ką deklamuoti. LTV vakaras praėjo sėkmingai, davė kiek pelno. Dabar visos LTV programos bus spalvotos. Nors kiek daugiau tai atsieis, bet labai gražu, kai lietuviški spalvingi drabužiai atrodo įvairūs.

Lietuvių Fondo vakariene įvyko gruodžio 15. Svečių netrūko. Įstojo ir naujų narių. LF niekada jų korespondentui nėra pasiūlęs nemokamai atvykti į puošnias vakarienes. Jau ilgus mėnesius nedirbant, neišgalima mokėti po 20 dol. ar daugiau. Buvę keista, kad nė J. Janušaitis negavo jokio nemokamo kvietimo į mokslo simpoziumų vakarienes. O jis juk dešimtimis rašė straipsnius ir mokslininkus gražiai pristatė.

Tėvai jėzuitai su savo metine vakariene gali irgi džiaugtis. Rėmėjų pilna salė. Jų radioj valandėlės per Margučio ir Sophie Barcus radio programas vedamos įdomiai. Bet klausytojai norėtų, kad būtų kalbama ir apie tai, kas dabar dedasi vergijoj kenčiančioj mūsų tėvynėje.

B. Pūkelevičiūtė gruodžio 16 LMK Federacijos popietėj JC kavinėj su dideliu įsijautimu pasiskaitė savo ir rašytojo Krėvės kūrybos.

Chicago's klubai (jų keli šimtai) vieni baigia savo dienas, kiti, kaip šauliai, auga. Vieno klubo pirmininkas sakosi nežinąs, ką daryti su keliolika tūkstančių; nenorįs, kad nariai visuomenės turtą įsiikištų į kišenes. Pa-

tartina klubam pasukti į Pasaulio Lietuvių Archyvą, būti gerų knygų mecenatais, padėti mokykloms, Altai, Balfui, spaudai ir t.t. Žodžiu, gerų objektų pilna. Daugelis klubų jau nelaiko kasose daug pinigų; juos išdalina skubiem reikalams. Štai Anglijos lietuvių klubas, zarasiškiai, suvalkiečiai, šauliai, Tėvynės Mylėtojai ir kitos organizacijos remia jaunimo veiklą, stovyklas, Vasario 16 gimnaziją, Lietuvių Sodybą, kuri ruošiasi nupirkti dar 20 butų seneliams.

Atsisveikinom su generolu Povilu Plechavičium. Jis išsijungė iš gyvųjų, kai visus jungė artėjančių Kalėdų džiaugsmas. Gruodžio 19 visa lietuviškoji Chicago žinojo, kad jis užgeso, o gruodžio 20 ramovėnai, savanoriai, neolituani bei daugelis buvusių karių atsisveikino su juo amžinai, gruodžio 21 palaidėdami jį į amžino poilsio vietą.

Kalėdos Chicagoj buvo labai šaltos. Sniego buvo iki 10 colių. Todėl keliai buvo pavojingi. Lietuviškose bažnyčiose vėl rinkosi tūkstančiai lietuvių ir iškiliai atšventė Kristaus gimimo šventę. Tik gaila, kad iš 12 lietuviškų parapijų stipriau lietuvių lankomos bėra tik keturios.

Kas aprašys nykstančius lietuvių centrus Chicagoj, kaip kad kun. A. Kezys, Vl. Būtenas, E. Bradūnaitė ir Lapas plačiai pavaizdavo Pensilvanijos lietuvių praėity? Parapijų, draugijų, žymių kongresų, suvažiavimų bei kitokios veiklos Chicagoj buvo pilna. Dabar mes džiaugiamės Marquette Parko Gimimo parapijos klebonu kun. A. Zakarasku, kuris leidžia kasdien turėti lituanistinę mokyklą ir išlaiko chorą; prie mokyklos plevėsuoja naujai iškelta trispalvė. Tikėkim, kad ir mažučiam komunių bus galima čia priimti lietuviškai.

Žmonės aukoją. Draugijos ir pavieniai lietuviai Kalėdų proga gausiai parėmė Balfą, lietuvių TV ir radio valandėles bei spaudą. Arkivyskupija įsigijo savo televizijos centrą, kuris pradės veikti kovo 1. Televizijos siųstuvai ir kitos studijos bus baigtos 1975 sausio 1. Atsieina milijonus dolerių. Tie doleriai yra mūsų visų aukojami. Todėl tikėkim, kad turėsime galimybę tose programose dalyvauti su savo talentais ir mes, lietuviai. Kurie daugiau galim, remiam ir misijas, Mercy, Vėžio, Širdies fondus. Nepamirštami ir veteranai bei seneliai.

Lietuvos vyčių choras turėjo puikų koncertą. Sausio 19 Pakšto salėj turės savo metinę vakariene.

Opera stato naują operą su nauju dirigentu prof. Marijošium.

Chicago's Lyric Operoj Bizet "Carmen" dainuoja sol. A. Voketaitis, chore dalyvauja Marion Lazis, Geraldine Mikužis, o ballete šoka V. Karosaitė.

Bal. Brazdžionis

Atsiūsta paminėti

ATEINA LAIKAS... Išleido Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys. Putnam, Conn. Iliustruota nuotraukomis. 16 psl.

Gražus leidinys seserų vienuolių pašaukimų reikalui. Pradedamas šiais prasmingais žodžiais: "Vaikystė — laikas atrasti pasaulį. Tada viskas įdomu ir nauja. Jaunystė — laikas atrasti žmones. Kiekvienas žmogus — pasaulis. Ateina laikas spręsti, rinktis. Kuriuo keliu? Kuria kryptimi?"

Algirdas Landsbergis — VĖJAS GLUOSNIUOSE. GLUOSNIAI VĖJUJE. Du stebukliniai vaidinimai. Chicago 1973. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Aplankas Zitės Sodeikienės. 128 psl. Kaina 5 dol.

Iškilusis mūsų dramaturgas skaitytojų nukelia į šešiolikąjį ir, antrojo vaidinimo epilogė, į septyniolikąjį šimtmetį. Vaidinimų centre — šv. Kazimieras.

PERSEKIOJAMOS LIETUVIŲ TAUTOS DRAUGAMS. Išleido Lietuvių Katalikų Religinė Salpa 1973. Viršelyje nuotrauka: lietuvių kunigo Sibire slapta aukojamos mišios. 24 psl. Informacinis leidinys: ką mes remiame per Lietuvių Katalikų Religinę Salpą. Turinys šiektyliai: Gili istorija, Bendras dabartinės Lietuvos tikinčiųjų nelaimės vaizdas, Bažnyčios santvarka ir hierarchijos likimas Lietuvoje, Lietuvos vyskupų likimas, Pokariniai Lietuvos vyskupai, Lietuvos kunigų likimas, Lietuvos pasauliečių vaizdas ir likimas. Kuo mes galime jiems padėti, Pasiruoškime atečiai.

POEZIJOS IR PROZOS LAKŠTAI. Nr. 5. Redagavo ir išleido Jurgis Janavičius ir Juozas Almis Jūragis, Sydney 1973. Iliustruota piešiniu ir nuotraukomis. Tai vienas didelis lakštas, šį sykį užpildytas Ksenijos Dauguvietės fragmentu apie Kauno valstybinio teatro dramos studiją.

Tėvas Kazimieras Žvirblis, O. P. — TĖVAS BONAVENTŪRA PAULIUKAS, O. P. Lietuvos dominikonų Angelo Sargo provincijos atnaujintojas ir pirmasis jos provincijolas. Biografija. 1973. Tėvų dominikonų leidinys, Washington, D.C. Kalbą tikrino Vladas Kulbokas. Iliustruota nuotraukomis. 128 psl. Kaina nepažymėta.

Autorius šią biografiją vadina labai kuklia. Bet skaitytojai jį simpatiška. Suskirstyta į šiuos skyrius: Pasiruošimas, Pašaukimo kelyje, Tiesos tarnyboje, Didysis uždavinys, Didžioji nedauga, Staigi mirtis.

Tėvas Bonaventūra Pauliukas gimė 1885.X.27, mirė 1956.VII.13. Jo biografijos autorius tėvas Kazimieras Žvirblis mirė dar šios knygos neišspausdinus — 1972.XI.8 (gimė 1906.IX.8). Todėl į šią knygą yra įdėta ir paties autoriaus trumpa biografija, parašyta dr. Tomo Žiurailio, O. P.

Juozas Kralikauskas — TAUTVILA. Romanas. Išleido Lietuviškosios Knygos Klubas 1973. Viršelis ir aplankas Ados Korsakaitės-Sutkuviėnės. 208 psl. Kaina 4 dol.

Knygos autorius kaip rašytojas pradėjo reikštis nepriklausomoj Lietuvoj. Savo talentą išvystė emigracijoj, ypatingai romanais iš Mindaugo laikų. Yra gavęs ir premijų. Šis romanas yra iš "mindauginių romanų" serijos. Jo aplanke parašė knygą apie žmogų, kuris savo tėvynėje yra laikomas priešu. Tai yra tėviškės ilgesio giesmė ir kartu šio ilgesio išsipildymo tragedija.

Brighton Parko lituanistinės mokyklos moksleiviai, lietuviškoje televizijos programoje gražiai atlikę vaidelį. Nuotr. M. Nagio

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraštelius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 214 Elderts Lane, Woodhaven, N. Y. 11421
Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-6294

Studentų ateitininkų suvažiavimas Clevelande

Studentų ateitininkų suvažiavimas buvo Clevelande spalio 19-21. Smarkus užsidedimas spėjo nudilti, bet liko pastovus, ramus pasiryžimas darbui. Po tiek laiko suvažiavimo smulkmenos išblyško mintyse; išryškėjo tik svarbiausieji ir, žinoma, įdomiausi punktai, paspalvinti asmeniškais įspūdžiais.

Penktadienio vakarą keleiviai studentai, labiau ištroškę negu išalkę, rinkosi Clevelando naujuose lietuvių namuose. Susirinkę ir užsiregistravę, studentai iš JAV ir Kanados vietovių šį vakarą praleido šnekėsiuodamiesi.

Iš pat ryto pasirodė, kad šeštadienis bus rimtam darbui skirtas — juk kavos puodas sutiko visus studentus, grįžusius į lietuvių namus. Clevelando studentų pirmininkas Jurgis Joga oficialiai atidarė suvažiavimą, pakvietė sekretoriją, pravedė mandatų ir rezoliucijų komisijų rinkimus.

Tiltų statymas

Suvažiavimo paskaitininkas buvo Eligijus Sužiedėlis, kuris kalbėjo apie tiltų statymą — kalbėjo apie ateitininkiškus, ne inžinieriškus tiltus. Eligijus patarė studentams savęs neizoliuoti, bet pinti tampaesnius ryšius su sendraugiais ir moksleiviais. Draugovių valdybos taip pat turėtų statyti tiltus tarp savo narių, t. y. išnaudoti visų narių sugebėjimus. Pagal Eigijaus žodžius, vienas narys turėtų tiltui planą nubrėžti, antras raštas gali attempti, trečias vinis kalti, ketvirtas... ir t.t. Visa Eligijaus paskaita buvo sudėta iš ežopiškų (vaikiškų?) pasakėčių. Įdomu, ar Eligijus kalbėjo alegorijomis ir fabulomis dėl įvairumo, ar jis taip žemai įvertino studentų mentalitetą. Nors buvo įdomu spėlioti, su kokiais pamokymais pasakėčios baigsis, bet vistiek aiškiai liko mintis, kad reikia statyti tiltus.

Rašyti kongreso atstovam

Clevelando studentas ir LSS atstovas Rimas Aukštuolis pristatė ir paaiškino JAV-bių Jackson Amendment. Šis "amendment", kaip dabar yra diskutuojamas JAV kongrese, leistų Rusijai beveik laisvai, be jokių sąlygų, prekiauti su JAV-bėmis. Rimas toliau aiškino, kad labiausiai tai Rusija laimėtų, jei šis "amendment" bus kongreso priimtas. Amerikiečiai turėtų pridurti sąlygų prie to "amendment". Išėivijos lietuviams ir kitių Rusijos prispaustų tautų pabėgėliams yra gera proga su šiuo amendment prispausti Rusijos vyriausybę, kad ji pralaisvintų pavergtus kraštus ir duotų jiems teisius, pvz., leisti žmonėms laisvai keliauti iš Rusijos teritorijų į laisvąjį pasaulį. Rimas ragino studentus rašyti savo kongreso atstovam šiuo reikalu.

Draugovių pranešimai

Atėjo laikas ir atskirų miestų draugovėms padaryti savo pranešimus. Draugovių atstovai paaiškino, ką jų draugovės nuveikė per praėjusius metus ir ką jos numato padaryti ateinančiais metais. Pranešimai buvo nelabai optimistiški. Ne vienas atstovas pasakė, kad draugovės suplanuoti įvykiai nepasisėkė, ar kad trūksta entuziastingų darbininkų.

Torontas pasisakė, kad naujai bandyta būrelių sistema nepasisėkė — gal kad draugovė per daug susiskaldė, o gal kad apsimintas darbas, ištrynėti Toronte lietuvių padėti, istoriją ir išleisti darbą apie tai, buvo per didelis iš karto atlikti.

Detroitas turėjo vargo su draugūžių rinkimu neturintiems.

New Yorkas pamažu atsistato draugovę. Chicagos pranešimas nepaliko įspūdžio — nežinau, ar visai jo nebuvo, ar tik veikla neįspūdinga. Clevelande valdyba dirbo tik organizacinį darbą.

Pranešimai iškėlė nemažai problemų. Pranešėjai ir klausytojai greitai nusivylė, išgirdę ir pagalvoję apie iškeltus veiklos nesklandumus. Mes studentai esame kalti, nes neišnaudojame savo visų jėgų; o idealai yra aukšti, tai ir jų nepasiekiam. Bet nereikia nusivilti, reikia tik pasiryžti labiau dirbti. Visada yra galima ir būtina veiklą pagerinti, sustiprinti, praplėsti.

Studentų ateitininkų centro valdyba davė savo pranešimą dalimis. Iždininkas Pijus Stončius suskaičiavo sąjungos pinigų ir išlaidas. Vicepirmininkas Linas Sidrys pranešė apie centro draugovę laišku, nes pats nedalyvavo suvažiavime. Pirmininkas Vytautas Narutis įvertino savo kadencijos darbus ir aiškiai davė studentam suprasti, kad jis pasirošęs savo pirmininko pareigas perduoti kitam.

Ponas Bublys iš Clevelando pristatė Žygį už Tikėjimo Laisvę. Po pranešimų studentai išsiskirstė vakarienei.

Vakarinė programa

Vakarinę programą išpildė Clevelando trys studentai — Kęstutis Sušinskas, Vytautas Klorius ir Onilė Vaitkutė, skaitydami savo rimtą ir humoristinę kūrų. "Islaisvintų mergaičių" kvartetas — J. Bradūnaitė, L. Mikoliūnaitė, V. Sirgėdaitė ir P. Pranskevičiūtė — padainavo ir prajuokino publiką. Po to buvo linksmi šokiai.

Sekmadienio akademija

Sekmadienis buvo suvažiavimo svarbiausia diena. Studentai kartu dalyvavome mišiose Clevelando naujoje parapijoje. Po mišių parapijos salėje buvo akademija. Vytautas Sirgėdas vadovavo iškilingam posėdžiui. Kandidatai iš Chicagos ir Clevelando perėję kursus, davė ateitininkų studentų įžodį. Kun. K. Trimakas priėmė jų įžodžius.

Sveikinimų komisija pasiūlė, ir suvažiavimas priėmė eilę asmenų, organizacijų, kuriuos

studentai sveikinsim suvažiavimo proga. Rezoliucijų komisija perdavė suvažiavimui paruoštas rezoliucijas, bet suvažiavimas tik apie pusę priėmė.

Centro valdyba neišrinkta

Visą rytą studentai laukė naujos centro valdybos rinkimų. Per visą suvažiavimą nesigirdėjo, kad būtų kandidatuojančių sąrašų, — tai ir paskutinę minutę suvažiavimui nepavyko išsirinkti naujos centro valdybos. Suvažiavimas tik sugebėjo išrinkti trijų asmenų komisiją, kuri ieškotų naujos centro valdybos.

Visų dalyvaujančių studentų ūpas šiuo laiku buvo visai nusmukęs. Kadangi niekas neapsiims CV-bos darbo, atrodo, kad visi sąjungos darbai, suvažiavimai, kursai bus aleisti ir liks nepadaryti. Tada Chicaga pasisiūlė suruošti pavasario kursus. Torontas atsiliepė, pasisiūlydamas suruošti sekančią suvažiavimą. New Yorkas apsiėmė redaguoti stud. žurnalą "Gaudeamus". Vasaros stovyklos ruošimui entuziastingai pasisiūlė Rytai ir Clevelandas. Abiejų vietų atstovai labai norėjo apsiimti stovyklos darbus, bet kadangi pasidalinimas tų darbų būtų beveik neįmanomas, tos dvi vietovės susitarė tarp savęs, kuri tų darbų apsiims. Pijus Stončius sutiko pasilikti sąjungos iždininku ir Vytautas Narutis pasilikti laikinu sąjungos ryšininku.

Sąjunga be centro valdybos nukentės, nes nebus ryšininko tarp draugovių ir nebus centrinio organizacinio organo. Iš kitos pusės sąjunga be CV-bos gali savotiškai sustiprėti. Studentai buvo sukrėsti savo padėtimi. Jie buvo priversti ieškoti atsakymo, kaip niekas neapsiėmė pirmininkauti. Studentai atsiliepė spontaniškai ir entuziastingai, pasiūlydami darbus. Gal šis suvažiavimas įrodė, kad CV-ba buvo per daug apkrauta organizavimo pareigomis, ir gal šis faktas gąsdino numatomus kandidatus. Tikim, kad mūsų neišsirinkimas CV-bos nėra rimtesnė problema ženklas.

Suvažiavimas buvo uždarytas nuoširdžiai sugiedotu ateitininkų himnu. O.

Pasiūlymas dinamiškai veiklai priimtas

New Yorko studentai ateitininkai, jau seniai įlindę į apatiškos groivų, šiais metais pagaliau parodė aktyvų susidomėjimą ir pritarimą konkrečiai veiklai.

Pirmajame susirinkime, kuris įvyko spalio mėnesį pas Algį Norvilą, buvo išrinkta nauja valdyba. Ją sudaro pirmininkas Algis Norvila, vicepirmininkas Petras Tutinas, sekretorė Rasa Navickaitė, iždininkas Juozas Juška, narys Vytautas Navickas ir pramoginių reikalų vedėjas Jonas A. Vainius. Po valdybos išrinkimo ir pareigų pasiskirstymo buvo aptartas metinės veiklos planas.

Planai

Metų bėgyje yra planuojama turėti penkis ar šešis susirinkimus su pakviestais paskaitininkais. Temom siūlymų buvo daug ir įvairių — Čiurlionio muzika, dabartinis Federacijos stovis, lietuvių literatūra, teatras, partizanai, Maceina ir kt. Tarp numatytų paskaitininkų jau sutikę dalyvauti susirinkimuose yra istorijos profesorius ir dramaturgas Algirdas Landsbergis ir Biblijos mokslų profesorius

Manhattan College kun. Antanas Rubšys.

Taip pat pramatyta suruošti sąskrydį, į kurį galėtų suvažiuoti ir toliau gyvenę studentai ir dviem ar trim dienom dalyvauti pokalbiuose, simpoziume, diskusijoje ir t.t. Nedidelio masto kolekcinias planuojame turėti gavėnės metį. Aiškiai, žadame prisidėti ir prisijungti prie sendraugių bei moksleivių veiklos. dalyvaujant jų rengiamuose šventėse, pusrėčimuose ar šventėse. Taip pat dalyvauti kursuose ar suvažiavimuose.

Pirmininkas projektuoja kandidatam kursus. Tai sudarys visa eilė trumpų pokalbių, kurie intensyviu būdu pristatys kandidatam ideologines, filosofines mintis, kurios sudaro ateitininkų organizacijos pagrindą. Vyks diskusijos ir rašymas referatų paskirtomis temomis. Šie kursai turėtų padėti gerą pagrindą kandidatams, pasirošiantiems duoti studentų įžodį šį pavasarį.

Nors mūsų nedaug yra, visvien esame suplanavę ir pramoginių užsiėmimų. Sausio gale organizuojamas slidinėjimo sa-

New Yorko jaunučių ir jaunių ateitininkų iškyla į gamtą. Kairėje — Birutė Lukoševičienė, jaunųjų globėja.

Iškylautojai ir povų plunksnos

Sekmadienio rytas išaušo giedras. Saulė švietė, debesų nesimatė, oras šaltokas, bet smagus. Buvo puiki diena iškylavimui. Lapkričio 4 d., 9:30 v. r. NY jauniai ir jaunučiai susirinko pas p.p. Lukoševičius ir nekantriai laukė pradėti išvyką kelio automobiliu į Connecticut. Pasiėmė rudus maišus su sumuštiniais ir pietumis užsimovę šiltus švarkus, sulipome į mašinas ir pradėjome kelionę. Su moksleiviais kartu važiovo globėja B. Lukoševičienė su vyru ir vadovai R. Navickaitė ir Petras Tutinas.

Važiavome maždaug valandą pro butų kompleksus, gelstančiais lapais miškus ir laukus. Aišku, ši kelionė nebuvo praleista tyloje. Jaunimas pareiškė savo nuomonę ir pažiūras apie daug ką — nuo automobilių, žuvavimo, astronautų ligi vasaros stovyklų ir draugų vertės. Nustebino vadovus (nors iš tikrųjų tai neturėjo) jaunųjų keliautojų gabumas apie visa tai tarpusavyje lietuviškai pasakotis. Nei vieną sykį neteko prabilti su tais nepažinimais, daug kartų girdėjais ir tėvų įkaltais žodžiais: kalbėkite lietuviškai!

Parke

Taip ir prabėgo valanda. Atvažiavusius prie Stamford miesto parko mus pasitiko Liuda Gudeliene, kuri mum tą vietą buvo suradusi. Gal būtų gerai dabar paaiškinti, kodėl mes, New Yorko moksleiviai, norėjome trenktis net į Connecticut iškylai į parką. Mat, nors mūsų narių didesnė dalis gyvena New Yorke, kita gan gausi dalis gyvena Connecticut. Nutarėme, jeigu jie gali pas mus kas savaitę galį važiuoti, tai ir mes galime kartais pas juos užsukti.

Tuo pat, įžengus pro parko vartus, matosi ežeras, o ten plaukioja daugelis ančių, žąsų ir gulbių. Jaunesniems pirmasis

užsiėmimas buvo parūpinimas maisto tiem išalkusiem paukščiam. Mėtėme jiems iš namų tam tikslui atsivežtą duoną, o paukščiai, prie pat kranto priplaukę, nekantraudami ją griebė. Vyrėsnieji berniukai tą laiką pavartojo futbolo žaidimui aikštėje. Vietos daug, o entuziazmo tam sportui netrūko.

Po to aplankėme ten esantį zoologijos sodą, kuriame yra surinkti tipingi Naujosios Anglijos gyvuliai. Jie daugumoj neapverti ir leidžiama juos paglostyti, pamaitinti. Į pavojingus žvėris žiūrėjome tik per tvorą.

Taip bevaikščiiodami atsidūrėme prie miško. Narsieji jauniai nutarė miško tankumyną patyrinėti. Aišku, merginos neatsilik šioje ekspedicijoje. Per mišką keliavome negrįstu kėliu, bet grynai tarp medžių, krūmų, patys sau pasidarydami taką. Ejome ir šalia upelio, į kurį net keliem pasitaikė įklimpti. Vienas ramiai atsisėdo ant akmenų, nusiėmė batą, pasiėmęs savo sušalpusią kojinę, ją išsigręžė ir, ją atgal užsidėjęs ir batą užsimovęs, tęsė kelionę.

Po kiek laiko pasidarė merginoms per keblu laiptuoti per visus tuos kelmus, bristi per lapus ir t.t., tai, kol bernai ėjo toliau, mes grįžome į parką ir ten užsiėmėme.

Kai visi vėl susirinkome, aplankėme suvenyrų krautuvėlę, kur prisipirkome povų plunksnų, mažų guminių gyvačių ir kitko. Tuomet jau rinkomės pietum prie pikniko stalų šalia ežero. Valgydami savo, o taip

sų sprendimas buvo tikslus ir teisingas.

Šalia šio susirinkimo, pirmininkas ir vicepirmininkas abu dalyvavo studentų suvažiavime, įvykusiame Clevelande. Jie kitame susirinkime duos apie tą savaitgalį platesnį pranešimą. Taip pat esame turėję vieną valdybos posėdį, kuriame stengėmės sukonkretinti veiklos planus. Lapkričio 11 didesnė mūsų draugovės dalis dalyvavo dr. D. Jasaičio 75-ųjų metų sukakties pagerbime.

Planų ateitis...

Tai, nauji veiklos metai, nauji planai, nauji projektai. Tikriausiai visa tai atrodo gera ir gražu, bet klausimas lieka — ar tai bus įvykdyta, bent dalinai? Manau, kad taip. Pirmą sykį matėme susirinkimą, kuriame vyko gyvos diskusijos, matėsi noras kurti, mokyti, imti, o taip pat ir duoti. Iki šiol ūpi, ir dvasia nemažėja, bet kyla. Tie susibūrimai penktadienio vakarais nebėra tik "pareiga", bet įvykiai, kurių laukiame, žinodami, kad bus kas įdomaus pasiklausyti, apie ką pakalbėti ir aptarti planai tų visų kalbų ateitininkškam įvykdymui. Nebesijaučiame kaip paskiri ir atskiri asmenys, atsitiktinai sumesti į vieną krūvą, bet kaip grupė, draugovė, dalis sąjungos, organizacijos, kuriai kartu dirbant bus lengviau apversti pasaulį aukštyn kojom, siekiant tikslo — Visa atnaujinti Kristuje.

Tik laikas parodys, ar mum pasiseks mūsų planus įgyvendinti. Bet dabar, šiandien, dirbsime taip, lyg to laiko baisiai mažai.

rasa

pat vaišindamiesi p. Lukoševičienės pagamintais sumuštiniais, pyragais ir "sprogūzais" (pop-corn), pilnai pasisotino ir dar liko gana maisto vėl pavaišinti antis. O jos iki šio laiko jau buvo įsidrąsinusios ir, išlipdamos ant kranto, net vijosi moksleivius kvarksėdamos, prašydamos maisto. Betgi su jom susitvarkėme ir keliom net suteikėme vardus.

Dar paspardėme sviedinius, o po to užlipome į muziejų. Ten, pradėję su raktų rinkiniu, matėme ir senus šautuvus, kardus, prikimtus kvarkščius, kriaukles, įvairius akmenis, paveikslų parodą.

Svečiuose

Viską apžiūrėję, orui jau šaltant, susėdome vėl į automobilus ir keliavome pas p. Gudelių. Netrukus šildmės jų namuose. Bet jaunimui dar buvo likę energijos. Jis tuoj išdūmė į lauką ir į artimą mišką.

Taip prilakstę, pasisvečiavę, "donuts" ir obuolių sunka pasigardžiavę, atsisveikinome su Connecticute gyvenančiais ir išvažiavome New Yorko miesto link. Diena ir iškyla baigtos. Bet mum liko jaukūs atsiminimai ir povų plunksnos.

rasa

Mačiau, girdėjau

— Atitaisome. Praeitame "AA" numeryje, straipsnyje apie moksleivių stovyklą Neringoje, nepaminėta viena paskaita. Tai būtų studento Rimo Juzaičio, kuriam labai pavyko pagauti ir palaikyti jaunimo dėmesį su tema: "Technologija ir ateitininkija". Taip pat nepažymėta Rima Gustainytė, kuri gavo premiją: nuotaikingiausia stovyklautoja.

— Naują New Yorko Marijos Pečkauskaitės kuopos valdybą sudaro: pirm. Aura Ošlapaitė, vicepirmin. ir ižd. — Aina Bernier, sekr. — Danutė Norvilaitė ir koresp. — Paulius Rajekas. Pasilieka dvasios vadu — kun. Jonas Pakalniškis, globėju — Antanas Razgaitis ir vadovu — Loretta Vainienė.

— "Gaudeamus", studentų at-kų sąjungos tvarkomo ir leidžiamo žurnalo, redagavimą SAS suvažiavime perėmė Algis Norvila. Jo štabą sudaro: Daina Kojelytė, Rasa Navickaitė ir Aldona Zailskaitė. Straipsnius ir aukas kviečiame siųsti nauju adresu: "Gaudeamus", 19 Chesnut St., Brooklyn, NY 11208. Sveikiname Algį ir linkime jam daug sėkmės ir medžiagos užpildyti žurnalo puslapius!

— Moksleivių at-kų žiemos kursai Dainavoje įvyko gruodžio 26 — sausio 1 dienomis. Kuris tema: akiologija.

— N. Y. studentai su moksleiviais rengia tradicinį užgavėnių kaukių balių vasario 23 naujame Kultūros Židinyje.

Šalkauskis rašo: "Jaunatvė yra gyva, pilna idealizmo, lengvai užsidega, giliai jaučia, jautriai reaguoja, yra jūdrī ir energinga, mėgsta, kas yra nauja ir nepaprasta, užjaučia svetimus vargus, yra linkusi į pasiaukojimą, turi subtilų dorinį jausmą ir gražių dalykų pagėimą." Ar tu dar jaunas?

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ir nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn, 479 psl. Lietais viršelias. Kaina 8 dol.

DARBININKAS

910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

PUTNAM, CONN.

Vasaros stovyklų reikalai

N. P. Marijos seserų sodyboje spalio 20-21 buvo stovyklų dirbusių seserų pasitarimas kartu su vyriausios tarybos narėmis.

Praėjusią vasarą stovyklose Dainavoj ir Neringoj dirbo septynios seserys. Dainavoj dvi savaites stovyklavo 69 mergaitės. Neringoj pirmoji grupė buvo berniukų — 75 stovyklavojai. Mergaičių — 96. Angliškai kalbančių berniukų ir mergaičių kartu — 60 (ir 12 vadovų).

Stovyklų principiniai tikslai — tie patys: katalikiškumas, tautiškumas, charakterio ugdymas. Bet šių vertybių perteikimas reikalauja naujų metodų.

Vaikai buvo pratinami kartas nuo karto vesti ryto maldas, paruošti ir sunėsti mišiom reikalingus daiktus, kartu atsakinėti, giedoti, perskaityti intencijas, kurios būna paruoštos iš anksto, paskaityti Šv. Rašto ištraukas, skirtas tos dienos mišiom. Buvo paruošta pora vaizdelių iš Naujojo Testamento: kaip Kristus mokė iš laivelio. Pastebėta, kad jaunuoliai šių pareigų imasi noriai, jie nori veikti, patys daryti.

Ir tautiškumo negalima įbrukti jėga. Stovyklavojai buvo suskirstomi būreliais pagal pajėgumą, patikrinus jų žinias. Parinktą lituanistinę medžiagą būreliai su vadovų pagalba skaitydavo, aiškindavosi, aprašydavo, o per vakarinę programą išreiškėdavo vaizdais suvaidindami. Atrodo šis metodas jaunimui įdomus, reikšmingas, nes giliau įstringa jų vidun. Daugelio vaikų žodynas negausus, nuolat griebiamasi angliskių žodžių, ir čia tenka įterpti lietuvišką posakį, paaiškinimą. Knygos parenkamos tokios, kurios daugiau at-

skleidžia šio laiko vaikų išgyvenimus. Bendrai, lituanistinė medžiaga parenkama su šio laiko įvykiais ir žmonėmis, pvz. su Romu Kalanta, Simu Kudirka. Dabar teks į programą įjungti Vilniaus miesto 650 metų sukaktį, aiškinti miesto istoriją ir ją išreikšti vaizdais.

Dienos programa pritaikyta jaunam žmogui, kad jis, lyg nejudamas ir niekieno neraginamas, ugdytų savąjį charakterį, imtųsi atsakomybės, tvarkingai atliktų jam patiktus uždavinius. Užsiėmimai, žaidimai, poilsis, bendravimas su kitais vienaip ar kitaip pinasi su charakterio ugdymu, valios grūdinimu ir savitvarda. Labai svarbų vaidmenį atlieka vadovai, paaiškinami vaikui, kaip jis turi priimti pasitaikančius pasisekimus ir nepasisekimus. Vadovai su savo būreliais bandė pasikalbėti apie savivaldą-savitvardą.

Mūsų civilizacijoje labai skirtingos nuotaikos, kryptys ir supratimai sunkina ir stovyklose auklėjamąjį darbą. Mokyklose ir draugų tarpe girdimi vieni dalykai, o stovykloje tenka pristatyti kitas vertybes. Vaikams tenka lengva užduotis pergaltoti, pa-

Putnamo seserų kalbasi vasaros stovyklos reikalais. Iš k. sesuo M. Augusta, sesuo Margarita — vyresnioji kongregacijos vadovė laisvame pasaulyje, sesuo M. Paulė, sesuo Ona Mikailaitė. Kitoje nuotraukoje sesuo Marija Palmira, sesuo Loreta, sesuo Felicija, sesuo Bernadeta sesuo Ignė.

keisti kai kurias idėjas, o vadovai turi kantriai ir rūpestingai jiems padėti.

Eilė tėtų ir stovyklavojų pareiškė pageidavimą, kad mergaičių stovykla Neringoj būtų trijų savaitių. Ateinančią vasarą mergaičių stovykla pratėsama iki trijų savaitių. Greit bus paskelbtas stovyklų kalendorius.

Sesuo Marija Palmira

St. Petersburg, Fla.

Kūčių vakarienė

Tradicinės St. Petersburgo ir apylinkių lietuvių kūčias surėngė Lietuvių klubo moterų sekcija, vadovaujama p. Miliausienės. Jai talkino p. Rūksteliene, p. Grušienė ir kitos.

Kūčios rengtos talkos būdu: klubo narės pagamino kurį nors vieną iš dvylikos kūčių valgių, kaip reikalauja tradicija. Kalėdinę eglutę parėngė p. Jurgėlytė šeima, o papuošalus jai, šiaudini-

nukus, jau antri metai, kaip pirmininkas K. Jurgėla, pradėdamos Kūčių vakariene, paminėjo, atsiunčia mūsų bičiulę p. Abelienę iš Chicago, pati niekad pas mus nebuvo ir mūsų nematė. Koks lietuvis širdies gerumas!

Didelė klubo salė pilna puošnių stalų. Ant jų pilna įvairiausių kūčių valgių. Ties kiekviena lėkšte, kaip gėlė, mažučio apelsinuko šakelė. Tas apelsinukas, tur būt, kumkvatu vadinamas, yra valgomas su visa žieve. Jo nematė mūsų stalo svečiai iš Toronto bandė pasipuosti švarko kišenėles, kur gėlės kaišiojamos!

Zmonių galejo būti kokie du šimtai. Klega jaunimas, šūkauja vaikai, virkčioja kūdikiai. Mažiausias svečias — naujagimis kūdikis; nors prakartėlėn dėk. Tikras Betliejus!

Oriu žodžiu kūčias pradeda pirmininkas K. Jurgėla. Visi kalbam maldą ir kimbam į skanumynus. Geriausia pasisekimą turi silkė. Nors kasdieniniame valgyje ji nebemadinga, bet šiandien mielai ją graibstom. Štai ir kiti skanumynai: įvairi žuvis, sližikai, kisielių, mišrainės, kava su pyragais.

Apie Kūčių prasmę, kilmę ir jų papročius Lietuvoj kalba V. Kulbokas. Girdi, kai Lietuvoj kiekvienas savo šeimoj valgydamas kasmet kūčias, niekas nepamiršo vadovauti, kad kiti katalikų-krikščionių kraštiečių kūčių nė nežino. Jis, dirbdamas Bostono kolegijos (žymus jėzuitų universitetas!) bibliotekoje, per vienas prieškalėdines vaišes paprašęs direktorių jėzuitų pademonstruoti mūsiškąjį kalėdaitį, juo pasidalinti su visais 50 dalyvių, ir paaiškinęs šio seno krikščioniško papročio kilmę iš senovės agapės. Visi buvę maloniai nustebinti, kad jie, daugumas airiai, nežinoję šio seno krikščioniško papročio.

Apsakęs kūčių žodžio gudiškąją kilmę, seną krikščioniškąją to papročio kilmę, Kūčių papročius Lietuvoj, kad kai kur neseniai mirusiam ar šiaip negalinti dalyvauti būdavusi paliekama tuščia vieta, kalbėtojas nurodė į stalų priešakyje stovinčią tuščią kėdę, lėkštę, eglutės šakelę ir vienišią žvakę. Tai žuvusiam Lietuvos partizanui bei Sibiro tremtiniui atminti kėdė... Toliau jis papasakojo K. Inčičiaus kalėdinių eilėraščių, kurių vienas, nors rašytas prieš 1930, jau gūdžiai kalba apie mus — „iš-tremtuosius Viešpaties vaikus“, o kitas rūsčiai, lyg pranašo balsu, sako: „kiti štai tapo svetimųjų įrankiu; tretį susuko lizdą krašte svieto“...

Skaudžiu gauduliu skambėjo Sibire gimęs eilėrašties „Prie Kūčių stalo“:

Tu neverk, motule, kad prie Kūčių stalo
Viena kėdė šiemet jau stovės tuščia,
Kad nelauš iš rankos tau bal-tos plotkelės
Tas, kurs pernai laužė su tavim slapčia.

Adelė Navickienė paskaitė originalų savo dalykėlį Kūčių bei Kalėdų tema, kur viltingą Lietuvos ateitį ji pramato Viešpaties malonės planuojamuos keliuos.

Paskui p. Rūksteliene dviu-bas sekstetas kartu su visais dalyviais sugiedojė: „Sveikas, Jė-zau gimusi“ ir „Gul šandieną“. Po pertraukos tas pats sekstetas darniai sudainavo: „Žit-rėjau, žit-rėjau į rūtų darželį“, „Supinsiu dainužę“ ir „Jau vakaras buvo“. Vos porą repeti-cijų padaręs, sekstetas gražiai pasirodė. Lauksim, kad jis galėtų atsidėti ilgesniui darbui. Jis tikrai pajėgtų imtis ir didesnių dalykų. Tokie pat linkėjimai bū-tų ir bendrajam chorui.

Galop K. Jurgėla, padėkojęs darbščiom šeimininkėms, pasveikino visus linksmy Kalėdų!

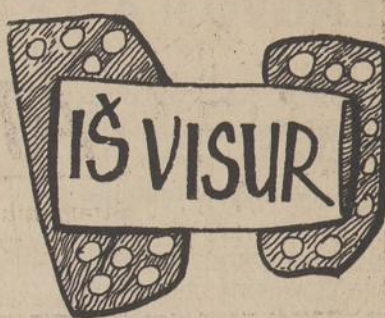
Beje, labai gražu, kad choras sergančiam buv. chorvedžiui p. Lingiui, globojamam p. Daknių, nusiuntė kalėdinių dovanų.

Gulfortietis

Apie 30 vilniečių bei jų bičiulių Jono ir Idos Valauskų gražioji sodyboj ant ežero kranto gruodžio 8 privačią paminėjo Vilniaus sukaktį. Paskaitėlė apie Vilniaus katedrą skaitė dail. A. Rūkstelė, savo žodžius pajavirindamas gražiais paveikslais. Įspūdžių apie mokytojavimą atgautoj Vilniaus gimnazijoje lietuvių ir pirmosios bolševikų okupacijos laikais papasakojo vienas mokytojas. Linksma P. Babicko eilėraščių paskaitė A. Mateika. Neseniai Lietuvoj apsilankiusi V. Jakobsonienė pasidalijo įspūdžiais. Linksmai visus nuteikė dr. Miliausko ir gyd. Zalbieneš duetas „Oi kur buvai, dieduk mano“; jie apdainavo tariamai Vilnių matytus vaišių šeimininkus ir kai kuriuos svečius. Gražiai pavaišinti svečiai dainavo ligi vėlyvų išvakarių. Linkėtina, kad graži pradžia vaišių su programėle virstų tradicija.

Gulporto katalikų bažnyčioj gruodžio 14 buvo lietuviškos pamaldos ir išpažintis. Pamaldas už mirusius lietuvių klubo narius laikė mūsų kaimynai kunigai P. Dausa ir J. Malinauskas. Dalyvavo apie 150 vietos lietuvių.

Lietuvių klubas gruodžio 15 surengė iškilmingą Vilniaus 650 metų sukakties minėjimą. Daugiausia darbo čia įdėjo Jurgėly, Karnių ir Jakušovių šeimos, mūsų kultūrinio gyvenimo ju-dintojai. Minėjimą pradėjo pirm. K. Jurgėla, jam vadovauti pakviesdamas p. Jurgėlienę. Maironio eilėraščių apie Vilnių ekspresyviai padeklamavo Angelė Karnienė. Dail. A. Rūkstelė skaitė paskaitą apie Vilniaus istorinę ir meninę praeitį. Ypatin-gai įdomu buvo klausytis meno istorijos žinovo žodžių apie įvairių architektūros stilių plėto-tę, Vilniaus pilių statytojų pranašumą net prieš Vokietijos specialistus. Meninėj dalydailiojo skaitymo būdu buvo atlikta B. Sruogos „Giesmė apie Gediminą“. Dalyvavo: L. Jaku-

— Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos posėdis įvyks sausio 13, sekmadienį, 2 val. popiet Kultūros Židiny, Brooklyne.

— Kennebunkport, Maine, vystosi lietuvių kolonija. Prieš pat vienuolyno sodybą šiuo metu vyksta dvi statybos. Marytė Šalinskienė iš Woodhaven, N. Y., ir dr. Vydas iš Bangor, Me., stotasi gražias rezidencijas. Kiek anksčiau čia įsikūrė dr. Vaitkus iš Worcester, Mass., ir Stankauskai iš Cleveland, Ohio. Šioj vietoj dar galima gauti žemės statybai, bet sklypai jau kainuoja 20 tūkstančių dolerių. Suinteresuoti gali kreiptis adresu: Mr. W. Dwyer, Fairfield Dr., Kennebunkport, Maine 04046.

— Artūras Mičiūdas, Buenos Aires, Argentinos lietuvių ALOS tarybos pirmininkas, praneša, kad gautas Kanados banko sutikimas įrengti lietuvių liaudies meno parodą nuo vasario 18 iki kovo pradžios.

— Dail. Vytauto Igno dailės darbų paroda gruodžio mėnesį vyko Bowling Green Ohio valstybiniame universitete. Buvo išstatyti dailininko medžio ir lino raiziniai.

— ŠALFASS naują valdybą sudaro: pirmininkas dr. E. Ringus, vicepirm. A. Lauraitis, vicepirm. A. Liškūnas, sekr. Z. Žiupsnys, išd. A. Buga. Korespondenciją adresuoti sekretoriui Z. Žiupsniui, 7118 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629. Revizijos komisiją sudaro: V. Jokūbaitis, V. Čyvas, K. Karalis. Garbės teismą sudaro: S. Krašauskas, P. Berneckas, V. Bireta.

V.K.

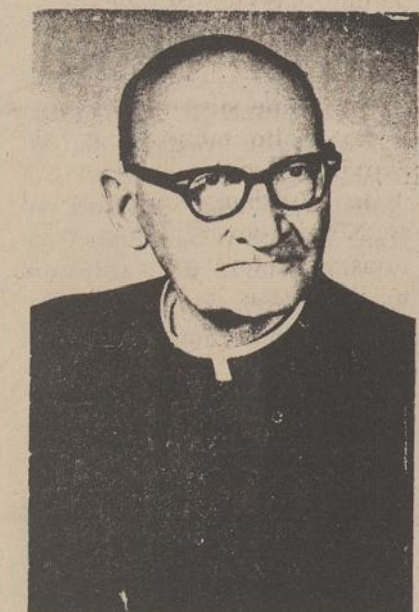
GROTON, CONN.

Sunkiai sužeistas L. Orentas

Gruodžio 10 d. naktį apie 11 val. Leonas Orentas, pasistatęs savo automobilį, ėjo per gatvę į darbą. Jis dirba Electric Boat povandeninių laivų statykloje 3-čioje pamainoje. Jam einant, staiga išnires automobilis smogė į jį, išmesdamas jį į orą, ir, užgesinęs šviesas, pabėgo. L. Orentas, skaudžiai sumušta galva ir kitomis kūno dalimis, buvo paguldytas į ligoninę New Londone. Tai baisi nelaimė, kuri ištiko jį, jo šeimą (žmoną ir dukrelę studentę Birutę) ir sukrėtė jo artimuosius ir negausią vietos lietuvių bendruomenę. L. Orentas, 51 m. amž., gyvena Niantic, Conn., į kur atskėlė iš Paterson, N. J., kur jis buvo uolus šeštadieninės mokyklos mokytojas.

Po 12 dienų intensyvios kvotos ir tyrimų policija suėmė povandeninio laivo „Nautilus“ jūrininką Ronald F. Gott, 20 m., kuris važiuavo pasiskolintu automobiliu. Jo teismas už L. Orento sužeidimą ir pabėgimą bus Grotone sausio 15.

Jurg. Ežer.

Prel. L. Gižinskas

— Prel. Leonardas Gižinskas, L.T., įvairių laikraščių ir žurnalių bendradarbis ir pedagogas, gruodžio 30 atšventė 80 metų sukaktį. Nuosirdžiai sveikiname jubiliatą prelatą, parašantį straipsnių taip pat ir Darbininkui. Linkime sveikatos bei stiprybės ir ateities žygiuose.

Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventų vakaras

Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventų vakaras Chicagoj buvo gruodžio 8.

Grojanč Br. Jonušo Parado maršą ir ekrane rodant M. K. Čiurlionio Vytį, buvo įvesti absolventai. Rektorių prof. dr. Petras Jonikas, direktorius Aleksandras Dundulis ir lektorių tarybos sekretorė Stasė Petersonienė įteikė absolventams diplomus.

Vilija Bilaišytė, rašiusi tema „Lietuvos barokinė architektūra“, buvo vienintelė studentė, kurios darbas įvertintas labai gerai. Jai buvo paskirta 500 dol. premija.

Gediminas Kijauskas, SJ, Juozas Vasiukevičius, Lietuvių Fondo atstovas, Kazys Kasakaitis ir JAV LB švietimo tarybos atstovas sveikino absolventus,

linkėdamas ir toliau eiti lietuviškais keliu. Buvo apibūdinti prof. dr. Pr. Skardžiaus „Lietuviški tarptautinių žodžių atitikmenys“; apibūdino Instituto vice-direktorius, lietuvių kalbos dalykų lektorius Romas Kinka.

Po pertraukos buvo meninė dalis, kurią atliko patys absolventai. Ekrane rodant M. K. Čiurlionio kūrinių skaidres, K. Brazdžionytė paskambino pianinu, o A. Aukštuolytė, V. Bilaišytė, D. Petersonaitė, L. Rimkus, N. Spurgytė, I. Stravinskytė, D. Šaulys ir M. Šerepkaitė paskaitė ištraukų iš K. Bradūno, J. Graičiūno, Maironio, E. Tumienės, P. Vaičiūno ir kitų poetų lyrikos.

Vakaras baigėsi vaišėmis jaunimo Centro kavinėje.

R. Janulevičiūtė

Skaitytojų laišakai

Pasiūlymas Vliko, JAV LB ir Altos valdybom

Visi žinome ir suprantame, kad veiksniai ir visuomenės turėtų būti dirbama, aiškinamasi atvira lietuviška širdimi.

Todėl ir aš atvira širdimi kreipiuosi į visus suminėtus veiknius, siūlydamas susitarti dėl aukų bendram lietuviškam reikalui. Manau, kad dosnūs patriotai sudėtų didesnes sumas, matydami bendrą sutarimą. Ligšiolinė tvarka virsta netvarka ir net kelia nesusipratimų per Lietuvos nepriklausomybės minėjimus.

Visi veiksniai ir pagrindinės institucijos yra lygiai svarbios ir lietuvių išeivijai ir Lietuvai. Visų veikla remtina. Tai ypačiai pademonstruoti verta per savo nepriklausomybės minėjimus. Bus tada stipriau įprasminama Vasario 16, veiksniai iš tikrųjų daugiau paramos susilauks, o draugam ir priešam parodysimė, kad esame vieningi, jei per Vasario 16 minėjimus būtų sudarytos sąlygos kiekvienam

tautiečiui pagal savo valią ir pasirinkimą skirti savo auką tam ar kitam veiksniai. Tokia tvarka būtų sėkmingesnė nei įtaigojanti tik Altai teaukti. Laisvo pasirinkimo tvarka plačiau atidarytų pinigines, neužkirsdama kelio nė vienam skirti savo auką tam veiksniai, kurį jis pats pasirenka. Vasario 16 tokiame pasirinkimui yra geriausia proga. Proga tautiečiui prisiminti visus veiknius ir pačiam kilstelėti patriotinėje nuotaikoje.

Vlikas yra vyriausias Lietuvos išlaisvinimo valios reiškėjas. Tad būtų teisinga, jei jo valdyba imtųsi iniciatyvos sušaukti minėtų valdybų bendrą miniam reikalui pasitarimą, kuris padarytų protingą nutarimą.

Tokiu atveju Vasario 16 minėjimai bus prasmingesni, dings dėl aukų nesusipratimai, kurie kas metai kartojasi. Šios rūšies susipratimu bus pradžiuginta tauta ir išeivija.

Br. Juška, Kenosha, Wis.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Skuodas, De Kalb, Ill., A. Plečkaitis, Cleveland, Ohio, V. Jackūnas, Sanford, Maine, J. A. Ruseckas, Royal Oak, Mi., S. Pranckūnas, Willowdale, Ont. Canada. Užsakė kitiem: dr. J. Snieska, Brooklyn, N. Y. — dr. K. Snieskai, Johnson City, N. Y., V. Jadelis, Union, N. J., — M. Resentas, Union, N. J., S. Shukis, Rochester, N. Y., — J. Mokevičiūnė, ten pat. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata pirmiem metams naujiem skaitytojam tik 7 dol.

LENGVOJI ATLETIKA 1973

Natūralu, kad po olimpinį žaidimų Muenchene 1972 metais metais laukta tam tikro atoslūgio. Betgi toks teigimas nėra labai tikslus. Tiesa, eilė olimpinį nugalėtojų pasirodė kukliau, jų pasekmės lyg prigesę... Pavyzdžiui, ukrainietis Borzov, Muenchene laimėjęs abu trumpuosius nuotolius. 1973 Borzovo pasiekimai nėra įspūdingi: 100 m jo nerandame pirmoje 20-tyje, o 200 m jis dalinasi 18-27 vieta pasaulyje.

1973 suspindo nauji veidai, kurie olimpinuose žaidimuose buvo likę šešelyje. Išimti sudaro du olimpiniai laimėtojai: Milburn (JAV) 110 m kliūtiniam bėgime ir Wolfermann (Vakarų Vokietija) ieties metime — abu pasiekė po pasaulio rekordą. Muenchene pasitenkinęs bronzos medaliu Stones (JAV) pradžingino nauju pasaulio rekordu, į aukštį įveikęs 2,30 m, tuo tarpu aukso medalio savininkas estas Tarmak 1973 dingo.

1973 vyrų grupę pasiekta 18 pasaulio rekordų: **100 jardų** Williams (JAV) 9,1 (pakartotas); **800 m** Fiasconaro (Italija) 1.43,7; **880 j** Wohluter (JAV) 1.44,6; **1000 m** Malan (Pietų Afrika) 2.16,0; **2 mylios** Foster (Didžioji Britanija) 8.13,8; **10,000 m** Bedford (Didžioji Britanija) 27.30,8.

110 m kliūtinis Milburn (JAV) 13,1; **120 j kliūtinis** Milburn (JAV) 13,0 (pakartotas rekordas); **3000 m su kliūtimis** Jipcho (Kenya) 8.14,0.

15 mylių Nikkari (Suomija) 1:12.22,6; **25 km** Nikkari (Suomija) 1:14.55,6.

4x880 j Chicago Track Club (JAV) 7.10,4; **4x1500 m** Naujoji Zelandija 14.10,4.

Į aukštį Stones (JAV) 2,30 m; rutulys Feuerbach (JAV) 21,82; ietis Wolfermann (Vakarų Vokietija) 94,08.

30 km ėjimas Weidner (Rytų Vokietija) 3:51.48,6; **50 km ėjimas** Kannenberg (Vakarų Vokietija) 3:56.50,8.

Pagal 1973 pasekmes, valstybėmis vyrų grupę pirmąja JAV. Vis dėlto nuo 1972 amerikiečių pozicija truputį susilpnėjo — jie prarado 183 taškus (taškai duodami taip: kiekvienoje rungty imama 20 geriausių ir pirmajam skirta 20 tšk., o 20-tajam — 1 tšk., estafetėse dvigubai; kur lygios pasekmės — taškai dalinami).

1973 JAV surinko 1,161 tšk. (183 mažiau nei 1972). Antrojo vietoj Sovietų Sąjunga 640 tšk. (priaugo 16), 3. Rytų Vokietija 438 tšk. (priaugo 41,5), 4. Suomija 299 tšk. (priaugo 34), 5. Didžioji Britanija 290 tšk. (priaugo 19), 6. Vakarų Vokietija 258 tšk. (smuko 102), 7. Lenkija 246,5 tšk. (priaugo 21), 8. Prancūzija 210 tšk. (priaugo 88), 9. Kenya 181 tšk. (tiek pat ir 1972), 10. Čekoslovakija 143 tšk. (priaugo 30), 11. Švedija 141 tšk. (priaugo 30), 12. Italija 113,5 tšk. (smuko 4,5).

Didžiulį šuolį priekini padarė Prancūzija su 88 tšk., Rytų Vokietija 41,5, Suomija 34, Čekoslovakija ir Švedija po 30 tšk. Ryškiausiai smuko JAV su 183 ir Vakarų Vokietija su 102 tšk. Jei amerikiečiams prarasti taškai pozicijai nepakenkė (ir su nuostoliu jie beveik dvigubai pranašesni nei SS), tai Vakarų Vokietija turėjo tūpti į žemesnę vietą.

Vyrų gr. pasaulio pranašieji, pagal tautybes, labai margos sudėties. Nors didžiosios valstybės išlaiko pirmavimą, bet atskirose rungtyse nestinga ir mažųjų tautų atstovų. 1500 m pirmuoju eina Bayi (Tanzanija) per 3.34,6, 5000 m paglemžė Puttemans (Belgija) per 13.14,6, disko metime pirmininis Bruch (Švedija) su 67,58, su kartimi Kalliomaeki (Suomija) 5,47.

O kaip toj vaivorykštėj laikosi lietuviai?

1973 iš Nemuno krašto aukščiausiai iškilęs Petras Šimonėlis, 10,000 m prabėgęs per 28.15,8 (naujas Lietuvos rekordas). Pasaulio lentelėj Šimonėlis užima 12 vietą (Europoj dešimtas).

Į aukštį Kęstutis Šapka peršoko 2,18 ir dalinasi 19-24 vieta pasaulyje.

Du Lietuvos rutulininkai, Rimantas Plungė ir Eugenijus Skapas, 1973 stūmė netoli 20 metrų ribos: Plungė 19,73 ir Skapas 19,69. Europoj jie užima 18 ir 19 vietas.

Moterų grupė 12 naujų pasaulio rekordų — iš jų 5 pasiekė Rytų Vokietijos lengvatlėtės (Stecher 100 m prabėgo per 10,8 ir 200 m per 22,1).

Mus domina Nijolė Sabaitė

HARTFORD, CONN.

Džiugi naujiena

Eilę metų Hartfordo ir apylinkių lietuvių džiugino mišrus choras "Aidas", vadovaujamas muziko Jurgio Petkaičio. Pereitais metais choras išsiskirstė atostogų ir daugiau nesusirinko. Kad lietuviška daina ir toliau gyvuotų Hartforde, buvusio choro "Aidas" entuziasčių moterų būrelis, padedant muzikui J. Petkaičiui, įsteigė moterų chorą, kuris nuo 1973 metų vasaros atostogų kruopščiai repetuoja ruošdamasis pirmam pasirodymui.

Pirmasis Hartfordo moterų būrelio koncertas "Dainų Pynė" įvyks sausio 26, šeštadienį, 7:30 v.v., Lietuvių Amerikos Pileičių klubo salėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Vietinė bei apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama koncerte gausiai dalyvauti.

Šiuo metu Hartfordo moterų choro vadovybė sudaro dirigentas muzikas Jurgis Petkaitis ir valdyba: Danguolė Banavičienė, Gražina Pileikienė, Zita Dapkienė ir Frances M. Mazotas.

M.M.

Palaidota Elena Mazotienė

Niekas nebūtų spėjęs ir patikėjęs, kad neteksim tokios jaunos ir gražios moters, turinčios dar tik 51 metus amžiaus. Dar taip neseniai ALRK Moterų S-gos seimo bankete Putname, Matulaičio Namų salėj ji gerėjosi savo dukters Barboros ir Laimos Šimanskytės baletu. Šias eilutes rašančiam teko su a.a. Elena Mazotiene tame bankete sėdėti prie vieno stalo ir matyti ją linksmai, besidžiaugiančią gyvenimu, o štai dabar jau ji amžinybėj...

Jonas Bernotas

WORCESTER, MASS

(atkelta iš 4 psl.)

Jis keliavo su Goldovskio operiniu teatru, dirbo su San Francisco opera, Stanfordo universitete dainavo Donizetti operoj "Rita", o San Francisco Broadway teatre taip sėkmingai atliko dr. Falkes vaidmenį "Šikšnosparnyje", kad jį tam pačiam vaidmeniui užangažavo Seattle opera.

Nors jaunas amžium, bet jau dainavo daugelyje operų: Madame Butterfly, Aida, Lucia di Lammermoor, Traviata, Tosca, Pajacai, Sevilijos kirpėjas, Faustas, Trubadūrai ir eilė kitų, vis atlikdamas svarbius, net ir pirmajaučius vaidmenis.

Solistu jam teko dainuoti su Arthur Fiedler ir San Francisco simfoniniu orkestru, atliekant Pops vasarines programas. Jo arijos visur buvo sutinkamos entuziastingai.

Su Melrose simfoniniu orkestru (Massachusetts), vadovaujant kompozitoriui Jeronimui Kačinskui, jis Bostone atliko prof. Vl. Jakubėno sukurtas dainas.

Gimęs ir augęs Worcesterį

Kada šis iškilęs solistas buvo pakviestas į šį minėjimą, jis mielai sutiko dalyvauti, prisimindamas savo buvusį mokytoją a.a. J. Žemaitį mieloj Šv. Kazimiero parapijoje, kurią jis ir dabar myli. Ne tik dainavo salėj, bet taip pat giedojo ir bažnyčioje per šventąją valandą. Atsisakė ir honoraro.

Robertas Kazys Yakutis yra

Razienė, Muencheno olimpinuose žaidimuose laimėjusi sidabro medalį 800 m nuotolyje. 1973 Nijolės geriausias laikas kuklesnis nei Muenchene — 2.00,2, ir ji šeštoji pasaulyje.

Pažvelgus į moterų pasaulio rekordų sąrašą, būdinga, jog (iš 14 rungčių) JAV sportininkės neturi nė vieno rekordo — aštuonis (vienas pakartotas) susižėrė Rytų Vokietijos lengvatlėtės, SS turi 3, Bulgarija 2, Jau maica 1, Vakarų Vokietija 1. Beje, šuolyje į aukštį moterys artėja prie 2 metrų ribos — dabartinis rekordas priklauso Blagoevai (Bulgarija) — 1,94.

K. Čerkeliūnas

Elena Mazotienė, Edvardo Mazoto žmona, mirė lapkričio 5 po operacijos St. Francis ligoninėje. Buvo pašarvota Karlon-Molloy koplyčioje. Lapkričio 7 į koplyčią buvo atvykęs klebonas kun. Juozas Matutis ir prie jos karsto, apsupto daugybės gėlių bei vainikų, sukalbėjo dalį rožančiaus.

Lapkričio 8 velionė buvo atlydėta į Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčią, kur penki kunigai aukėjo gedulingas mišias ir kitas pamaldas, o kun. J. Matutis pasakė pamokslą. Pamaldose dalyvavo trys organizacijos, prie kurių ji priklausė: Šv. Elzbieta dr-ja, kurioje velionė, kaip išdininė, išbuvo 25-rius metus, Lietuvių legionierių 7-tas postas ir ALRK Moterų S-gos 17 kuopa. Dalyvavo ir šiaip labai daug žmonių. Po pamaldų nulydėta ir palaidota Šv. Benedikto kapinėse Bloomfield, Conn. Į kapines palydėjo keli kunigai.

A. a. Elena Mazotienė paliko vyrą Edvardą Mazotą, dvi dukteris — Frances ir Barborą (dar tik 9 metų amžiaus), tris sūnus — Antaną, Benediktą ir Lėoną, kuris atlieka karinę priverolę oro laivyne (Air Force), motiną Barborą Bartosevičienę, tris brolius — George, Frank ir Joseph Bart.

Velionė Elena Mazotienė-Bartosevičiūtė buvo baigusi Šv. Trejybės lietuvių parapijos mokyklą, Šv. Juozapo akademiją ir Šv. Juozapo kolegiją. Besidarbiodama namie ir augindama šeimą, dar dirbo Hartfordo švietimo įstaigoje (Hartford Board of Education).

Jonas Bernotas

Medžiotojas Aleksas Vaičiūnas ir jo sūnus Raimundas po medžioklės New Jersey. Praeityje jų nušautos starnos dažnai atsidurdavo Bručų restorane, kur savininkai stirmiena vaišindavo daugelį Woodhaveno lietuvių. Nuotr. R. Kisteliūnas

Baltimorės žinios

Sodalietės rengia bingo žaidimus sausio 11, penktadienį, 7:30 val. vak. Sv. Alfonso mokyklos salėj. Bus įvairių laimėjimų, veiks bufetas su skaniais valgiais. Visos sodalietės raginamos gausiai šiame parengime dalyvauti.

Lietuvių Melodijos, radijo valandėlės, metinis vakaras bus sausio 12, šeštadienį, Lietuvių svetainės salėj. Vakaras prasidės 8 val. Veiks bufetas su gėrimais ir valgiais. Šokiam gros geras orkestras. Lietuvių Melodijos radijo valandėlei sukako 26 metai, kaip Baltimorės lietuviams suteikia naujausias žinias apie lietuvių veiklą Baltimorėje. Jų pašventimo dėka galima kiekvieną sekmadienį klausytis lietuviškų dainų ir muzikos. Dalyvausime šiame vakare, ir tokiu būdu pasiskatinsime radijo valandėlės vedėjus toliau tęsti savo kilnų darbą. A. Juškus ir K. Laskauskas, valandėlės vedėjai, kviečia visus į šį linksmą šokių vakarą. Bilietus bus galima gauti prie durų.

Sv. Vardo draugijos vyrai ir

VASYLIŪNŲ KONCERTAS

(atkelta iš 4 psl.)

apsireiškianti įvairiausiom formom ir sudaranti mūsų kultūrinės veiklos pagrindą tremtyje. Į tą pasiaukojusių entuziastų rinktinę įeina taip pat dailininkas, kuris piešia nepritekliuose nesikrimsdamas, kad jo paveikslai neperkami; įeina rašytojas, po tarnybinio darbo savo laiką aukoją plunksnai, nors jo knygos nebeskaitomos; įeina visuomenės veikėjas, kuris savaitėje tris vakarus ar net daugiau praleidžia organizacijų posėdžiuose; į tą išrinktųjų kategoriją įjungtina dar inteligentė moteris, kuri testamente užrašo 12 tūkstančių dolerių rašytojui, pripažintam geriausiu jos mirties metais. Pagaliau į tą tokių asmenų būrelį įtrauktina ponija, kuri be jokio atlyginimo dirba (ne lošia) binguose, kad iš pajamų būtų galima pastatyti Kultūros Židinį. Į panašių idealistų rinktinę, žinoma, būtų galima įjungti visus laikraščių bei žurnalių bendradarbius, rašančius be honoraro, ir pačius redaktorius, dirbančius už kuklų materialinį atlyginimą. Šios grupės žmonių atlyginimas yra lietuvių, suvokta kilnioji dvasioji, lyg koks mozaikinis paveikslas, žibąs iš įvairiausių akmenėlių.

Čia nebūtų ir galo visus suminint bei įvertinant. Grįždami prie Vasylių atvejo, matom, kad jie labai atkakliai jūdina lietuvių muzikinį gyvenimą emigracijoje. Tai atliekama švelniai — smuiko ir piano garais. Bet tai jautri kalba, sminganti tiesiai į širdį, jeigu ji kiek laisvesnė nuo traukiančios kasdienybės smūgių. Klausant paskutinio koncerto, apėmusio lietuvišką Banaicio kūrybą, kyla mintis, ar tokios muzikos nėra išsiilgę mūsų tautiečiai Europoje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir kitur? Ar jiems neatneštų paguodos tos lietuviškos melodijos, supintos į sonatas bei rapsodijas? Ar ne per daug jau esam prisiklausę paskaitų bei konferencijų? Gal čia smuikas būtų iškalbesnis, virpąs motinėles Lietuvos aimanom? Iš Amerikos mūsų solistas ir įvairūs ansambliai vyksta gastroliuoti į kitus kontinentus — kodėl nepakviesti ir smuikininko Izidoriaus bei pianisto Vytenio Vasylių? Galima turėti įdomių koncertų, nes Vytenis yra ir vargonų specialistas.

Tokie ir panašūs mąstymai gimė užsidengus scenai Bostone. Tai, žinoma, ne paskutinis Vasylių koncertas, ir mum visiem dar bus progų pamąstyti.

Jonas Obelinis

SCHUYLER SAVINGS

AND

Loan Association of Kearny, New Jersey

24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032
Phone: 991-0001; 991-7260

Savings Certificate
2 years
Minimum \$10,000
6 1/2

Regular Savings Accounts
5 1/4

MOKA

Dr. Jokūbas Stukas, President

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai. Taupymo indėlai apdrausti ligi \$20,000.00

The FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORP., WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ligi 3 v. p.p. Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak. Šeštadienis — 9 val. ryto iki 12 val. pietų

TURTAS (ASSETS) 8,000,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktoriai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Plikaitis, John J. Salvest, Esq.

SAVI, PAS SAVUOSIUS

PHILADELPHIJOJ

LB apylinkės 20 metų sukaktis

Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės apylinkė gruodžio 1 Lietuvių Muzikinio Klubo salėje iškilmingai atšventė savo gyvavimo dvidešimtmetį.

Apylinkės įsikūrimo data Lietuvių Enciklopedijoje nurodyta 1952 gruodžio 14 (ši data kai kurie laiko klaidinga). Taigi minėjimas įvyko kiek pavėluotai, bet tai ne esminis reikalas.

Šią sukaktį savo atsilankymu pagerbė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas B. Nainys, Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. J. Degutis, kun. K. Sakalauskas.

Minėjimą pradėjo apylinkės pirmininkas J. Lukas trumpu įvadinio žodžiu ir pakvietė kun. K. Sakalauską sukalbėti maldą. Tolimesnis minėjimo vadovavimas buvo perduotas apylinkės vicepirmininkui J. Stelmokui.

Programa buvo išdėstyta gana vykusiai. Meninis žodis, kalbos, šokis ir daina sudarė permainingai spalvingą pyne, ir minėjimo dalyviams buvo lengva ir miela viską sekti.

Pirmieji scenoje pasirodė aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokiniai — A. Kananavičiūtė, A. Surdenaitė ir A. Šalčiūnas. Programos vedėjas pranešė, kad tai bus montažas, bet greičiau tai buvo dailių žodžių apipavidalintas deklaratyvinis Lietuvių Bendruomenės principų išsakymas. Šį kūrinių parengė prof. dr. J. Puzinas, o scenai jį paruošė J. Kananavičius. Tenka pasidžiaugti, kad jaunieji bendruomenininkai besą stiprūs lituanistai: graži, taisyklinga kalba, puikus kirčiavimas, aiški tarsena.

Toliau ėjo ir centrinis šio minėjimo taškas — Philadelphijos apylinkės 20 metų veiklos apžvalga. Ją padarė apygardos pirmininkas (jis yra buvęs ir šios apylinkės pirmininku) B. Raugas. Apžvalga buvo paruošta raštu; ji apėmė ne tik Philadelphijos apylinkės veiklą, bet užgriebė daug plačiau, net tolimesnę praeitį. Kaip ir visada, jo kalba buvo vaizdinga, gyva, uginga. Ji buvo išklausyta su dėmesiu. Už įspūdingą žodį minėjimo dalyviai padėjo aplodismentais.

Po šios kalbos buvo skaitomi sveikinimai, kurių buvo gauta nemažai. Sveikino Lietuvos atstovas J. Kajeckas, atstovybės patarėjas dr. S. Bačkis, inžinierių-architektų vietos skyrius, ramovėnai, moterų klubas, skautai, moksleiviai, ateitininkai, lituanistinės mokyklos mokiniai, visi pasirašę po sveikinimu. Kiek keistoka, kad sveikintojų tarpe nebuvo kelių Philadelphijos kultūrinių organizacijų. Kodėl jos pasiliko nuošaliai? Lygiai stebino, kad minėjime nebuvo nė vienos kaimyninės apylinkės atstovų.

Minėjimo dalyvius pradžiugino scenoje pasirodę jaunieji šokėjai, šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojos Radikienės. Jų buvo dvi grupės: 10 vyresniųjų ir 12 mažesniųjų. Vyresnieji pašoko Žiogelį, Vėdarą ir Sūstą, mažieji — Pas močiutę augau ir Voveraitę. Šokiui akomponavo A. Danta. Šiuo metu Philadelphia neturi tautinių šokių grupės. Šis gi atžalynas yra puikiusia medžiaga tokiame vienetui. Ar atsiras mylinti širdis, kuri jį sutelktų ir išvestų į sceną kaip brandų tautinių šokių vienetą.

Programos vedėjas trumpu žodžiu pristatė minėjimo dalyviams mielą svečią — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininką B. Nainį; pakvietė jį tarti žodį. Dalyvių jis buvo sutiktas karštais aplodismentais.

B. Nainio žodis, parengtas raštu, buvo išsamus ir, svarbiausia, konkretus. Atremtas į šių dienų Lietuvių Bendruomenės rūpesčius. Tai ne žodinio žaismo kūrinys, o rikiuotė Bendruomenės rūpesčių. Štai toji rikiuotė: Pietų Amerikos lietuviai prašo lietuviškų knygų, tautinių šokių mokytojų, menininkų, Pasaulio Lietuvį reikia padaryti Bendruo-

menės žurnalų, reikia su visais kalbėtis, tartis ir rasti susipratimą bei vieningą darbo liniją, reikia suaktyvinti laisvės kovą ir t. t. Kiek plačiau sustojo ties apylinkės problemom. Jo žodžiais tariant, tai pagrindinė Bendruomenės ląstelė, ir kiek ji bus gabi bei aktyvi, tiek centrai bus pajėgūs atlikti savo uždavinius. Pasidžiaugė Philadelphijos apylinkės aktyvia ir vaisinga veikla ir palinkėjo geriausios sėkmės ateities darbuose. Už brandų žodį minėjimo dalyviai aplodismentais išreiškė jam padėką.

Paskutinę minėjimo dalį sudarė Vilties choro koncertinė dalis. Buvo padainuota Vergų daina iš operos Nabuko — Verdi. Ši daina buvo skirta lietuviui, vergijos našta nešančiam Sibire. Kitos dainos: Oi toli, toli — Gailėčiaus, Ralio — K. V. Banaičio, Meno daina — Tallat-Kelpšos, Atsisveikinimas su giria — S. Šimkaus, Jaunystės maršas — J. Stankūno. Chorui akomponavo pianistės A. Kaulinytė ir S. Stupelytė.

Ne visos dainos nuskambėjo vienodu darnumu ir jėga. Bet bendras įspūdis buvo šiltas ir mielas. Philadelphia gali džiaugtis turėdama tokią chorą. Dirigentas — muz. L. Kaulinis.

Chorą sudaro 43 asmenys. Jų tarpe 19 jaunuolių. Nors jaunieji dainininkai dažnai keičiasi (ryšium su mokyklomis) ir apskunkina repertuaro parengimą, bet jie yra reali ateities garantija. Vilties chorui galima taikyti poeto A. Miškinio žodžius — Esi pačioj jaunystėj. O mes jam to nuoširdžiai ir linkim.

Rašantysis mano, kad šiame minėjime daug gražiau būtų buvę, jei choras būtų pasipuošęs tautiniais drabužiais, o ne įvairiaspalvėmis sukniomis.

Sukautuvinis minėjimas buvo baigtas bendrai visiem sugiedant tautos himną. Vėliau buvo šokiai ir vaišės.

New Britain, Conn.

Puikiai suvaidinta operetė

New Britaino Šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras lapkričio 24 parapijos salėje puikiai suvaidino D. Andriulo (žodžiai B.S.) dviejų veiksmų komišką operetę "Viengungiai". Vaidino ir dainavo choristai ir pats choro dirigentas. Tėvas Balandas buvo Jonas Beinorius, duktė Irena — Elzbieta Liudžiuviene, studentas Daugėla — Juozas Raškys, viengungis Zikaras — Jonas Valengavičius, viengungis Serbentas — Juozas Leiberis, viengungis Paukštelis — Juozas Petuška, tarnaitė Onutė — Ona Kelly.

Operetės muzikinę dalį paruošė muz. Jonas Beinorius, režisavo Juozas Raškys, akomponavo Geraldine Ganzer, sceną dekoravo Jonas Matulis, drabužius pritaikė Ona Kelly.

Operetės turinys sukasi apie Irenos ir studento Daugėlos meilę ir jų vedybas. Todėl stud. Daugėla ir dainuoja apie saulę skaistaveidę, jauną rožės žiedą ir apie meilę, kuriai visos pasaulis meilės himnus gieda. Nors Irena ir sako, kad amžinos meilės nėra, bet vis dėlto patrauklių Daugėlos dainos žodžių viliojama, neatsilaiko...

Tačiau jų tą meilę trukdo (bent iš pradžių taip atrodė) tėvas Balandas. Būdamas našlys, jis jokios meilės nepripažįsta, tad manas Ireną leisti tik už viengungio Zikaro, kuris esąs pagyvenęs ir prityręs. Irena sakosi, kad ir ji šiame reikale turinti balsą...

Viengungiai atvyksta pasveikinti Irenos vardinę progą; du su gėlėmis, o trečias be gėlių, nes, esą, dovanom gėlių neapsimoka pirkti (šykštus) — jos greitai vysta. Jie pasisako norį sukurti šeimas. Balandas sako, kad norė-

Rezoliucijom Remti Komiteto vadovybės nariai neseniai turėto posėdžio metu, iš k.: dr. P. Pamataitis, G. A. Petrauskas, A. Piirisild (estas), A. Reins (latvis), pirm. L. Valiukas, B. Nurnsen (estas), dr. J. Žmuidzinis ir A. Kulnys. Nuotr. L. Kanto

Grįžom namo lydimi įvairių įspūdžių ir nuomonių. Nuomonės įvairavo, kaip ir patys žmonės, bet kai kurios darėsi lyg bendros ir todėl vertos dėmesio. 20-mečio minėjime nesusidarė pakilios, šventiškos nuotaikos, kuri tai diena tikrai priklausė.

Minėjimo dalyvių skaičius nepasiekė 200. Didžiajai Philadelphijos lietuvių kolonijai toks skaičius tikrai yra mažas. Gal čia atsiliepė gana menka reklama, gal programos turinys, gal per brangus įėjimo mokestis, bet ir šios aplinkybės mūsų nepateisina.

Kuklus buvo ir scenos apipavidalinimas. Neatsirado paslaugių rankų bent Vyčiui pakabinti ir vėliavom pastatyti. Kiek jaukumo įnešė K. Čikotos pastangomis atvežtos gyvų gėlių vazos.

Tokiam sukautuviniam minėjimui būtina turėti spausdintą programą, bet, deja, jos nebuvo.

Minėjime pasitaikė ir vienas nekalts pokštas. Vedėjas pakvietė visus dalyvius sustojus aplodismentais pagerbti visus apylinkės veikėjus. Visi sustojo, visi plojo ir vienas kitą gerbė.

Bendrai, minėjimas paliko gerą įspūdį. Tik palinkėsime, kad 25 metų sukaktis būtų iškilmingesnė ir gausesnė.

Ad. G.

ELIZABETH, N.J.

Pagerbtas Kazys Bartys

Vėlyvą rudenį LB Elizabetho apygardos valdybos uoliam LB darbininkui Kaziiui Barčiui, pusiau pasitraukusiam dėl senyvo amžiaus iš aktyvios veiklos, suruošė pagerbimo vakarienę, į kurią, be giminių ir artimesniųjų draugų, atsilankė ir visa eilė kitų apylinkių bendruomenės darbuotojų.

Kazys Bartys yra vienas iš tų retų žmonių, nuo pat Elizabetho apsigyvenimo dienos įsitraukusių į lietuvišką veiklą. Iš pradžių dalyvavo Tremtinių d-jos veikloje, o vėliau visa savo energiją pasinėrė į Lietuvių Bendruomenės organizavimo darbus. Jis buvo vienas iš tų, kurie ne tik įtikėjo LB ateitimi, bet ir visus savo laisvalaikius paskyrė jos gerovei ir didesniai jos klestėjimui. Jis, tur būt, nėra praleidęs nė vieno susirinkimo, posėdžio ar pasitarimo ir parengė. Ir juose jis buvo ne tik malonumo ieškąs stebėtojas, nes visada jį pamatydavai dirbantį tokius darbus, kurių daugelis visomis jėgomis stengiasi išvengti: stovintį prie durų, pardavinėjantį bilietus ar patarnaujantį už baro, dėliojančią kėdes ar puošiantį sales. Kasmet renkamas į valdybas ir įvairius komitetus, jis niekada nesiteisindavo neturėjimu laiko. Organizaciniam darbu jis laiko visuomet surasdavo, nors turėjo didelę šeimą, kuriai turėjo parūpinti pastogę ir duonos kąsnį. Tad ir nenustatė, kad visą gyvenimą jis neišvengė pareigų apylinkės valdyboje. Ir čia jis buvo kruopštus, rūpestingas ir atsidėjęs, todėl ir iš kitų valdybos narių reikalavęs, kad ir jie čia savo darbo dalį įdėtų. Kol lietuvių kolonija šiame mieste buvo pajėgi ruošti koncertus ar vaidinimus, K. Bartys buvo vienas uoliausių jų organizatorių ir rėmėjų. Eilę metų jis svajojo sukurti savą vaidintojų būrėlį, bet šitos jo pastangos neįsikūnijo.

Ne be K. Barčio įtakos visa jo šeima, kartu su p. Bartiene ir visais vaikais, įsijungė į lietuvišką gyvenimą. Jų pastangomis ir darbu čia įsisteigė gana stiprus skaučių vienetas, kurio eilėse visos jų dukros išaugo, subrendo ir išėjo į skaučių vadoves.

Šalia bendruomeninio darbo kelerius metus K. Bartys čia buvo ir Tautos Fondo įgaliotinis ir kasmet šiam fondui surinkdavo pajuntamas pinigų sumas. Tad nenustatė, kad rengėjų pakviestas, į šią šventę atskubėjo ir Tautos Fondo valdytojas prel. J. Balkūnas ir tarė jautrų savo

Inž. Romas Bublys (k.) pristato žurnalistą Vladą Butėną Jaunimo Žygio už Tikejimą Laisvę subatvakaryje gruodžio 1. V. Butėnas kalbėjo apie Pensylvanijos lietuvius. Nuotr. V. Bacevičius

J. KAJECKO, LIETUVOS ATSTOVO, ŽODIS I LIETUVĄ, įregistruotas Amerikos Balse Naujųjų 1974 Metų proga

Garbingos Tėvynės Mielieji Tautiečiai,

Naujųjų 1974 Metų proga giliai nuoširdžiai sveikinu visus lietuvius, ypač Tėvynėje gyvenančius.

Praėjusiais metais Vakarų pasaulyje gyvenę lietuviai gyvai reikšė savo veiklą. Buvo kreipiamas dėmesys ypač į lietuvių išlaikymą. Stengiasi, kad lietuvių tautai, kaip ir kitom tautom, būtų patikrinta teisė laisvai apsispręsti ir pasirinkti

tokią tvarkymosi lytį, kokios ji pati nori. Ta prasme ypač žymėtinas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, įvykęs Washingtone, kuriame dalyvavo lietuviai iš visų kontinentų bei kraštų.

Visi lietuviai vieningai ir ryžtingai veikė, kad pagrindinės Žmogaus teisės būtų patikrintos ir lietuviams.

Reikia tikėtis, kad lietuvių ištikimybė savai tautai ir pastangos pagerinti savo tautos likimą duos teigiamų rezultatų.

Sveikindamas Mielus Tautiečius Tėvynėje Naujųjų Metų proga, linkiu, kad Naujieji 1974 Metai būtų geri ir kad jų eigoje susilauktumėme didesnio pagrindinių Žmogaus teisių gerbimo bei daugiau laisvės pragiedrulių.

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS

Los Angeles, Calif. — Politinių studijų savaitgaliai Kalifornijos lietuviams yra tapusi jau tradicija. Tuos politinių studijų savaitgalius organizuoja kasmet LFB Los Angeles sambūris. 1974 metų politinių studijų savaitgalis organizuojamas sausio 26 ir 27. Šeštadienio diskusinės paskaitos ir simpoziumai vyks Los Angeles Hilton viešbutyje, gi politinių studijų savaitgalio užbaigtuvės-sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Politinių studijų savaitgalyje bus nagrinėjamos šios temos bei klausimai: 1. "Jaunimo paruošimas ir įjungimas į Lietuvos laisvinimo darbą"; 2. "Lietuvių aktyvus dalyvavimas JAV-bių politiniame ir visuomeniniame gyvenime ir nauda Lietuvos bylos reikalui"; 3. "VLK-o reorganizavimas"; 4. "Kas pastovu ir kas kintama iševijos misijoje"; 5. "Laisvojo pasaulio lietuviai Lietuvos laisvinimo darbe 1973 metais" (įvertinimas); 6. "Lietuvos išlaisvinimo perspektyvos"; ir kit.

Be vietinių jėgų, politinių stu-

Dr. Antanas Razma

dijų savaitgalyje dalyvaus dr. Antanas Razma (iš Joliet, Illinois) ir Juozas Gaila (iš Cherry Hill, New Jersey). Ir vienas ir kitas yra iškilūs lietuvių darbuotojai, užimantys pirmaujančius postus JAV-bių lietuvių visuomenėje. Tikimasi sulaukti ir daugiau svečių iš rytinių valstijų.

Siuo metu LFB Los Angeles sambūrio valdybai vadovauja dr. Zigmantas Brinkis.

A. KEZIO DOKUMENTINIAI FILMAI NEW YORKE

Laisvės Žiburio radijo iniciatyva gruodžio 16, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje buvo surengta nuotraukų paroda ir Algimanto Kezio, SJ, filmų demonstravimas.

Nuotraukas atvežė tas pats foto entuziastas A. Kezys. Caircagoje buvo surengta naujųjų fotografų paroda. Ji čia ir buvo atgabenta ir išstatyta ant stalų, sienų, scenos. Nuotraukų buvo keli šimtai, fotografų kelios dešimtys.

Gera, kad buriami lietuviai fotografijos menininkai, kad sudaromos sąlygos jiems pasireikšti. Labai gera, kad įtraukiama daug jaunimo. Ir šios parodos dalyvių didesnę dalį sudarė jaunimas. Paroda įvairi, vieni iš jų pasiekė jau gerą meistriską lygį, o kiti tik apčiuopia gyvenimą.

bendradarbiui žodį. Nors ir traukdamasis iš aktyvesnio darbo, kalbos paveiktas, K. Bartys sutiko ir toliau talkinti Tautos Fondui.

Dar daug sveikų ir darbinių metų Kaziiui Barčiui!

K.J.

Daugiausia darbo įdėta į dokumentinį filmą apie Jaunimo Centro statybą. Čia ieškota visko, kad filmas būtų įdomus. Pati statybos tema nėra dėkinga, nes daug ko čia neišrasi, bet A. Kezys išradiną keitė filmo tempas, buvo dalyvių, keitė žmonės labai greitai šokinėjo, svaidė plytas, net atbuli ėjo. Filmas taip gavo grotestišką charakterį ir pasidarė įdomus savo eksperimentais.

Apskritai reikia pasidžiaugti kun. A. Kezio, SJ, darbais — jo dideliu triūsu kuriant dokumentinius filmus. Tik šitokiu būdu jis išsaugos ateičiai mūsų žymiuosius žmones.

Filmavime padaryta didelė pažanga — filmas jau dabar skamba — turi savo gerą kamerą, surandami įdomūs momentai, gerai aptvarkomas technškai. Šie filmai kur kas geresni už pirmąjį "Dvylikos" dalį.

Po filmų apatinėje salėje buvo vaišės. Diena buvo šaltoka, į parodą ir į filmus žmonių atsilankė apie 150. (p.j.)

Kazys Merkis, žinomas lietuvis šachmatininkas, meškerioja Bostono pajūryje. Šią nuotrauką išsidėjo Boston Herald lapkričio 29 numeryje.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, prisijusdami savo prenumeratą, kartu prideda auką už kalendorių, inventoriui išgyti ir šiaip spaudai paremti:

22 dol. J. Yonaitis, B'klyn, N. Y., 20 dol. E. Jurevičiūtė, Linden, N. J., 13 dol. V. Katinas, Richmond Hill, N. Y., po 12 dol. P. Bielskus, B'klyn, N.Y., kun. J. Bucevičius, Nashua, N. H., P. Averka, S. Boston, Mass., R. Petrauskas, Bronx, N. Y., V. Bitėnas, Watchung, N. J., po 10 dol. A. J. Brazinskis, S. Orange, N. J., B. Stankaitis, Paterson, N. J., P. Greičiūnas, Cleveland, Ohio, po 9 dol. A. M. Petkavage, Bayside, N. Y., N. Stanis, Jersey City, N. J., 8 dol. W. Sidas, po 7 dol. J. Jasinskis, J. Mačernis, B'klyn, N. Y., E. Bubaitienė, K. Bačauskas, K. Skobeika, A. Šimkus, Woodhaven, N. Y., F. Stumbris, Woodside, N. Y., A. Lingis, Great Neck, N. Y., V. J. Urbonas, Waterbury, Conn., J. Daniliauskas, Stamford, Conn., J. Jodelė, Los Angeles, Calif., S. Tiknis, Yucaipa, Calif., po 5 dol. A. Smulkštys, MD. New York City, Ig. Povilavičius, Yonkers, N. Y., J. Tamašauskas, Fair Lawn, N. J., K. Karpuška, Vernon, Conn., V. Kasakaitis, Willowick, Ohio, po 4 dol. E. Noakas, Ozone Pk., N. Y., J. Sakalauskas, Woodhaven, N. Y., A. Kareiva, Chicago, Ill., A. Daunoras, Kearny, N. J. Dijkonas J. Shelonis, New Phila, Pa., S. A. Vitėnas, Hartford, Conn., S. Bučmys, Dayton, Ohio, K. Graudis, Newark, N. J., P. Gai galas, Timmins, Ont. Canada, po 3 dol. K. Paszkus, So. Boston, Mass.; K. Vaitaitis, Westbrook, Conn.; M. Zaremba, Manchester, N.H.

Po 2 dol.: Hamilton, Canada: J. Petraitis, V. Domeika, B. Juozapavičius, Toronto, Canada: E. Davidonis, V. Kolyčius, J. Šileikis, Montreal, Canada: A. Kairaitienė, Woodhaven, N. Y.: J. Treimanis, H. Venis, K. Lakic-

kas, A. Birutis, A. Žižys, P. Gaubys, E. Donohue, B. Bobelis, A. Slikas, M. Povilaitis, J. Berzetas, M. Baksa, M. Čižauskas, J. Zatorskis, Richmond Hill, N. Y.: E. Adomaitis, V. Krivickas, M. Stučius, J. Paulin, Osmolskienė, Svalbonas, P. Nakutavičius, F. Luberskis, A. Verbyla, J. Maurukas, A. Dičmonas, R. Sidlauskas, K. Motuzas, Brooklyn, N. Y.: J. Botyrius, J. A. Milius, J. Adomaitis, E. Davalis, A. Račkauskas, E. Vitkus, F. Skwar, B. M. Dominauskas, St. Mary of the Angels Church, J. Stanat, M. Macezinskas, B. Draugelis, O. Barning, New York City: R. Budrys, V. Savanevičius, E. Geibevičius, L. Gustautas, J. J. Maica, N. Y.: A. Bastis, Maspeth, N. Y.: G. Rajeckas, P. Slapikas, S. Aukštikalnis, P. Paulauskas, M. Tamašauskas, Rochester, N. Y.: P. Šlapelis, A. Klimas, J. Miškinis, B. Strikaitis, Binghamton, N. Y.: A. Survilas, Massapequa Pk., N. Y.: P. Evans, Dix Hills, N. Y.: J. Ulėnas, Smithtown, N. Y.: V. Tutkauskienė, Mrs. Ratulis, Bronx, N. Y.: J. Butkevicius, Kings Park, N. Y.: A. Veršelis, S. Ozone Park, N. Y.: K. Oleat, V. Solomonas, Amsterdam, N. Y.: B. Bandzevičius, Ridgewood, N. Y.: H. Kirkyla, Great Neck, N.Y. H. Miklas, Jackson Heights, N. Y.: J. Petraitis, Elmhurst, N. Y.: J. Alyta, Ridgewood, N. Y.: A. Ušelis, Attica, N. Y.: M. Berecka, Astoria, N. Y.: N. Gudelis, Howard Beach, N. Y.: St. Gacikas, Nesconset, N.Y.: A. Kirkila, East Northport, N. Y.: J. Birutis, Newark, N. J.: J. Jasukaitienė, O. Balčiūnienė, Kearny, N. J.: M. Starkus, Elizabeth, N. J.: H. Bitėnas, N. Polovinskas, J. Ramas, K. Bernotas, V. Budrecki, M. Sved, Paterson, N. J.: P. Toleikis, M. Šaulys, Pompton Lake, N. J.: A. Kepenis, Livingston, N. J.: V. Matusaitis, Jersey City, N. J.: A. Skruodys, Linden, N. J.: A. Yrshus, Towaco, N. J.: V. Laugalis, North Arlington, N. J.: M. Tumanti, Cranford, N. J.: A. J. Revukas, So. Amboy, N. J.: J. Marcis, Belleville, N. J.: R. Simelis, Berkely Hts.,

N. J.: N. Karasa, No. Haledon, N. J.: St. Adomaitis, Pennsauken, N. J.: J. J. Gricius, Bayonne, N. J.: P. Bachis, Fords, N. J.: V. Abratis, Parsipany, N. J.: K. Čižiūnas, Stanhope, N. J.: N. Johnson, New Providence, N. J.: J. Mauriegas, Freehold, N. J.: A. Budris, Englewood, N. J.: K. Kulys, Somerset, N. J.: St. Makauskis, Lake Hiawatha, N. J.: A. Katzkauskas, Collingswood, N. J.: J. A. Vigelis, So. Boston, Mass.: P. Kurapka, G. E. Mikalonis, F. Jarvis, K. Aklauskas, A. Andriulionis, J. Walentukiewicz, J. Liutkonis, Dorchester, Mass.: A. Venckus, Iva nowski, L. Adomkaitis, Brockton, Mass.: J. Cijunėlis, A. Juknevičienė, Sutton, Mass.: V. Kanaitis, Arlington, Mass.: J. Gimbutas, Norwood, Mass.: V. Tumas, W. Bridgewater, Mass.: V. Zenkus, Shrewsbury, Mass.: P. P. Molis, Quincy, Mass.: M. Kazemėkas, Taunton, Mass.: J. Saukimas, Milton, Mass.: A. Januška, Blackstone, Mass.: Charles, Brockton, Mass.: D.B. Svirsky.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

NEWARK, N. J.

Parapijos žinios

Parapijos metiniai pietūs ir šokiai buvo spalio 21 parapijos salėje. Praėjo su pasisekimu. Parapijos klebonas prel. J. Scharnus nuoširdžiai dėkoja visiem parapičiam ir kaimynam, kurie savo darbu prisidėjo prie šio parengimo pasisekimo.

Kitas parapijos parengimas bus priešadventiniai blynai lapkričio 25. Jie prasidės po 10:30 v. mišių. Blynai bus duodami 2 val., šokiai prasidės 4 v. popiet. Kurie nori dalyvauti pietuose, prašomi pranešti klebonijai. Kviečiami visi parapijos žmonės ir kaimynai.

Kaip visi žinome, bingo žaidimų parapijos salėje nebėra. Dabar reikia pasirūpinti, iš kur gauti pajamų parapijai išlaikyti. Lietuvos vyčių 29 kuopos susirinkimas bus lapkričio 18, sekmadienį, 1 v. popiet parapijos salėje.

Lietuvių veteranų posto pagalbininkės rengia kortų žaidimus lapkričio 18, sekmadienį, parapijos salėje. Pradžia 3 v. popiet.

Mirusieji

Nuo paskutinių parapijos žinių, skelbtų Darbininke, mirė šie parapijos nariai:

Joseph Alexandrus mirė spalio 19. Laidotuvių mišios buvo spalio 22 Švč. Trejybės bažnyčioje. Palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse North Arlingtone. Liko žmona Sophie (Stoškutė), sūnus Joseph, duktė Adelė ir trys anūkai.

Jonas K. Giraitis mirė spalio 20. Gedulingos pamaldos buvo spalio 24 Švč. Trejybės bažnyčioje, palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse North Arlingtone, N. J.

SPORTAS

Salės futbolo turnyras

L. A. Klubu futbolininkai šį šeštadienį žais salės futbolo (indoor soccer) žaidimo turnyrą. Šis turnyras yra vykdomas vieno minuso sistema. Vienas rungtynės pralaimėjus, nebėra vilties toliau dalyvauti. Komanda salės futbolo žaidime susideda iš varžininko ir penkių žaidėjų. Pulaikis trunka tik tai septynias ir pusę minutės, todėl žaidimo tempas yra žaibiškai greitas. L. A. Klubu komanda 7 val. 36 min. vakaro žais prieš West New York klubą. Laimėję turėtų 9 val. 46 min. žaisti prieš Clarkstown. Jeigu ir vėl pasisektų laimėti, tada mūšikiai žaistų šį sekmadienį, 2 val. 52 min. p. p. prieš Blue Star.

Turnyras vyks Westchester Civic Center, kuris yra visai šalia kelio Bronx River Parkway, exit 22, White Plains, N. Y. Sporto mėgėjai kviečiami nuvykti pasižiūrėti įdomių futbolo rungtynių.

Lietuvių Atletų Klubu susirinkimas įvyksta šį penktadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židinyje. Visi klubo nariai, garbės nariai, rėmėjai ir sportininkai prašomi dalyvauti. Klubu veiklai pagyventi kviečiami visų sportuojančių vaikų tėvai atvykti į susirinkimą ir įsirašyti į L. A. Klubą.

Velionis buvo Šv. Čecilijos choro narys. Anksčiau jis gyveno So. Bostone. Liko žmona Anna (Vosyliūtė), duktė Ruth Remeika, brolis Stasys Lietuvoje ir vienas anūkas.

Magdalena Vaškevičienė (Puškonytė) mirė spalio 22 Lemont, Ill. Laidotuvių mišios buvo spalio 25 Švč. Trejybės bažnyčioje Newark. Mišių pagrindinis celebrantas buvo kun. Juozas Vaškas, MIC, jos sūnus, iš Chicago. Palaidota Holy Sepulchre kapinėse. Be sūnaus kunigo dar liko sūnus Kazys, gyvenęs Topeka, Kansas, seserys Marija Legeikienė, Clevelande, Ohio, Zebela Fitzgerald iš Van Nuys, California. Lietuvoje liko brolis Jurgis ir Chicagoje liko teta Petronėlė Bieliūnienė. Taip pat liko daug kitų giminių New Yorko ir New Jersey apylinkėse. Prieš išsikeldama į Chicago, velionė daugel metų gyveno Newark. F.V.

QUALITY PAINTING & WALLPAPERING
INSIDE PAINTING
ALL WORK GUARANTEED
CALL 549-1915

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DIRECTOR OF LIBRARIES MARQUETTE UNIVERSITY

write:
Albert W. Jache, Dean
Graduate School
Marquette University
Milwaukee, Wisconsin 53233
An Affirmative Action
Equal Opportunity Employer

Auto Mechanics
Mercedes Benz
Our growing MB Franchise needs
Top Mechanics
We pay top dollar
Lower Westchester. Convenient to all highways.
Call Sam Verdasco
(914) 664-6000

FACULTY APPOINTMENT IN DEPARTMENT OF PATHOLOGY. Responsibilities: Teaching research and laboratory service in 1700 bed Medical Center. Qualifications: M.D. degree. Board certified or equivalent and demonstrated productivity in academic pathology. Salary: appropriate for qualifications, responsibilities and level of appointment. Excellent fringe benefits. The University of Iowa, Iowa City, Iowa 52242 is an Equal Opportunity Employer. Interested persons are invited to direct inquiries and submit vitae to: Dr. George D. Penick, Professor and Head, Department of Pathology, University of Iowa, Iowa City, Iowa 52242.

SECRETARIES-BI-LINGUAL \$3.75 per Hr. French/English, 1 Needed Immed. to Work Indefinitely Convenient D.C. locations, 60 wpm typg., 80 wpm shhd. required. Call Pat Hamilton at 202 223-4900 or come in EOE TELE SEC 1725 K St. N. W. Wash., D.C.

BETHEL COLLEGE

120 acre campus, 132 years old, Co-Ed, Fully Accredited. 11 majors, 19 minors, many preprofessional courses, small classes, individual attention, Christian environment.

Write to President,
Bethel College,
McKenzie, Tennessee 38201
for details.

EYE DOCTOR'S PRESCRIPTIONS FILLED!
EMERGENCY REPAIRS HUNDREDS OF FRAMES TO CHOOSE FOR EVERY OCCASION GOLFING, BOATING, DRIVING, EVENING WEAR MANY EYEGLASSES MADE IN ONE HOUR. J. E. COLLINS OPTICIANS 22 BROADWAY PASSAIC, N.J. (201) 778-4662 MON. & FRI. 9-9 TUES. & THURS. 9-6 WED. & SAT. 9-1 P.M.

EXTERMINATOR

N.J. INDOORS, OUTDOORS, FACTORIES, OFFICES, HOMES, PESTS, INSECTS, BUGS, RODENTS, NEWEST EQUIPMENT, QUICK, FAST, ALL WORK GUARANTEED. LICENSED, INSURED, FREE ESTIMATES. CALL ANYTIME (201) 923-9732

GENERAL CONTRACTING
FLOOR SCRAPING
PAINTING & PLASTERING
RENOVATION WORK
CALL: 368-1816 OR 562-5224

NEW JERSEY — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WBOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dr. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW JERSEY — Laikėvas 21burya, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kerys, TW 4-1288 63-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11376.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

UŽEIKITE IR PAMATYKITE

SCHRAGER'S

Moderniausius baldus!

GERIAUSIA RŪŠIS ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS SCHRAGER'S

Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),
New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.
antradienį ir šeštadienį iki 6 val.
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą.

Sudarytos dailės parodos komisijos

Penktoji dailės paroda rengiama vasario mėnesį Kultūros Židinyje. Į ją kviečiami visi lietuviai dailininkai, gyvenantys New Yorko apylinkėse, bet ir kituose Amerikos miestuose ir Kanadoje.

Paveikslam atrinkti komisija
Paveikslus reikia pristatyti iki vasario 1 į Kultūros Židinį. Kiekvienas pristato 4 paveikslus, ne daugiau. Jiem atrinkti, sutvarkyti ir iškabinti sudaryta komisija: pirm. dail. Česlovas Janušas, dail. Kazimieras Žoromskis, dail. Jonas Rūtenis ir LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis.

Parodos jury komisija
Parodoje skiriamos premijos. Tom premijom paveikslus atrinkti sudaryta jury komisija.

Rengėjai, LB apygardos valdyba, kreipėsi į tris dailininkų sąjungas, kad jos paskirtų savo atstovus į jury komisiją. New Yorko dailininkų sąjunga paskyrė dail. Romą Viesulą, Amerikos lietuvų dailininkų sąjunga paskyrė dail. Česlovą Janušą, Lie-

tuvų Dailės Institutas paskyrė skulptorių Vytautą Kašubą.

Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba iš savo pusės pakvietė į jury komisiją dail. Albiną Elską, kad jis atstovautų jau pačiai Bendruomenei. Taip pat į komisiją įeina ir pats LB apygardos p-kas Aleksandras Vakselis. Jis ir bus šios komisijos pirmininkas.

Premijos
Kaip buvo skelbta, Lietuvių Fondas šiai parodai paskyrė 1000 dol. Rengėjai, pasitarę su vietos dailininkais, parašė ilgą motyvuotą prašymą Lietuvių Fondui, kad leistų tą sumą suskaldyti ir padaryti kelias premijas. Kelios premijos labiau išjudintų dailės gyvenimą, drauge būtų platesnis įvertinimas dailininkų darbų.

Taip pat premiją skiria ir LB New Yorko apygarda. Premija skiriama už lietuviškos tematikos geriausią kūrinį.

Kūrinius dailininkai pristato savo lėšomis iki vasario 1 į Kultūros Židinį, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Kurie gyvena arčiau, kūrinius gali atvežti į Kultūros Židinį vasario 1 nuo 6 iki 9 v.v., vasario 2 nuo 9 iki 9 v.v.

Visais parodos rengimo reikalais kreiptis į LB apygardos pirmininką A. Vakselį, 84-20 112 Street Richmond Hill, N. Y., 11418. Tel. vakarais (212) 846 3246.

Dail. Jurgio Juodžio paroda
surengė Liet. Fronto Bičiulių New Yorko skyrius gruodžio 8 ir 9 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Buvo išstatyta 47 paveiksłai. Atidaryme kalbėjo LF bičiulių pirmininkas dr. Br. Radzivas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB apygardos pirm. A. Vakselis, dail. C. Janušas, knygos "Day of Shame" autorius A. Rukšėnas ir pabaigoje pats dail. J. Juodis. Vadovavo Jūratė Jasinskienė. Atidarymas užsitęsė apie valandą laiko. Malonų įspūdį padarė Algis Rukšėnas, jaunuolis, kuris kalbėjo gražia kalba, ir jo žodis buvo konstruktyvus. Jis kalbėjo apie Simą Kudirką ir Romą Kalantą. Po atidarymo žmonės mielai pirkė jo knyga. Žmonių susirinko apie 150, visi pavaišinti kavute. Parodą per dvi dienas aplankė apie 300 žmonių. Nupirka 6 paveiksłai.

ATEITININKŲ IR VYČIŲ KŪČIOS

New Yorko ateitininkai ir Lietuvos vyčiai gruodžio 23 drauge turėjo religinę valandėlę ir bendras Kūčias. Pamaldos buvo 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Dvasios vadas kun. Stasys Raila pasakė pamokslą apie prasmingą pasirengimą Kalėdom, prisiminė ir sunkią tikinčiųjų padėtį Lietuvoje.

Po pamaldų parapijos salėje buvo bendros Kūčios. Susirinko apie 60 jaunimo, studentų ir vyresniųjų. Čia prie stalo buvo paplotėlių laužymas, sugiedotos kalėdinės giesmės — Sveikas Jėzau, Gul šiandieną jau ant šieno.

Kūčių valgiai buvo tradiciniai. Atsilankęs klebonas kun. P. Raugas pasidžiaugė, kad čia išlaikomos lietuviškos tradicijos.

Trumpą programėlę atliko studentė ateitininkė Rasa Navickaitė ir Juozas Boley, paskaitydami atitinkamų eilėraščių. Pagrindinį žodį pasakė ateitininkų pirmininkas Petras Ažuolas. Baigiant maldą sukalbėjo kun. A. Račkauskas. Visos Kūčios prarastos sumaniai ir greitai. Visi turėjo gražaus laiko namo parvykti ir ten rengtis Kalėdų šventėm. KR

KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS LEIDINYS

Kultūros Židinio dedikacijos leidiny bus patalpinti pilni aukotojų sąrašai, sugrupuoti pagal aukų dydžio kategorijas. Židinio statybai aukoję iki 100 dolerių, bus pažymėti kaip rėmėjai, nuo 100 iki 500 dol. — fundatoriai, nuo 500 iki 1000 — garbės fundatoriai, nuo 1000 iki 10 tūkstančių — ypatingi garbės fundatoriai ir virš 10 tūkstančių — ypatingi garbės mecenatai. Taip pat bus sąrašas visų, kurių atminčiai įamžinti yra buvę didesnė ar mažesnė sumom aukota.

Aukotojai, kurie norėtų patikrinti arba padidinti savo įnašą, kviečiami skubiai telefonuoti Židiniui 235-5962, arba siųsti aukas Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Ta pačia proga kviečiame įnešti į statybos fondą pažadėtas aukas.

Sveikinimus Kultūros Židinio dedikacijos leidiniui kviečiami siųsti pavieniai asmenys, šeimos, organizacijos, klubai, ir kitos grupės. Ypač kviečiami lietuviai profesionalai, prekybininkai bei kitataučiai verslininkai, kurie aptarnauja lietuvišką visuomenę. Sveikinimam pailustruoti prašoma siųsti asmenų, šeimų, organizacijų ir kitų grupių nuotraukas, kuriose atspindėtų vaizdai iš grupių veiklos, ir prekybininkų biznio pastatų, krautuvų ar šeimų fotografijas.

Sveikinimų kainos ir jų siuntimo adresas yra paskelbti šio laikraščio paskutiniame puslapyje. Pažymėtina, kad visą leidinio medžiagą reikia pristatyti į spaustuvę iki sausio 20 dienos, todėl visi sveikinimų tekstai ir fotografijos turi būti skubiai pristatyti nurodytu adresu.

Solistė Genė Antanaitytė-Ugianskienė dainuoja Perkūno choro sukaktuviniame koncerte, kuris bus sausio 19 Kultūros Židinyje. Tai bus pirmas solistės pasirodymas New Yorke.

SOLISTĖ GENĖ

ANTANAITYTĖ-UGIANSKIENĖ

Amerikiečių aviacijos karininkų žmonių klubo leidžiamas žurnalas "La Femme" (leidžiamas Richards-Gebaure) plačiai aprašo mūsų solistę Genę Antanaitytę-Ugianskienę straipsnyje "Talented Gene".

Genė gimė Lietuvoje Stasio Antanaičio šeimoje. Genei sulaukus 4 metų, visai šeimai teko pasitraukti iš namų dėl rusų okupacijos. 1951 pasiekė JAV ir apsigyveno Chicagoje.

Ten augdama, ji niekad neatitrūko nuo savo lietuviškos kilmės. "Lietuviškoji bendruomenė", — rašoma žurnale, — "turi labai tamprus nenutrauktus ryšius su savo kultūra bei tradicijomis. Ligi šiol jie tebeturi aukštą mokyklą, kurioje vaikai mokomi lietuviškai; jaunimo centrą, operos bendrovę..." Operos yra verčiamos į lietuvių kalbą ir atliekamos su Chicagos simfoniniu orkestru. "Lietuviškoji bendruomenė", — toliau sako straipsnio autorė Ann Truitt, — "rašo ir leidžia knygas: istorinius veikalus, biografijas, pasakas vaikams, padavimus, tautosaką, lietuviškų valgių receptus ir t.t. Tokiu būdu jų tradicinis paveldėjimas yra išsaugotas."

Ir Genė turėjo garbės atstovauti tokiai savo tautos bendruomenei 1961 Chicagos Tarpautinėje prekybos parodoje, kur, kaip "Miss Lithuania", ji laimėjo antrą vietą 21 įvairių tautų gražuolių konkurse. Toks jos laimėjimas buvo vainikuotas nuolatiniais pasirodymais televizijoje, radijo programose, buvo įvairūs "interview" bei kvietimai į subuvimus. Tuo laikotarpiu Genės darbo diena prasidėdavo 6 val. ryto ir tęsdavosi iki paties vidurnakčio.

Baigus aukštesniąją mokyklą, Genė laimėjo stipendiją balsui lavinti Chicagos konservatorijoje. Antraisiais studijų metais mokėsi De Paul universitete Indianoje. Tuo metu ji pasirodė televizijoje, atstovaudama universitetui.

Tretiesiems metams vėl grįžo į Chicagos konservatoriją. Tada ji laimėjo II vietą konkurse, kurį

(nukelta į 12 psl.)

Lietuvių kalbai išmokyti geriausiai tinka Introduction to Modern Lithuanian (gramatika su 40 pamokų) — 8 dol. ir Lithuanian Language Record (plokštelė su 20 pamokų) — 5 dol. Tai geriausia dovana vardinų, gimtadienio, mokyklos baigimo ar vestuvių progomis sūnui, dukrai, anūkam ar daugam. Užsakant už 13 dol. gramatiką ir plokštelę, dovanų pridėdama knyga "Vytautas the Great". Persiuntimui pridėti 50 c. Kreiptis: Darbininko administracija.

Kalendorių 1974 metams galima gauti Darbininko administracijos: Anglijos Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko išleistas kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo. Kreiptis į Darbininko administraciją.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

Kazio Merkio, žinomo sachmatininko, nuotrauką įsidėjo Herald and American laikraštis gruodžio 30. Nuotrauka vaizduoja kaip jis meškerioja, o šalia sėdi jo šuo Kudla. Reporteris jį surado meškeriojantį šaltą dieną City Point. Panaši nuotrauka buvo įdėta lapkričio 29. Šią nuotrauką pakartojame ir Darbininke.

N. Metų sutikimai buvo trijose didesnėse vietose. Inžinierių ir architektų sąjunga su savo svečiais sutiko Lantan salėje. Daug žmonių buvo Liet. Piliečių draugijos salėje So. Bostone. Mažiau žmonių buvo Tautinės Sąjungos namuose. Čia buvo meninė programa, kurią atliko solistas Benediktas Povilavičius, akomponavo Jeronimas Kačinskas. Privačiuose namuose buvo visa eilė N. Metų sutikimų.

Day of Shame knygos pristatymas bus šį sekmadienį, sausio 13, 3 v. popiet Lietuvių Piliečių Draugijos salėje So. Bostone. Čia pat bus rodomas filmas ir skaidrės iš buvusių demonstracijų.

Per televizijos du kanalus Kalėdų dieną buvo transliuojamos mišios, kurias aukėjo kardinolas Humberto Madeiros. Per mišias giedojo Brocktono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos choras, kuriam vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis. Solo giedojo vilnietė lietuvaitė iš Varšuvos Onutė Aleksaitė, kuri čia gilina dainavimo studijas. Choro ir solistės giesmės skambėjo tikrai gražiai.

Per Laisvės Varpo radiją Kalėdų dieną buvo speciali programa. Visos valandos programos išlaidas sumokėjo Jozefina Volungevičienė ir jos sūnūs, Albertas ir Pranas, visi iš Miltono. Todėl nebuvo jokių komercinių skelbimų. Valandėlės vedėjas Petras Viščinis pima paskaitė sveikinimus Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko, vysk. V. Brizgino, LB JAV pirm. J. Gailos ir kitų. Apie Kalėdų prasmę kalbėjo kun. V. Bagdanavičius ir kun. J. Borevičius, abu iš Chicagos. Įvairūs chorai giedojo kalėdines giesmes. Būtų labai gražu, kad ir kitom šventėm atsirastų tokie lietuviškos programos rėmėjai, kaip Volungevičių šeima, ir sumokėtų visas programos išlaidas.

Lietuvių jaunimo suvažiavimas vyko Clevelande gruodžio 28-31. Bostono apygardai atstovavo Marius Žiaugra ir Jurgis Lendraitis iš Bostono, Jonas Bilkevičius iš Brocktono, Aurelija Palubeckaitė ir Povilas Norkevičius iš Worcesterio.

Dešimt metų sueina, kaip mirė poetas Faustas Kirša. Jis mirė 1964 sausio 5. Jo dešimties metų mirties minėjimas rengiamas New Yorke. Rengia Vaizganto Kultūros Klubas, talkinamas žaraškių. Paskaitą apie velionį poetą skaito bostoniškis poetas Stasys Santvaras.

Juozo Žukausko-Jack Sharkey, buvusio sunkaus svorio pasaulinio bokso čempijono, mirė žmona. Jie gyveno Exeter, N. H.

Maironio parke, kuris sudegė Kalėdų naktį, ir Bostono lietuviai yra turėję nemažą savo parengimų.

Generolui Povilui Plechavičiui

mirus, seserims Elenai Legeckienei, Pranei Balandienei, broliui dr. Leonardui ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Halina ir Jurgis Montvilai

Didžiajam Žemaičiui

Gen. Povilui Plechavičiui

mirus, su jo seserimis Elena Legeckiene, Prane Balandiene ir broliu dr. Leonardu bei jų šeimomis kartu liūdi

Lionė ir Jonas Jankauskai,
Janė ir Pranas Bagdai,
Irena ir Balys Laučkaitė

Jonui Pliopliui

mirus, velionies žmoną BIRUTĘ, sūnų REMIGIJŲ, seserį SALOMĖJĄ SAKALIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučiame

Valdareza Lenkaitytė,
Danutė ir Stasys Rukšai,
Grazina ir Sig. Krašauskai

PADĖKA

Jonas Lukas, aprūpintas šventais sakramentais, mirė lapkričio 11.

Vellionies visa šeima likusi Lietuvoje. Į Jono Luko laidotuves atėjo daug jo pažįstamų bei draugų.

Šia proga mes, Luko giminės, dėkojame visiems, kurie pagerbė Jono atminimą.

Dėkojame tiems, kurie atsilankė į laidotuvių koplyčią. Čia išskirtinai dėkojame Manhattan kolegijos profesoriam: kun. Antanui Rubšui ir kun. dr. Vincui Bartuškai.

Nuoširdžiai dėkojame tiems, kurie papuošė gėlėmis jo karstą, o ypač dėkojame tiems, kurie užprašė šventas mišias už Jono Luko sielą.

Didelė padėka Apreiškimo parapijos klebonui kun. P. Raugalui už sukalbėtą rožančių ir už giesmės pravedimą.

Reiškiame padėką kunigam už šventas mišias laidotuvių dieną: klebonui kun. P. Raugalui, kun. Ladui Budreckui, kun. Stasiui Railai, kun. Antanui Račkauskui. Taip pat dėkojame muzikui A. Kačanauskui už gražias giesmes.

Širdingai dėkojame laidotuvių direktorei Marytei Šalinskienai už taip gražiai prarastas laidotuves.

Dėkojame Vytautui Beleckui už rūpestingai paruoštus užkandžius. Dėkojame ir visiems tiems, kurių neprisimename.

Teatylgina jums gerasis Dievas!

Giminės

DARBININKAS

SOLISTĖ GENĖ

(atkelta iš 11 psl.)

buvo paskelbęs Clevelando laikraštis. Buvo Sigma Alpha Iota vicepirmininkė. Prieš gaudama bakalauro laipsnį, ji pasiro-

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuolynas235-5962
Kultūros Židinyš235-5962

M. S. 29 kuopa šaukia susirinkimą sausio 13, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salė. Narės, viešnios ir norinčios įstoti kviečiamos gausiai dalyvauti.

Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, Kalėdų švenčių metu važinėdamas po Ameriką ir Kanadą, šį savaitgalį lankysis New Yorke ir kalbės per Laisvės Žiburio radiją. Kas nori su juo pasikalbėti, prašom skambinti 849-2036.

Romui Kežiui, Laisvės Žiburio radijo programos vedėjui, buvo pasiūlyta suorganizuoti pastovią lietuvišką televizijos programą New Yorke. Yra tiriamos galimybės šį pasiūlymą įgyvendinti. Turį šiuo klausimu minčių prašomi skambinti R. Kežiui į "Vyties" agentūrą 769-3300 arba į Laisvės Žiburio raštinę 894-1288.

Laisvės Žiburio radijas organizuoja laiškų rašymo akciją pagalbėti Simui Kudirkai. Organizacijos ir pavieniai asmenys kviečiami ateiti į talką. Dėl informacijų skambinti į Laisvės Žiburio raštinę 894-1288.

Kultūros Židinio statybos komiteto bei šventės rengimo komiteto nariai, o taip pat ketvirtadienio ir penktadienio popiečių buvę ir esą nariai kviečiami atsilankyti į Kultūros Židinio posėdžių salę sausio 13, sekmadienį, 2 val. popiet. Bus daromos bendros grupinės nuotraukos Kultūros Židinio dedikacijos šventės leidiniui.

VAIDINS VAIKAI

Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai turės paskutinę repeticiją sausio 12, šeštadienį, mokyklos parengimui, kuris įvyks sausio 13, sekmadienį, 3 val. popiet, Kultūros Židinyje.

Bus išpildytas vaikų vaidinimas "Karalaitė ir Septyni Nykštukai", režisuojamas Ramutės Česnavičienės, kuri jau pernai sėkmingai vaikus paruošė vaidinimui "Grybų Karas". Ramutė Česnavičienė yra labai gerai pažįstama New Yorke ir New Jersey lietuviams kaip veikli skautė ir gabi mokytoja.

Žiūrovai turės progą pamatyti tikrą karalaitę su nykštukais ir užburto miško gyventojais — viso apie septyniasdešimt veikėjų.

Šiuos miško gyventojus šokiui ruošia Aldona Rygelytė, išraiškos šokių ir dramos studentė Hunter Kolegijoje New Yorke ir privačioje mokykloje, savo studijas seniau pradėjusi Sacred Heart universitete Bridgeporte, Conn.

NEW YORKO NAUJITENOS

Vaižganto Kultūros Klubo popietė bus sausio 20, sekmadienį, 4 v. popiet. Popietė skiriama poetui Faustui Kiršai pagerbti. Apie jį kalbės poetas Stasys Santvaras, dramos aktorius Henrikas Kačinskas skaitys eiles iš F. Kiršos "Palikimo" ir iš kitų knygų. Bus išstatyta poeto Kiršos portretai, fotografijos. Po visos programos kavutė. Popietė vyksta Kultūros Židinio žemutinėje salėje.

KMS-gos 24 kuopos susirinkimas šaukiamas sausio 13, tuoj po sumos, Angelų Karalienės parapijos salėje.

Dail. Dalios Ramanauskaitės paroda vyksta nuo sausio 5 iki 26 Hundred Acres, 456 W. Broadway, New Yorke.

Angelų Karalienės parapijos nariam ir rėmėjam pranešama, kad nuo sausio 20 yra pakeičiama mišių eilės tvarka. Priežastis tam yra ši: pasukus laikrodį valanda pirmyn, vyresnio amžiaus žmonėms sunku iš ryto pasiekti mūsų parapijos bažnyčią. Dėl to ir keičiamas mišių laikas. Nuo sausio 20 dienos bus ši tvarka: pirmosios mišios, aukojamos lietuviškai už parapijos draugijų narius, bus ne 8, bet 9 val. Kitos mišios, aukojamos angliškai, bus 10 val. Suma (lietuviškai) paliekama senąja tvarka — 11 val. Paskutiniosios mišios (angliškai) — 12:15 vidurdienį.

Draugo romano konkurso komisija posėdžiauja šį šeštadienį, sausio 12, Darbininko redakcijos patalpose. Romano komisiją sudaro Leonardas Andriekus, J. Brazaitis, P. Jurkus, Pr. Naujo-kaitis, N. Mazalaitė. Konkursui yra atsiųsti 6 romanai, vienas iš jų turi du toms.

Maironio lituanistinės mokyklos vakaras bus šį sekmadienį, sausio 13. Mokykla vaidina pasaką — Karalaitė ir 7 nykštukai. Pasaką scenai pritaikė A. Kalvaitienė. Režisuoja Ramutė Česnavičienė, šokius parengė Aldona Rygelytė, dekoracijas daro Irena Fairbank, apšvietimą tvarko Vytautas Kidolius. Po vaidinimų bus Kalėdų senelis, kuris išdalins vaikams dovanas. Bus vaišės, loterija žaidimai vaikams. Visi mokyklos bičiuliai ir šeimos su vaikais kviečiamos apsilankyti. Vaidinimas bus Kultūros Židinyje. Pradžią 3 val. popiet.

Balfo centro buvusius namus, 105 Grand Street, nupirko Lito investavimo bendrovė. Viršutiniai aukštai yra išnuomotai. Apačioje buvo Balfo įstaiga. Ten likviduota Balfo turto likučiai, kurių neapsimokėjo pervežti į Chicagą. Stalai, kėdės, lentynėlės atiduotos Darbininko administracijai. Taip pat padovanoja ir trys seifai bei kitos smulkmenos.

Perkūno choro dešimtmetis

(atkelta iš 4 psl.)

spintos, visa buvo įrengta sienoje.

Kai buvo baigiama ši naujoji statyba, pagal projektą, Perkūno kambarys buvo įjungtas į vienuolyną ir iš jo padarytas vienuolyno valgomasis. Ten dabar visu darbo įkarščiu ir vyksta repeticijos, pasirengimas šiam koncertui.

Vyrai, dirbkite!

Visiems choram dabar sunku verstis, nes yra praėjęs entuziazmas žmonėse. Ir chorą išlaikyti suorganizuotą reikia jau tikrai nemaža entuziazmo. Tad ir rei-

kia pasidžiaugti visais tais, kurie tą chorą per dešimt metų rėmė ir statė, dirbo jam ir jame. Šiuo darbu ir buvo išlaikytas ir išugdytas choras.

Choras įsigijo ir gerą vardą, nes į darbą žiūrėjo rimtai ir rūpestingai. Kiekvieną koncertą parengė kaip galima geriau.

Pradedant naują dešimtmetį, tenka tik palinkėti: vyrai, dirbkite. Tik iš darbo išaugs daina, kuri visus pradžiugins. Dirbkite ir kvieskite visus, kas tik mėgsta lietuvišką dainą. Ir jaunieji tegu jungiasi į chorą, nes tai bus ir graži pramoga ir drauge gražus kultūringas darbas.

Sukakties proga kviečiama New Yorko ir jo apylinkės visuomenė kuo gausiausiai atsilankyti koncerte ir paklausyti, kaip Perkūnas skamba su simfoniniu orkestru! (p.j.)

KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS LEIDINYS

Šitokio pavadinimo New Yorko lietuvių istorinis leidinys pasirodys KULTŪROS ŽIDINIO dedikacijos proga, 1974 vasario 10.

Jis bus ne tik Kultūros Židinio istorinis, bet ir viso New Yorko ir jo plačiųjų apylinkių lietuvių informacinis leidinys. Jame kviečiama dalyvauti visos lietuvių organizacijos, bažnyčios, įstaigos, radijo valandos, chorai, tautinių šokių grupės, sporto klubai, gydytojų kabinetai, prekybų bei įmonių ir visokios kitos institucijos ir visi pavieniai lietuviai su savo sveikinimais, skelbimais bei foto nuotraukom.

KAINOS: puslapis — 75 dol.; pusė puslapio — 40 dol.; ketvirtis puslapio — 30 dol. (mažesnę auką prisiuntę įrašomi rėmėjais) Aukos atskaitomos nuo takso

Sveikinimus, skelbimus prašoma prisiųsti iki sausio 20 d. šiuo adresu: Aloyzas Balsys 525 West End Ave. New York, N. Y. 10024. Tel.: 874-1538

Jūsų patogumui prašome pasinaudoti čia paruošta atkarpa.

Su dėkingumu laukiame visų!

Leidinio Komitetas

Vardas ir pavardė

Adresas:

Sveikinimo-skelbimo dydis:

☐ puslapis (75.00); ☐ ½ pusl. (40.00); ☐ ¼ pusl. (30.00);

Siunčiu dol. čekj. (Pasižadu dol. sumokėti vėliau.) (čekj rašyti: Lith. Franciscan Fathers' Building Fund.) siųsti: A. Balsys 525 West End Ave., New York, N. Y. 10024

Sveikinimo-skelbimo tekstas:

PERKŪNAS SU SIMFONINIU ORKESTRU ATLIKS DIDINGĄ KONCERTĄ

1974 m. sausio mėn. 19 d., šeštadienį, naujoje Kultūros Židinio salėje 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Programoje:

1. simfoninis orkestras,
2. vyrų choras,
3. solistai — Genė Antanaitytė-Ugianskienė ir Stasys Citvaras

Orkestrui ir chorui diriguoja muz. Vyt. Strolia

Koncerto pradžia 7 val. 30 min. vakaro punktualiai

Bilietai kainos: \$6.00, \$5.00 ir studentam \$3.00.

Bilietai gaunami pas visus choro narius, J. Andriušo Real Estate įstaigoj 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, tel. VI 7-4477 arba užsisakyti skambinant tel. 441-7831 ir 641-1512 (po 6 val. vak.).

Po koncerto prie gražiai paruoštų stalų bus galima maloniai praleisti laiką, veikti bufetas ir baras.

ŠOKIAM GROS POPULIARUS JOE THAMO ORKESTRAS

ŠOKIUS SOLO PAJVAIRINS J. NAKAS

Nepraleiskite progos išgirsti šį tikrai įdomų koncertą.